

**Pojedinačni finansijski
izvještaji za godinu koja se
završava na dan 31.
decembra 2023. godine i
Izvještaj nezavisnog
revizora**

Nova Banka a.d. Banja Luka

Sadržaj:

Izveštaj nezavisnog revizora.....	1 - 4
Pojedinačni finansijski izvještaji:	
Pojedinačni Izveštaj o ukupnom rezultatu.....	5
Pojedinačni Izveštaj o finansijsko položaju.....	6
Pojedinačni Izveštaj o promjenama na kapitalu.....	7
Pojedinačni Izveštaj o tokovima gotovine.....	8
Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje.....	9 – 118
Prilog: Izveštaj o poslovanju organizacionog dijela Banke, koji obavlja poslove sa hartijama od vrijednosti kao kastodi banka	

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Nadzornom odboru i akcionarima Nove banke a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja Nove banke a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju pojedinačni Izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2023. godine, i pojedinačni Izvještaj o ukupnom rezultatu, pojedinačni Izvještaj o promjenama u kapitalu i pojedinačni izvještaj o tokovima gotovine za period od 01.01. do 31.12.2023. godine i napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje koje uključuju pregled materijalno značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2023. godine i njenu finansijsku uspješnost, te njene novčane tokove za godinu koja se tada završila u skladu sa zakonskom i računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MrevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Banku u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeks), kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja Banke u Republici Srpskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije pojedinačnih finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna pitanja revizije Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja po kreditima – očekivani kreditni gubici	Revizijski pristup
Kao što je navedeno u napomeni 19 Banka je iskazala kredite i potraživanja od komitenata u bruto iznosu od 1.733.886 hiljada BAM, i ukupne očekivane kreditne gubitke u iznosu od 80.761 hiljada BAM. Banka primjenjuje Metodologiju za izračunavanje umanjenja vrijednosti za očekivane gubitke u skladu sa MSFI 9 i Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka propisanu od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske u daljem tekstu („Metodologija“) opisana u Napomeni 3.10. S obzirom da obračun umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima zahtijeva upotrebu složenih i kompleksnih modela i procjenu Uprave Banke, sam postupak utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen subjektivnoj procjeni Uprave Banke. Zbog kompleksnosti obračuna očekivanih kreditnih gubitaka i izloženosti subjektivnoj procjeni Uprave Banke, obračun umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja je odabran za ključno pitanje u reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja za period koji se završava 31. decembra 2023. godine. Uprava Banka je dala više informacija u napomenama 3.10. Finansijski instrumenti – Priznavanje i odmjeravanje, 3.13 – Obezbjeđenje kredita i kreditnih plasmana bankama i komitentima, 14 Neto rashodi umanjenja vrijednosti i rezervisanja za očekivane kreditne gubitke, 19 – Krediti i potraživanja po kreditima i 40.2. Kreditni rizik.	Na osnovu procjene rizika, testirali smo obračun očekivanih kreditnih gubitaka i primjenu Metodologije koju Banka koristi i usaglašenosti iste sa zahtjevima MSFI 9 i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, kao i pretpostavki koje su korištene za izradu metodologije. U okviru revizorskog tima, bio je uključen ekspert za ocjenu Metodologije koju Banka koristi i usaglašenosti iste sa zahtjevima MSFI 9 propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Stekli smo razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava Banke u procesu umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacione alate, tehnologije i pripadajuće interne kontrole. Procijenili smo i testirali dizajn, implementaciju i operativnu efikasnost ključnih kontrola za identifikaciju izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika. Procijenili smo i testirali kriterijume za faze (Stage-ove) u koje se svrstavaju izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom od trenutka odobravanja do trenutka izvještavanja. Na bazi uzorka provjerili smo obračun koji je Banka izvršila za očekivane kreditne gubitke za kredite koji su obezvrijeđeni na grupnoj osnovi. Na bazi uzorka testirali smo pojedinačno značajne kreditne izloženosti kako bismo procijenili rezervisanja za očekivane kreditne gubitke gdje je vršeno individualno umanjenje vrijednosti. Na bazi uzorka provjerili smo kriterije koji su bili osnov za određivanje da li je obezbjeđenje nastalo i da li su postojali uslovi za izračun na individualnoj osnovi. Na uzorku koji je testiran potvrdili smo kriterijume koje su bili osnov za individualnu procjenu, odnosno potvrdili smo da su promjene koje su nastale kod dužnika, adekvatno procijenjene. Razmatrali smo pretpostavke Uprave, uključujući procjene budućih novčanih tokova, procjenu vrijednosti pripadajućih kolaterala i procjene nadoknadivosti istih. Procijenili smo modele koji se koriste za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka, razumnost pretpostavki, te potpunost i tačnost podataka koje je Banka koristila za procjenu umanjenja vrijednosti po kreditima koji imaju slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika. Na bazi uzorka testirali smo primjenu Odluke o upravljanju kreditnim rizikom.

Ostale informacije

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Uprava Banke je takođe odgovorna za pripremu Godišnjeg izvještaja o poslovanju kastodi banke Nove banke a.d. Banja Luka za 2023. godinu, koji se sastavlja u skladu sa članom 57a Pravilnika o obavljanju kastodi poslova i Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o obavljanju kastodi poslova.

U vezi s našom revizijom pojedinačnih finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo gore navedeni Izveštaj o poslovanju kastodi banke Nove banke za 2023. godinu i u provođenju toga, da razmotrimo jesu li informacije objelodanjene u Godišnjem izvještaju o poslovanju kastodi banke značajno proturječne pojedinačnim revidiranim finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, na osnovu posla koji smo obavili na ostalim informacijama, zaključimo da postoji značajan pogrešan prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da objavimo tu činjenicu. U ovom pogledu nemamo nikakve značajne činjenice koje smatramo prigodnim za objavu.

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pojedinačne finansijske izvještaje

Uprava Banke je odgovorna za sastavljanje i fer prikazivanje pojedinačnih finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom i računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke Republike Srpske i za one interne kontrole za koje Uprava Banke utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje pojedinačnih finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

U sastavljanju pojedinačnih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako menadžment ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li pojedinačni finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza pojedinačnih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke;

- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u pojedinačnim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju. Ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj pojedinačnih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li pojedinačni finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

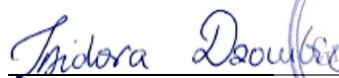
Mi komuniciramo sa Nadzornim odborom u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo Nadzornom odboru izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtijeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih Nadzornom odboru, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Nevena Milinković, Ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 28. februar 2024. godine

Isidora Džombić
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA)

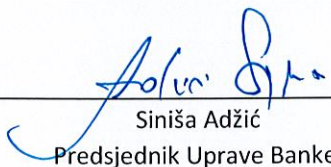
Za godinu koja se završila 31. decembra

(U hiljadama BAM)

	<i>Napomena</i>	2023. 000 BAM	2022. 000 BAM
Prihodi od kamata	6	105.359	85.468
Rashodi od kamata	7	(15.644)	(14.413)
Neto prihodi od kamata		89.715	71.055
Prihodi od naknada i provizija	8	55.283	48.040
Rashodi od naknada i provizija	9	(20.357)	(20.409)
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija		34.926	27.631
Neto prihod od kursnih razlika	10	6.547	6.776
Ostali operativni prihodi	11	8.631	8.936
Operativni i ostali rashodi	12	(61.429)	(55.889)
Obezvređenje sredstava stečenih naplatom potraživanja	13	(7)	(1.263)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja		78.383	57.246
Neto rashodi umanjenja vrijednosti i rezervisanja za očekivane kreditne gubitke	14	(17.535)	(12.751)
Dobit prije oporezivanja		60.848	44.495
Porez na dobit	15	(5.320)	(3.412)
Dobit tekuće godine		55.528	41.083
Ostali ukupni rezultat u periodu, neto od poreza			
<i>Stavke koje mogu biti naknadno reklasifikovane u dobitke ili gubitke:</i>			
- Dobitak / (gubitak) po osnovu promjene finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		39	(2.438)
Ukupni rezultat		55.567	38.645
Zarada po akciji	31	0,30	0,22

Napomene na narednim stranicama čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

Ovi pojedinačni finansijski izvještaji su usvojeni od strane Uprave Banke, dana 07. februara 2024. godine.
Potpisano u ime Nove banke a.d. Banja Luka:

Siniša Adžić
Predsjednik Uprave Banke

Jasna Zrilić
Član Uprave Banke

Tijana Pjević

Direktor sektora za finansije i računovodstvo

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU (BILANS STANJA)

Na dan 31. decembra

(U hiljadama BAM)

	<i>Napomena</i>	2023. 000 BAM	2022. 000 BAM
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	16	381.154	539.320
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	17	249.210	236.775
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	18a	265.463	69.762
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	18b	15.217	12.888
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	18c	218.335	331.588
Ulaganja u zavisna društva	18d	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama		608	645
Kredit i potraživanja po kreditima	19	1.653.125	1.545.617
Materijalna imovina	20	41.342	42.376
- Nekretnine i oprema	20a	32.526	33.465
- Sredstva sa pravom korištenja	20b	4.282	4.358
- Investicione nekretnine	20c	4.534	4.553
Nematerijalna imovina	21	2.584	2.537
Sredstva stečena naplatom potraživanja	22	110	545
Ostala potraživanja i razgraničenja	23	32.925	22.820
Odložena poreska sredstva	15	4	77
UKUPNA AKTIVA		2.871.084	2.815.957
PASIVA			
Obaveze			
Depoziti komitenata	24	2.207.878	2.207.816
Obaveze po uzetim kreditima	25	276.087	279.277
Rezervisanja na stavke vanbilansa	26	4.123	2.719
Rezervisanja za potencijalne obaveze	27	2.160	1.243
Ostale obaveze i razgraničenja	28	33.305	33.280
Odložene poreske obaveze	15	409	68
Subordinirani dug (dopunski kapital)	29	37.600	37.600
Ukupno obaveze		2.561.562	2.562.003
Kapital			
Akcijski kapital	30	184.638	184.638
Rezerve iz dobiti		10.491	8.440
Revalorizacija rezerve		(32)	(72)
Neraspoređena dobit		114.425	60.948
Ukupan kapital		309.522	253.954
UKUPNA PASIVA		2.871.084	2.815.957
Vanbilansna evidencija	32	494.844	444.778

Napomene na narednim stranicama čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU**Za godinu koja se završila 31. decembra****(U hiljadama BAM)**

	Akcijski kapital obične akcije	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Neraspoređena dobit	Revalorizacije rezerve	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2022. godine	184.638	(10.000)	7.775	30.588	2.367	215.368
Raspored dobiti (napomena 30):						
- Pokriće emisionog gubitka	-	10.000	-	(10.000)	-	-
- Prenos na zakonske rezerve	-	-	665	(665)	-	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	41.083	-	41.083
Ostali dobiti i gubici u periodu, neto od poreza:						
- Gubitak po osnovu promjene fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	(2.473)	(2.531)
- Ispravka vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednost kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	34	34
- Gubitak po osnovu prestanka priznavanja vlasničkih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	(58)	-	(58)
Stanje na dan 31.12.2022. godine	184.638	-	8.440	60.948	(72)	253.954
Stanje na dan 01.01.2023. godine	184.638	-	8.440	60.948	(72)	253.954
Raspored dobiti (napomena 30):						
- Prenos na zakonske rezerve	-	-	2.051	(2.051)	-	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	55.528	-	55.528
Ostali dobiti i gubici u periodu, neto od poreza:						
- Nerealizovani dobitak po osnovu promjene fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	156	156
-Odložena poreska sredstva na finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultata	-	-	-	-	(3)	(3)
- Ispravka vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednost kroz ostali ukupni rezultat (napomena 18c)	-	-	-	-	(113)	(113)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	184.638	-	10.491	114.425	(32)	309.522

Napomene na narednim stranicama čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za period od 01. januara do 31. decembra

(U hiljadama BAM)

	2023. 000 BAM	2022. 000 BAM
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi kamata, naknada i provizija po kreditima i poslovima lizinga	155.556	127.610
Isplate kamata i naknade	(11.237)	(10.892)
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani (glavnica i kamata)	409	3.107
Novčane isplate zaposlenima i dobavljačima	(77.799)	(65.583)
Novčane pozajmice i krediti dati klijentima i naplate istih	(120.734)	(98.603)
Depoziti klijenata	62	139.097
Plaćeni porez na dobit	(5.145)	(2.046)
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	(58.888)	92.690
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
Kratkoročni plasmani finansijskim institucijama	38	(329)
Primici kamata	-	-
Primici dividendi	214	58
Kupovina nematerijalne aktive	(1.699)	(1.475)
Kupovina materijalne aktive	(3.170)	(1.334)
Sticanje učešća u subsidijarnim licima	-	(11.007)
Prodaja učešća u drugim preduzećima	-	200
Kupovina drugih ulaganja	(248.457)	(183.055)
Prodaja drugih ulaganja	165.975	65.273
Neto novčani tokovi iz aktivnosti investiranja	(87.099)	(131.669)
Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
Primici od izdavanja akcija	-	-
Uzete / repaid pozajmice, neto (kreditne linije i subordinirani dug)	-	-
Kamata plaćena na pozajmice (kreditne linije i subordinirani dug)	(3.263)	(3.257)
Uzete pozajmice (kreditne linije i subordinirani dug)	51.604	35.791
Povrat pozajmica (kreditne linije i subordinirani dug)	(54.794)	(50.094)
Isplata dividendi	-	-
Neto novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja	(6.453)	(17.560)
Neto (smanjenje) / porast novčanih sredstava i novčanih ekvivalenata	(152.440)	(56.538)
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na početku perioda	776.763	826.526
Efekti promjene deviznih kurseva novčanih sredstava i novčanih ekvivalenata	6.547	6.776
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na kraju perioda – bruto	630.870	776.763
Ispravke vrijednosti na novčana sredstva i novčane ekvivalente	(506)	(668)
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na kraju perioda – neto (napomene 16 i 17)	630.364	776.095

Napomene na narednim stranicama čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Nova Banka a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Banka“) je osnovana u oktobru 1992. godine i upisana u sudski registar rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-292/92, pod nazivom Eksim banka a.d. Bijeljina. Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-352/94 iz jula 1994. godine izvršena je promjena naziva Banke u Eksport-import Banka a.d. Bijeljina, dok je Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-598/99 od 17. juna 1999. godine izvršen upis promjene naziva Banke u Nova banka a.d. Bijeljina. Banka je u 2007. godini Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci promijenila sjedište i posluje pod nazivom Nova banka a.d. Banja Luka.

U okviru Banke posluju dva organizaciona dijela i to Filijala za poslovanje sa hartijama od vrijednosti Broker nova (Broker Nova) i Odjeljenje za kastodi poslove (Kastodi banka).

Filijala za poslovanje sa hartijama od vrijednosti Broker nova organizovana je 2001. godine kao poseban organizacioni dio za poslovanje hartijama od vrijednosti. U skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti i dobijenom dozvolom Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, Broker Nova kao berzanski posrednik obavlja sljedeće poslove:

- poslove posredovanja u kupovini i prodaji hartija od vrijednosti po nalogu klijenta u svoje ime, a za račun klijenta (brokerski poslovi),
- poslove trgovine hartijama od vrijednosti u svoje ime i za svoj račun radi ostvarivanja razlike u cijeni (dilerski poslovi).

Dozvola za obavljanje brokerskih i dilerskih poslova je izdata od strane Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske broj 01-UP-56-242-1/23 i važi od 19.04.2023. do 19.04.2026. godine.

Finansijski podaci za 2023. i 2022. godinu prikazani su u napomeni 37.

Banka od 2007. godine obavlja djelatnost Kastodi banke na osnovu dozvole Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske.

Kastodi banka može da obavlja sljedeće vrste poslova:

- a) otvaranje i vođenje računa hartija od vrijednosti u Centralnom registru hartija od vrijednosti u ime i za račun vlasnika – svojih klijenata (kastodi račun na ime), te u ime kastodi banke, a za račun vlasnika, odnosno nominovanih vlasnika – svojih klijenata (zbirni kastodi račun)
- b) izvršavanje naloga za prenos prava iz hartija od vrijednosti i naloga za upis prava trećih lica na hartijama od vrijednosti i staranje o prenosu prava iz tih hartija,
- c) naplata potraživanja od emitenta po raznim osnovama, te staranje o ostvarivanju drugih prava koja pripadaju vlasnicima hartija od vrijednosti, a klijenti su kastodi banke,
- d) ostale usluge vezane za hartije od vrijednosti, ostvarivanje prava i ispunjenje obaveza koje proizilaze iz hartija od vrijednosti, dogovorene između Klijenta i Kastodi banke, a koje nisu u suprotnosti sa zakonskim propisima,
- e) poslove platnog agenta,
- f) poslove banke depozitar investicionih fondova.

Dozvola za obavljanje kastodi poslova je izdata od strane Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske broj 01-UP-55-137-2/22 i važi od 31.03.2022. do 31.03.2025. godine.

Finansijski podaci za 2023. i 2022. godinu prikazani su u napomeni 38.

U decembru 2002. godine, Skupština Banke je donijela odluku o statusnoj promjeni pripajanja Agroprom Banke a.d. Banja Luka, a od 01. januara 2003. godine Agroprom Banka a.d. Banja Luka posluje u sastavu Banke.

Na dan 31.12.2023. godine većinski vlasnik Banke je preduzeće MG Mind d.o.o. Mrkonjić Grad sa 99,12% učešća u kapitalu (31.12.2022: 99,12%). MG Mind d.o.o. Mrkonjić Grad radi konsolidaciju finansijskih izvještaja na nivou Grupe, uključujući pravna lica koja čine Grupu.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (nastavak)

Na dan izdavanja izvještaja Nadzorni odbor, Upravu Banke i Odbor za reviziju čine sljedeći članovi:

Nadzorni odbor:

Goran Radanović	Predsjednik Nadzornog odbora	11.05.2019-11.05.2023. 12.05.2023-12.05.2027.	Nezavisan član
Ljupko Miletić	Član Nadzornog odbora	11.05.2019-11.05.2023. 12.05.2023-12.05.2027.	
Aleksandar Kesić	Član Nadzornog odbora	01.08.2022-11.05.2023. 12.05.2023-12.05.2027.	Nezavisan član
Miloš Vujnović	Član Nadzornog odbora	22.03.2022-11.05.2023. 12.05.2023-12.05.2027.	Nezavisan član
Avram Milenković	Član Nadzornog odbora	11.05.2019-11.05.2023. 12.05.2023-12.05.2027.	Nezavisan član

Uprava:

Siniša Adžić	Predsjednik Uprave Banke	01.01.2023-20.12.2026.
Jasna Zrilić	Član Uprave Banke	01.01.2023-20.12.2026.
Nenad Nenadić	Član Uprave Banke	01.01.2023-20.12.2026.
Mladen Čulić	Član Uprave Banke	01.01.2023-20.12.2026.
Boris Dragić	Član Uprave Banke	01.01.2023-20.12.2026.

Odbor za reviziju:

Mile Banika	Predsjednik Odbora za reviziju	09.03.2021-18.06.2023. 19.06.2023-19.06.2027.	Nezavisan član
Radmila Bajić	Član Odbora za reviziju	18.06.2019-18.06.2023. 19.06.2023-19.06.2027.	Nezavisan član
Aleksandra Grčić	Član Odbora za reviziju	18.06.2019-18.06.2023. 19.06.2023-19.06.2027.	Nezavisan član

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje svih bankarskih poslova: depozitne poslove, kreditne poslove, garancijske poslove, poslove sa efektivom, devizne i mjenjačke poslove, emisije i depo-poslove, poslove platnog prometa, poslove posredovanja u trgovini hartijama od vrijednosti, kupovinu i naplatu potraživanja i druge bankarske i finansijske poslove u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske.

Sjedište Banke je u Ulici Kralja Alfonsa XIII broj 37 A, Banja Luka.

Banka posluje preko Centrale sa sjedištem u Banjoj Luci, 58 filijala koje su locirane na području Bosne i Hercegovine i to 48 filijala u Republici Srpske, 9 filijala u Federaciji Bosne i Hercegovine i 1 filijala na području Brčko Distrikta i posebnog organizacionog dijela za trgovanje hartijama od vrijednosti – Broker Nova.

Na dan 31. decembar 2023. godine Banka je imala 679 radnika (31. decembra 2022. godine: 675 radnika).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Pojedinačni finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji RS, Zakonu o bankama RS i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo RS donesenim na osnovu pomenutih zakona („ABRS“).

- Zakon o računovodstvu i reviziji RS propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama RS propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno pomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji RS, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka;
- Odluka o sistemu upravljanja u Banci;
- Odluka o upravljanju rizikom likvidnosti;
- Odluka o izračunavanju kapitala banaka;
- Odluka o poslovanju banaka sa licima u posebnom odnosu sa bankom;
- Odluka o velikim izloženostima;
- Odluka o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi;
- Odluka o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom banaka.

Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“) stupila je na snagu 1. januara 2020. godine i rezultirala je određenim razlikama proisteklim iz izračuna umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke u odnosu na zahtjeve MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“), kao i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (a čije vrednovanje je u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke, na dan 31.12.2023. godine formirala veća umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 14.326 hiljada BAM (2022.: 9.361 hiljada BAM) u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat metodologije i modela Banke, interno razvijenih prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa umanjenja vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 u iznosu od 6.415 hiljada BAM,
- primjene minimalnih stopa umanjenja vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 u iznosu od 3.077 hiljada BAM,
- primjene minimalnih stopa umanjenja vrijednosti propisanih članom 25. Odlukom za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) u iznosu od 4.834 hiljade BAM, od čega se iznos od 3.666 hiljada BAM odnosi na izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom, iznos od 1.168 hiljada BAM na izloženosti koje su obezbjeđene prihvatljivim kolateralom. Banka ne priznaje kamatu za neprihodujući portfolio po unwinding principu.

Povećanje razlike u obračunatim efektima ispravki vrijednosti u odnosu na iznos koji bi bio rezultat metodologije i modela Banke u odnosu na prethodnu godinu za 4.965 miliona BAM je najvećim dijelom prouzrokovano primjenom minimalnih stopa ispravke vrijednosti definisanih Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamarnih stopa, propisanoj od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.1. Izjava o usaglašenosti (nastavak)

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u RS i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Kredit i potraživanja po kreditima	13.323	8.763
Obaveze	1.003	598
Kapital	14.326	9.361

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja

Pojedinačni finansijski izvještaji Banke su pripremljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), izuzev ako nije drugačije naznačeno u računovodstvenim politikama u nastavku. Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Banka ima osnivački udio u zavisnom preduzeću ATOS Bank a.d.Banja Luka, u iznosu od 11.007 BAM, odnosno 100,00% osnovnog kapitala (Napomena 18d).

U skladu sa zakonskom regulativom (Zakon o bankama Republike Srpske, Službeni glasnik broj: 4/17, 19/18, 54/19, Zakon o računovodstvu Republike Srpske, Službeni glasnik broj: 94/15, 78/20) koja se primjenjuje na Banke u Republici Srpskoj, Banka će u predviđenom zaknskom roku sastaviti konsolidovane finansijske izvještaje, koji će biti predmet revizije.

Banka je prilikom sastavljanja izvještaja o tokovima gotovine koristila direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentacija

Iznosi u priloženim pojedinačnim finansijskim izvještajima su izraženi u hiljadama Konvertibilnih maraka (BAM), ako nije drugačije navedeno. Konvertibilna marka predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.4. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

Primjena novih i izmjena postojećih standarda, koji su stupili na snagu

Na dan odobravanja ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja, sledeći standardi i izmjene postojećih standarda su u primjeni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Dopune klasifikacije obaveza (1. januar 2023. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Objelodanjivanje računovodstvenih politika – Dopune (1. januar 2023. godine);
- MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ Dopuna definicije računovodstvenih procjena (1. januar 2023. godine);
- MRS 12 „Porez na dobit“ – Odloženi porez povezani sa sredstvima i obavezama nastalim iz pojedinačnih transakcija (1. januar 2023. godine);
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – Dopune (1. januar 2023. godine).

Primjena gore navedenih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije imala uticaja na pojedinačne finansijske izvještaje Banke.

Novi standardi i izmjene postojećih standarda koji su izdati, a još nisu u primjeni

Na dan odobravanja ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i izmjene postojećih standarda, kao i nova tumačenja su bili izdati, ali nisu postali efektivni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna klasifikacije dugoročnih i kratkoročnih obaveza (1. januar 2024. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna kratkoročne obaveze i kovenante (1. januar 2024. godine);
- MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ – Dopune aranžmani finansiranja od strane dobavljača (1. januar 2024. godine);
- MSFI 16 „Lizing“ – Dopuna obaveza po osnovu najma u transakcijama prodaje i povratnog lizinga (1. januar 2024. godine).

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde i izmjene postojećih standarda prije nego što oni stupe na snagu. Rukovodstvo Banke predviđa da usvajanje ovih novih standarda i izmjena postojećih standarda neće imati značajan uticaj na pojedinačne finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

2.5. Uporedne finansijske informacije

Uporedne podatke čine finansijski izvještaji Banke na dan 31. decembar 2022. godine i za godinu koja se završila na taj dan.

Od 01.01.2023. godine u primjeni je novi Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za banke i druge finansijske organizacije, koji je donio određene izmjene u prikazivanju pozicija u finansijskim izvještajima Banke. U cilju uporedivosti finansijskih informacija u tekućem izvještajnom periodu, izvršene su određene izmjene uporednih finansijskih informacija za 2022. godinu. Navedene izmjene nemaju uticaj na neto rezultat, ukupnu aktivu i ukupni kapital Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.5. Uporedne finansijske informacije (nastavak)

Izmjene su prikazane na sledećim pozicijama za 2022. godinu:

Napomena	Naziv napomene	Reklasifikacija	Prije reklasifikacije	Iznos
Napomena 23.	Ostala potraživanja i razgraničenja	Razgraničena potraživanja za unaprijed naplaćenu naknadu po kreditima		(4.360)
Napomena 28.	Ostale obaveze i razgraničenja		Razgraničena potraživanja za unaprijed naplaćene naknade za vođenje kreditnog računa, garancijama, akreditivima	(4.360)
Napomena 40.2	Kreditni rizik	Ostala potraživanja i razgraničenja	Ostale obaveze i razgraničenja	(4.360)
Napomena 40.3.	Rizik likvidnosti	Ostala potraživanja i razgraničenja	Ostale obaveze i razgraničenja	(4.360)
Napomena 40.4.	Tržišni rizik	Ostala potraživanja i razgraničenja	Ostale obaveze i razgraničenja	(4.360)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.6. Stalnost poslovanja

Uprava Banke je procijenila sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa “going concern” principom i zadovoljni su što Banka raspolaže sa resursima da nastavi poslovanja u doglednoj budućnosti. U toku 2023. godine Banka nije imala problema sa likvidnošću i sve svoje obaveze je izvršavala u predviđenim rokovima. Osim toga, rukovodstvo nije svjesno bilo kakve materijalne neizvjesnosti koje bi mogle da dovedu do značajne sumnje na sposobnost Banke da nastavi poslovanje. Zbog toga, pojedinačni finansijski izvještaji su izrađeni u skladu sa “going concern” principom.

Zakonom o bankama Republike Srpske, član 37., stav 4. i Odlukom o izračunavanju kapitala banaka, član 34., stav 1. propisan je minimalni koeficijent adekvatnosti regulatornog kapitala od 12% i način obračuna istog.

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka je imala koeficijent adekvatnosti kapitala od 16,69% bez uključene ostvarene tekuće dobiti za 2023. godinu (31. decembar 2022: 16,90%, bez uključene ostvarene tekuće dobiti za 2022. godinu) (pogledati napomenu 40.7.).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1 Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha primjenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje buduće gotovinske isplate, ili primanja tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva, ili obaveze, ili prema potrebi u kraćem vremenskom periodu na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva, ili finansijske obaveze. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskih instrumenata, ali ne uzimajući u obzir buduće kreditne gubitke koji mogu nastati.

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu i kamatonosnu pasivu, evidentiraju se u bilansu uspjeha u periodu na koji se odnose u skladu sa načelom uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionih odnosa koji su definisani ugovorom Banke i komitenta.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve naknade i provizije koje su plaćene ili primljene, a koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcione troškove i sve druge premije ili diskonte.

Naknada za odobravanje kredita, koja čini dio efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda od kamate, obračunava se i naplaćuje jednokratno unaprijed, razgraničava se i diskontuje tokom perioda trajanja kredita.

Priznavanje prihoda od kamata koje se odnose na neobezvrijeđene plasmane i čija je naplata izvjesna vrši se u potpunosti. Priznavanje prihoda od kamata na plasmane koji su klasifikovani kao sporni ili nenaplativi ili za koje je pokrenut postupak naplate kod suda, vrši se primjenom efektivne kamatne stope na neto vrijednost ovih plasmana. Banka nastavlja obračun kamate u cilju evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na prihode od kamata već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke. Prihod od ovih naplaćenih potraživanja po osnovu kamata priznaje se u momentu naplate.

3.2 Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi naknada i provizija, izuzev onih koje predstavljaju sastavni dio efektivne kamatne stope, nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, odnosno kada je usluga pružena.

Naknade i provizije uglavnom obuhvataju naknade od poslova unutrašnjeg i ino platnog prometa, kartičnog poslovanja, izdavanja garancija i akreditiva, davanja kredita (prijevremena otplata, monitoring), mjenjačkih poslova, usluga brokerskih i depozitnih poslova i drugih usluga koje Banka pruža.

Prihodi od naknada za odobravanje garancija i drugih potencijalnih obaveza razgraničavaju se saglasno periodu trajanja i priznaju u bilansu uspjeha srazmjerno vremenu trajanja.

3.3 Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izvještaje Banke evidentirane su u valuti primarnog ekonomskog okruženja (funkcionalnoj valuti). Pojedinačni finansijski izvještaji prikazani su u hiljadama konvertibilnih maraka (BAM), koja je izvještajna i funkcionalna valuta Banke.

Transakcije u stranoj valuti preračunavaju se u BAM po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u BAM po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja koje su iskazane u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspjeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika i objelodanjeni su u okviru pozicije neto prihoda/rashoda od kursnih razlika (Napomena 10).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3 Preračunavanje stranih valuta (nastavak)

Plasmani u BAM sa ugovorenim valutnom klauzulom u EUR-ima, nisu izloženi deviznom riziku, jer je vrijednost te valute fiksna u odnosu na domaću valutu, te shodno tome Banka nema prihode i rashode koji bi nastali prilikom preračunavanja sredstava korišćenjem ugovorene klauzule. Na dan 31. decembra 2023. godine, Banka nema plasmane u BAM sa valutnom klauzulom u drugoj valuti izuzev EUR-a.

3.4 Prihod od dividendi

Prihodi od dividendi po osnovu ulaganja u akcije drugih pravnih lica i po osnovu učešća u kapitalu drugih pravnih lica, priznaju se u prihod od dividendi u momentu priliva ekonomske koristi od dividendi. Dividende su prikazane u okviru pozicije „ostali operativni prihodi“.

3.5 Prihodi i rashodi po osnovu hartija od vrijednosti

Neto prihodi od trgovanja obuhvataju dobitke umanjene za gubitke proistekle iz trgovanja finansijskim sredstvima i obavezama uključujući i sve promjene po „fer vrijednosti“ i kursne razlike.

Dobici i gubici po osnovu promjene amortizovane vrijednosti hartija od vrijednosti koje se drže radi trgovanja priznaju se u korist prihoda, odnosno na teret rashoda.

Nerealizovani dobici i gubici po osnovu hartija od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat se knjiže na teret kapitala u okviru revalorizacionih rezervi, umanjenih za odgovarajući porez na dobit, dok se investicija ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta investicija nije obezvrijeđena prilikom realizovanja hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, akumulirani nerealizovani dobitak ili gubitak se transferiše na „neto dobitak ili gubitak perioda“.

3.6 Porez na dobit

3.6.1 Tekući porez na dobit

Oporezivanje dobiti se vrši u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske, propisima Federacije Bosne i Hercegovine i propisima Brčko Distrikta, obzirom da Banka ostvaruje dobit iz poslovanja u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu. Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mjesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primjenjuje propisana stopa poreza na dobit od 10% utvrđuje se poreskim bilansom Banke. Poreska osnovica obuhvata dobitak iz bilansa uspjeha usklađen za određene rashode i prihode, saglasno poreskim propisima i može biti umanjena za određene poreske olakšice. Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3.6.2 Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove vrijednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja „goodwill-a“ ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, gdje se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvjesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.6 Porez na dobit (nastavak)****3.6.3 Odloženi porezi (nastavak)**

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, prenešeni neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mjere do koje je izvjesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrijednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izvještajni datum i umanjuje do mjere do koje više nije izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrijednost ili dio vrijednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata, procjenjuju se na svaki izvještajni datum i priznaju do mjere do koje je postalo izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primjenom zvaničnih poreskih stopa u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi, i uključeni su u neto dobitak/ gubitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

3.7 Primanja zaposlenih**3.7.1 Kratkoročne naknade zaposlenima**

Kratkoročne naknade zaposlenima obuhvataju zarade i doprinose za socijalno osiguranje i priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastali.

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka nema drugih obaveza plaćanja nakon uplate doprinosa.

3.7.2 Ostala primanja zaposlenih

U skladu sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom, Granskim kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu Banke, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Pravo na ove naknade je uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja. Rezervisanja za otpremnine se procjenjuju na godišnjem nivou od strane nezavisnih, kvalifikovanih aktuara i predstavljaju sadašnju vrijednost očekivanih budućih isplata zaposlenima.

Rezervisanja za otpremnine se prikazuju u bilansu stanja u okviru pozicije Rezervisanja za potencijalne obaveze (napomena 27) i zasnivaju se na aktuarskim izvještajima koji se koriste samo za tu namjenu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani u bilansu stanja i izvještaju o tokovima gotovine obuhvataju gotovinu u blagajni u domaćoj i stranoj valuti, novčana sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine iznad iznosa obavezne rezerve, depozite po viđenju kod ostalih banaka i depozite kod banaka oročene na period do 30 dana.

3.9 Obavezna rezerva kod Centralne banke

Obavezna rezerva kod Centralne banke je prikazana posebno i predstavlja iznos sredstava koji Banka mora ostvariti u toku svake dekade kao prosječno dnevno stanje na računu rezerve. Prosječno dnevno stanje se utvrđuje na osnovu propisanih procenata od prosječnog dnevnog stanja odgovarajuće vrste depozita u prethodnoj dekadi.

3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje

MSFI 9 od 01.01.2018. godine zamjenjuje MRS 39, koji je do 31. decembra 2017. godine regulisao klasifikaciju i mjerenje finansijskih instrumenata. MSFI 9 je podijeljen u tri različita područja: klasifikacija i mjerenje finansijskih instrumenata, umanjenja vrijednosti i računovodstvo zaštite. Kao što je navedeno u Napomeni 2.1 Izjava o usklađenosti, Agencija za bankarstvo RS je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja je stupila na snagu 1. januara 2020. godine, te koja nalaže primjenu određenih razlika kod umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke u odnosu na zahtjeve MSFI 9.

U vezi sa prvim područjem, MSFI 9 predviđa da se klasifikacija finansijske imovine određuje, s jedne strane, obilježjima pripadajućih ugovornih novčanih tokova, a s druge strane namjerom upravljanja (poslovni model) finansijskim instrumentom.

Finansijska se imovina, prema MSFI 9, može klasifikovati u tri kategorije:

- Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku,
- Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (za dužničke instrumente rezerva se prenosi na bilans uspjeha u slučaju prestanka priznavanja instrumenta), te
- Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Klasifikacija zavisi od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni. Banka vrši klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

Finansijska imovina se može klasifikovati u prve dvije kategorije i vrednovati po amortizacionom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat samo ako se dokaže da ista dovodi do novčanih tokova koji su isključivo otplate glavnice i kamata (tzv. “solely payment of principal and interest” – “SPPI test”). Vlasničke hartije od vrijednosti uvijek se klasifikuju u treću kategoriju i vrednuju se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, osim u slučaju da subjekt odabere (neopozivo, u trenutku početnog upisa) akcije koje se ne drže u svrhu trgovanja, klasifikovati po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat. Vezano za klasifikaciju i vrednovanje finansijskih obaveza, ne uvode se značajne promjene u odnosu na sadašnji standard.

Finansijska sredstva se inicijalno vrednuju po fer vrijednosti (uglavnom jednakom iznosu koji se plati ili primi) korigovanoj za nastale zavisne troškove kupovine ili njihovog emitovanja, izuzev finansijskih sredstava i obaveza koje su vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na redovan način priznaje se primjenom obračuna na datum kada je sredstvo isporučeno drugoj ugovorenoj strani.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje (nastavak)**

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se mogu netirati i prikazati u neto iznosu u bilansu stanja, ako i samo ako Banka ima zakonsko pravo prebijanja priznatih iznosa sredstava i obaveza i ukoliko namjerava da izvrši izmirenje u neto iznosu ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

U vezi sa umanjnjem vrijednosti, za instrumente koji se vrednuju po amortizacionom trošku i po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (koji nisu vlasnički instrumenti), uvodi se model zasnovan na konceptu očekivanih gubitaka, sa ciljem da se brže prepoznaju gubici. MSFI 9 zahtijeva da se očekivani gubici knjiže na nivou očekivanih gubitaka u sljedećih 12 mjeseci (Nivo kreditnog rizika – 'Stage 1') od početnog priznavanja finansijskog instrumenta. Vremenski horizont za izračunavanje očekivanog gubitka postaje, umjesto toga, cijeli preostali život imovine koja je predmetom vrednovanja, gdje je kreditni kvalitet finansijskog instrumenta doživio "značajno" pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na početna mjerenja (Nivo kreditnog rizika – 'Stage 2') ili u slučaju da je imovina djelimično ili potpuno nenadoknadiva (Nivo kreditnog rizika – 'Stage 3'). Detaljnije, uvođenje novih propisa za umanjnjem vrijednosti uključuje:

- Alokaciju prihodujuće finansijske imovine u različite nivoe kreditnog rizika ('staging'), kojima odgovaraju umanjnjem vrijednosti zasnovane na očekivanim gubicima tokom idućih 12 mjeseci (tzv. Nivo 1 – 'Stage 1') ili na očekivanim gubicima za cjelokupni preostali vijek trajanja instrumenta (tzv. Nivo 2 – 'Stage 2'), u prisutnosti značajnog povećanja kreditnog rizika;
- Alokaciju djelimično ili potpuno nenadoknadive finansijske imovine u tzv. Nivo 3 – 'Stage 3', uvijek s umanjnjem vrijednosti baziranim na očekivanim gubicima tokom cijelog vijeka trajanja instrumenta;
- Uključivanje u izračun očekivanih kreditnih gubitaka ('ECL - Expected Credit Losses') procjena povezanih sa očekivanim budućim promjenama makroekonomskog okruženja.

a) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku

Finansijska imovina vrednovana po amortizovanoj vrijednosti je finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza koja ispunjava sljedeća dva kriterijuma:

1. cilj poslovnog modela sredstva je držanje finansijskog sredstva radi naplate ugovoreni novčanih tokova,
2. ugovoreni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na stanje glavnice na određeni datum.

Inicijalno, finansijska imovina se vrednuje po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji su direktno povezani sa transakcijom sticanja sredstva.

Banka finansijske obaveze klasifikuje kao po amortizovanoj vrijednosti, izuzev za:

1. finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koje se kao takve, uključujući i derivate koji su obaveze, trebaju naknadno mjeriti po fer vrijednosti.
2. finansijske obaveze koje nastaju kada prenos finansijske imovine ne ispunjava uslove za prestanak priznavanja ili kada se primjenjuje pristup neprekidnog učestvovanja.
3. ugovor o finansijskoj garanciji, koje se nakon početnog priznavanja vrednuju u iznosu koji je veći od:
 - iznosa rezervisanja za umanjnjem vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i
 - početno priznatog iznosa umanjenog za kumulativni iznos prihoda
4. obaveze kojima se osiguravaju zajmovi po kamatnim stopama koje su niže od tržišnih, koje se nakon početnog priznavanja vrednuju u iznosu koji je veći od:
 - iznosa rezervisanja za umanjnjem vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i
 - početno priznatog iznosa umanjenog za kumulativni iznos prihoda
5. nepredviđene naknade koje se naknadno mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje (nastavak)****b) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat**

Finansijska imovina vrednovana po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, je finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza koja ispunjava sljedeća dva kriterijuma:

1. cilj poslovnog modela sredstva je držanje finansijskog sredstva radi naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine i
2. ugovoreni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na stanje glavnice na određeni datum.

Inicijalno, finansijska imovina se vrednuje po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji su direktno povezani sa transakcijom sticanja sredstva.

Kako je definisano MSFI 9 - Finansijski instrumenti, finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVtOCI) je:

- i. Dužnički instrumenti koji se drže u poslovnom modelu radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova ili prodaje (HtCoS) i novčani tokovi predstavljaju plaćanja glavnice i kamate koja predstavlja vremensku vrijednost novca (SPPI), a za koje nije odabrana opcija fer vrednovanja kroz bilans uspjeha;
- ii. Vlasnički instrumenti za koje je odabrana opcija vrednovanja po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVtOCI).

Ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti

Pri početnom priznavanju može se napraviti neopozivi izbor za priznavanje vlasničkog instrumenta (za svaki pojedini instrument) prema FVtOCI opciji. Ova se opcija odnosi samo na instrumente koji se ne drže radi trgovanja i nisu derivatni instrumenti.

Većina dobitaka i gubitaka od ulaganja u vlasničke instrumente za koje je odabrana FVtOCI opcija biće priznata u ostali ukupni rezultat (OCI). Dividende se priznaju u bilansu uspjeha, osim ako predstavljaju povrat dijela troška ulaganja u taj instrument.

Dobici i gubici od promjene fer vrijednosti priznati u OCI nikada se neće reklasifikovati, odnosno prebaciti iz Ostalog ukupnog rezultata u bilans uspjeha, pa čak niti nakon prestanka priznavanja instrumenta po kojem su nastale. Rezerve u kapitalu nastale vrednovanjem ovih instrumenata (FVtOCI kapitalne rezerve) mogu se prenijeti na drugu komponentu kapitala.

Ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti

U zavisnosti od poslovnog modela, karakteristika ugovorenih novčanih tokova, te odabranih opcija, dužnički instrumenti se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat. Fer vrijednost kroz Ostalu sveobuhvatnu dobit FVtOCI je klasifikacija za instrumente za koje postoji dvostruki poslovni model, tj. ciljevi poslovnog modela se postižu kako se novčana sredstva prikupljaju naplatom ugovornog novčanog toka, ali i putem prodaje finansijske imovine. Karakteristike ugovornih novčanih tokova instrumenata ove kategorije i dalje moraju biti isključivo naplate glavnice i kamata (SPPI CF).

Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata klasifikovanih kao FVtOCI priznaju se u Ostali ukupni rezultat (OCI). Svi prihodi od kamata, dobici i gubici od kursnih razlika i umanjenja vrijednosti priznaju se odmah u bilansu uspjeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje (nastavak)****b) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)**

Svaka promjena fer vrijednosti dužničkog instrumenta uključuje i efekat promjene kreditnog rizika izdavaoca tog finansijskog instrumenta. Za sve dužničke instrumente koji se mjere po FVtOCI potrebno je procijeniti i iskazati umanjene vrijednosti, odnosno rezervisanja za očekivane kreditne gubitke. Sve promjene u iznosu rezervisanja za očekivane kreditne gubitke priznaju se u bilansu uspjeha, dok je iznos umanjenja vrijednosti već uključen u kumulativnom iznosu promjene fer vrijednosti iskazan u ostalom ukupnom rezultatu. Umanjenje vrijednosti priznaje se kroz Ostalu sveobuhvatnu dobit, kao dio ukupne promjene fer vrijednosti i njima se ne smije dodatno umanjiti knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine u izvještaju o finansijskoj poziciji. Iznosi koji se priznaju u bilansu uspjeha na ime promjene rezervisanja za očekivane kreditne gubitke moraju biti jednaki iznosima koji bi bili priznati u bilansu uspjeha da je imovina mjerena po amortizacionom trošku.

Promjene fer vrijednosti koje su prethodno priznate u OCI-u u punom se iznosu reklasifikuju u bilans uspjeha nakon prestanka priznavanja dužničkog instrumenta.

c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Banka će svu drugu finansijsku imovinu mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha osim ako nije vrednovana po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata. Međutim, Banka može napraviti neopozivi izbor pri početnom priznavanju za određena ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti ako na taj način uklanjanje ili značajno smanjuje nedosljednost u mjerenju i priznavanju koja bi inače nastala mjerenjem imovine ili obaveza ili priznavanje dobitaka i gubitaka od imovine i obaveza po različitim osnovama.

Inicijalno, finansijska imovina se vrednuje po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha kod kojih se transakcioni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspjeha.

Kako je definisano MSFI 9 - Finansijski instrumenti, finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVtPL) je:

1. Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja, odnosno ne drži se u poslovnim modelima prikupljanja ugovorenih novčanih tokova ili prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje (engl. NonHtC, NonHtCoS);
2. Dužnički instrumenti čiji novčani tokovi ne predstavljaju plaćanja glavnice i kamate koja predstavljaju vremensku vrijednost novca (engl NonSPPI CF);
3. Vlasnički instrumenti za koje nije odabrana opcija vrednovanja po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVtOCI);
4. Derivatni instrumenti.

Dobit ili gubitak po finansijskoj imovini ili finansijskoj obavezi mjerenoj po fer vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha, osim u sljedećim slučajevima:

1. ako je ta dobit ili gubitak dio odnosa zaštite od rizika (engl. Hedge Relationship);
2. ako je riječ o ulaganju u vlasnički instrument i ako je subjekt odlučio prezentovati dobit i gubitke od tog ulaganja u ostali ukupni rezultat (FVtOCI);
3. ako je finansijska obaveza određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ako se efekti promjena vlastitog kreditnog rizika obaveze moraju prezentovati u ostalom ukupnom rezultatu.

Ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti

Sva ulaganja u vlasničke instrumente i ugovori o tim instrumentima moraju se mjeriti po fer vrijednosti. Međutim, u ograničenim okolnostima trošak sticanja može biti i odgovarajuća procjena fer vrijednosti za potrebe naknadnog mjerenja. To može biti slučaj ako za mjerenje fer vrijednosti nije dostupno dovoljno novijih podataka ili ako je na raspolaganju širok raspon mogućih mjerenja fer vrijednosti i trošak predstavlja najbolju procjenu fer vrijednosti u okviru tog raspona.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje (nastavak)****c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (nastavak)**

Pokazatelji koji ukazuju na to da trošak možda ne odražava fer vrijednost uključuju:

1. znatnu promjenu uspješnosti subjekta u koji se ulaže u poređenju sa proračunima, planovima ili ključnim etapama;
2. promjene očekivanja o ostvarenju ključnih etapa u razvoju tehničkog proizvoda primaoca ulaganja;
3. znatnu promjenu na tržištu u pogledu vlasničkog kapitala subjekta u koji se ulaže, njegovih proizvoda ili mogućih proizvoda;
4. znatnu promjenu u globalnoj privredi ili privrednom okruženju u kojem posluje subjekt u koji se ulaže;
5. znatnu promjenu uspješnosti uporedivih subjekata ili vrednovanja u okviru ukupnog tržišta;
6. unutrašnja pitanja primaoca ulaganja, kao što su prevare, poslovni sporovi, sudski postupak, promjene rukovodstva ili strategije;
7. dokaze iz vanjskih transakcija povezanih s vlasničkim kapitalom primaoca ulaganja, samog primaoca ulaganja (kao što je svježe izdanje vlasničkog kapitala) ili prenosima vlasničkih instrumenata između trećih strana.

Ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti vrednuju su po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ukoliko za njih nije odabrana opcija vrednovanja FVtOCI. Vlasnički se instrumenti ne mogu mjeriti po trošku sticanja, niti nekoj drugoj troškovnoj metodi.

Ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti

U zavisnosti od poslovnog modela, karakteristika ugovorenih novčanih tokova, te odabranih opcija dužnički instrumenti se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u sljedećim situacijama:

Poslovni model	Karakteristike novčanih tokova	FVtPL Opcija
1. Ostalo (ili HfT) – odnosno instrument nije klasifikovan u prva dva poslovna modela (NonHtC i NonHtCoS)	N/A	N/A
2. HtC ili HtCoS	Non SPPI novčani tokovi	N/A
3. HtC ili HtCoS	SPPI novčani tokovi	DA

Za dužničke instrumente koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha nije potrebno procjenjivati očekivane kreditne gubitke te ih posebno iskazivati.

Depoziti drugih banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se incijalno priznaju po fer vrijednosti, umanjenom za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti.

Izdati finansijski instrumenti i finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporučiti gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način. Takvi instrumenti uključuju iznose koji se duguju državi, kreditnim institucijama i klijentima. Nakon početnog priznavanja izdati finansijski instrumenti i ostala pozajmljena sredstva se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi se priznaju u bilansu uspjeha kada finansijska obaveza prestane da se priznaje, kao i kroz proces amortizacije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11 Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i modifikacije ugovora finansijskih obaveza

Finansijsko sredstvo (ili dio finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko:

- je došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva; ili
- je Banka prenijela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu; ili
- je Banka izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenijela kontrolu nad njim.

Kada je Banka prenijela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenijela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj mjeri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu knjigovodstvene vrijednosti sredstva ili iznosu maksimalne naknade koju bi Banka morala da isplati.

Modifikacija izloženosti je postupak kojim se mijenjaju uslovi originalnog ugovora te izloženosti, pri čemu modifikacija može biti :

- uzrokovana tekućim potrebama dužnika (npr. smanjenje efektivne kamatne stope zbog promjena na tržištu, zamjena kolaterala i slično), a ne finansijskim poteškoćama dužnika.
- uzrokovana trenutnim finansijskim poteškoćama dužnika ili poteškoćama koje će uskoro nastati, odnosno pogoršanjem njegove kreditne sposobnosti, urednosti u izmirivanju obaveza prema Banci ili drugim povjericima. Modifikacija uzrokovana finansijskim poteškoćama predstavlja restrukturiranu izloženost.

Ukoliko je klijent prije modifikacije uzrokovane finansijskim teškoćama (restruktura) bio raspoređen u nivo kreditnog rizika 1, nakon restrukture će biti raspoređen u nivo kreditnog rizika 2. Pored navedenog, ukoliko je za izloženost koja u trenutku modifikacije uzrokovane finansijskim teškoćama (restruktura) nije bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3 utvrđeno da je zbog značajnog otpisa ili odgode plaćanja kamata i naknada došlo do smanjenja finansijske obaveze za više od 1 pp smatra se da je nastupio status neizmirenja i takav klijent se raspoređuje u nivo kreditnog rizika 3.

Ukoliko je modifikacija uzrokovana tekućim potrebama klijenata nema uticaja na raspoređivanje po nivoima kreditnog rizika.

Zbog utvrđivanja potencijalnog prestanka priznavanja finansijske imovine u slučaju modifikacija, Banka je dužna da u slučaju stavke finansijske aktive koja predstavlja dužnički instrument (hartije od vrijednosti i krediti) utvrdi da li je izvršena modifikacija značajna ili ne. Modifikacija je značajna ukoliko je razlika između sadašnje vrijednosti preostalih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne efektivne kamatne stope veća od 10 %. Ukoliko je modifikacija značajna potrebno je prestati priznavati originalnu stavku finansijske aktive i početi priznavati novu stavku. Pri tome je potrebno utvrditi da li nova stavka finansijske aktive predstavlja POCI imovinu. Ukoliko nova stavka finansijske aktive predstavlja POCI imovinu, utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka će se vršiti individualno.

Ukoliko modifikacija nije značajna, Banka nastavlja sa priznavanjem stavke finansijske aktive.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12 Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gdje je postojeća finansijska obaveza zamjenjena drugom obavezom prema istom povjeriocu, ali pod značajno promjenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmjenjeni, takva zamjena ili promjena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrijednosti obaveze priznaje u bilansu uspjeha.

3.13 Obezvredjenje kredita i plasmana bankama i komitentima

Uvođenjem MSFI 9 došlo je do širenja koncepta umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata koji se mjere metodom amortizacionog troška tako da on sada, osim identifikacije i procjene visine nastalih kreditnih gubitaka, uključuje i identifikaciju kreditnih gubitaka koji još uvijek nisu nastali, već Banka njihov nastanak očekuje u narednom periodu.

Primjenom novog standarda MSFI 9, kod kojeg iznos umanjenja vrijednosti predstavlja iznos očekivanih kreditnih gubitaka po finansijskoj imovini, Banka svakoj svojoj izloženosti dodjeljuje određenu nenultu vjerovatnoću nastanka gubitaka.

Procentna vrijednost očekivanih kreditnih gubitaka, koja se zanisava na parametrima kreditnog rizika računa se putem formule:

$$ECL=PD \times LGD$$

- ECL - očekivani kreditni gubici
- PD - vjerovatnoća defaulta
- LGD - gubitak po nastupanju statusa neizmirenja finansijskih obaveza

Parametri kreditnog rizika

PD – Vjerovatnoća defaulta. Za potrebe procjene vrijednosti PD parametra Banka je sve segmente kreditnih klijenata rasporedila u rejting klase. Svakoј rejting klasi, koja se smatra PD-homogenom grupom, je na odgovarajući način dodijeljena PiT (eng. "Point-in-Time") vrijednost PD-a. Za one klijente koji posjeduju dodijeljene kreditne rejtinge priznatih vanjskih agencija za procjenu boniteta, Banka koristi eksterne rejtinge i njima pridružene (javno dostupne) jednogodišnje PiT vrijednosti PD-a, kao i višegodišnje ročne strukture PD-a, dok za ostale klijente koristi interne rejtinge. Internim rejtingima su inicijalno dodijeljene odgovarajuće jednogodišnje PiT vrijednosti PD-a, kao i pripadajuća im višegodišnja ročna struktura PD-eva koja je prilagođena očekivanim/projektovanim vrijednostima relevantnih makroekonomskih faktora.

LGD – Gubitak po nastanku defaulta. LGD predstavlja bančinu procjenu nivoa gubitka vezanog uz kreditni plasman u slučaju nastupanja statusa neispunjavanja obaveza (defaulta). Cjeloživotni LGD predstavlja skup procjena LGD-a kroz uzastopne različite periode post-defaultne (prisilne) naplate, koje Banka primjenjuje na sve periode unutar cjeloživotnog horizonta kreditnih plasmana, a ne samo na slučaj nastupanja statusa neispunjavanja kreditnih obaveza unutar sljedećih 12 mjeseci. S obzirom da vrijednost LGD-a ne zavisi od kretanja kreditne kvalitete primarnih izvora naplate klijenta, odnosno kretanju nivoa PD-a, može se uniformno primjenjivati u različitim podgrupama kreditnog rizika. Dobijene vrijednosti LGD-a se grupišu po LGD-homogenim grupama te se za svaku od njih procjenjuje reprezentativna vrijednost LGD parametra.

EaD - Izloženost u trenutku defaulta. EaD predstavlja procjenu nivoa do koje Banka može biti izložena dužniku u slučaju i u trenutku njegovog defaulta. Procjena EaD se kod svakog kreditnog plasmana zasniva na s njim vezanim ugovornim i očekivanim novčanim tokovima dužnika do isteka ročnosti.

Ročnost – Banka za izračun cjeloživotnih gubitaka u obzir uzima preostalu ročnost predmetne partije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13 Obezvređenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

Utvrđivanje veze stope neizmirenja obaveza i dostupnih makroekonomskih pokazatelja. U skladu sa zahtjevima MSFI 9 standarda i lokalnih propisa, radi obuhvata uticaja budućih dešavanja na očekivana rezervisanja za kreditne gubitke Banka vrši provjeru postojanja veze stope neizmirenja obaveza i dostupnih makroekonomskih pokazatelja.

Kako bi se razdvojio uticaj kreditnog ciklusa od nekih specifičnih uticaja na portfolio i/ili banku koristi se transformacija u Z vrijednosti, koja podrazumeva računanje Z vrijednosti za svaku godinu na osnovu DR vrijednosti, pomoću uprošćenog principa direktne inverzije. Z vrijednost treba da predstavlja pomeraj matrice kreditnog ciklusa (TTC), pomoću koje se određuju PD za naredne godine. Stoga se Z vrijednost koristi kao zavisna varijabla u regresionim modelima.

U modelima se razmatraju sljedeće makroekonomske varijable: bruto domaći proizvod, stopa inflacije, stopa nezaposlenosti, realni rast BDP, neto zarada i rast proizvodnje. Podaci koji se koriste u modeliranju se preuzimaju sa sajta Centralne banke Bosne i Hercegovine i Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine (www.bhas.gov.ba, www.cbbh.ba).

Kategorizacija kreditnog rizika (Staging)

Banka, u svrhu procjene visine umanjenja vrijednosti i rezervisanja za kreditne gubitke na osnovu procjene nivoa kreditnih gubitaka, na izvještajne datume, sva potraživanja razvrstava u jednu od sljedećih kategorija (Stage) kreditnog rizika:

- a) Nivo kreditnog rizika 1 („performing loans“, Stage 1) – Označava kreditne izloženosti kod kojih nije utvrđen značajan porast kreditnog rizika (od trenutka početnog priznavanja) Za njih se ispravke vrijednosti, odnosno rezervisanja za kreditne gubitke, određuju na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u periodu od 12 mjeseci
- b) Nivo kreditnog rizika 2 (povećan nivo kreditnog rizika – „underperforming loans“, Stage 2) – Označava kreditne izloženosti kod kojih je utvrđen značajan porast kreditnog rizika od trenutka početnog priznavanja, međutim ne postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti. Za njih se ispravke vrijednosti, odnosno rezervisanja za kreditne gubitke, određuju na osnovu cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.
- c) Nivo kreditnog rizika 3 („non-performing loans“, Stage 3) – Označava kreditne izloženosti u statusu neispunjavanja finansijskih obaveza .

POCI imovina predstavlja izloženost za koju je u trenutku priznavanja utvrđeno da je njena vrijednost umanjena za kreditne gubitke zbog postojanja značajnog kreditnog rizika. Prilikom utvrđivanja da li se radi o POCI imovini razmatraju se sljedeći kriteriji:

- Da li se radi o izloženosti koja je raspoređena u nivo kreditnog rizika 3, a kojoj se vrši značajna modifikacija;
- Da li se radi o finansijskoj imovini kupljenoj uz ekonomski gubitak (diskont) veći od 5% njenje knjigovodstvene vrijednosti, osim ako prodavalac prodaje finansijsku imovinu u slučajevima koji nisu povezani sa kreditnim rizikom;
- Da li se radi o kupljenoj finansijskoj imovini ili refinansiranju izloženosti koja je u drugoj banci bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3.

Ukoliko je ispunjen bilo koji od navedenih kriterijuma , smatra se da se radi o POCI imovini.

Izuzetno, u slučaju spajanja ili pripajanja banaka, ne primjenjuju se u tekstu iznad definisani kriterijumi u svrhu utvrđivanja statusa POCI imovine.

Takođe, u slučaju kupovine portfelja kredita ne primjenjuje se kriterijum kojim se utvrđuje da li se radi o finansijskoj imovini kupljenoj uz ekonomski gubitak (diskont) već se vrši procjena svake pojedinačne partije I utvrđuje da li se radi o kupljenoj finansijskoj imovini ili refinansiranju izloženosti koja je u drugoj banci bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3.

Prilikom početnog priznavanja, POCI imovina se raspoređuje u nivo kreditnog rizika 3 (Stage 3), te se po ispunjenju uslova naknadno može rasporediti u nivo kreditnog rizika 2 (Stage 2).

Pri utvrđivanju statusa POCI imovine Banka istu posmatra na nivou pojedinačne partije, a ne na nivou klijenta.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13 Obezvređenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

Izračun očekivanih gubitaka i troška umanjenja vrijednosti (grupna i pojedinačna osnova)

Banka primjenjuje dvije opšte metodologije izračuna očekivanih kreditnih gubitaka i iznosa umanjenja vrijednosti plasmana:

- (1) metodologiju na grupnoj, odnosno portfeljnoj osnovi i
- (2) metodologiju na individualnoj osnovi.

Metodologiju izračuna očekivanih kreditnih gubitaka i iznosa umanjenja vrijednosti na grupnoj, odnosno portfeljnoj osnovi Banka primjenjuje na izloženosti koje su klasifikovane u kategorije 1 (Stage 1) i 2 kreditnog rizika (Stage 2). Navedena metodologija se primjenjuje i kod onih (neprihodujućih) izloženosti koje su razvrstane u kategoriju 3 (Stage 3) kreditnog rizika, međutim nisu identifikovane kao pojedinačno značajne.

Metodologiju izračuna očekivanih kreditnih gubitaka i iznosa umanjenja vrijednosti na individualnoj osnovi Banka primjenjuje kod onih (neprihodujućih) izloženosti koje su razvrstane u kategoriju 3 kreditnog rizika (Stage 3) koje su identifikovane kao pojedinačno značajne.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do gubitka usljed obezvređenja, iznos gubitka se vrednuje kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i njegove procijenjene nadoknadiive vrijednosti. Procijenjena nadoknadiiva vrijednost je sadašnja vrijednosti budućih tokova gotovine diskontovana prvobitnom efektivnom kamatnom stopom sredstva. Obračun sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbjeđenog kolateralom, reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati iz procesa realizacije kolaterala ili očekivanih tokova gotovine koji mogu nastati od priliva iz obavljanja redovne poslovne djelatnosti klijenta, te prodaje plasmana. Banka procjenu očekivanih kreditnih gubitaka na pojedinačnoj osnovi zasniva na analizi očekivanih novčanih tokova u više različitih scenarija post-defaultne naplate s tim da se vrijednost tih novčanih tokova svodi na izvještajni datum nakon čega se svakom od tih scenarija dodjeljuje određena vjerovatnoća realizacije, nakon čega se izračunava konačna procijenjena nadoknadiiva vrijednost. Knjigovodstvena vrijednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa umanjenja vrijednosti i iznos gubitka se priznaje na teret bilansa uspjeha.

Gubici usljed obezvređenja kredita i plasmana i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrijednosti se evidentiraju u bilansu uspjeha. Krediti i sa njima povezano umanjenje vrijednosti se u potpunosti isknižavaju kada ne postoje realni izgledi da će sredstva u budućnosti biti nadoknađena, a u skladu sa odlukom Uprave ili Nadzornog odbora Banke. Takođe, Banka u skladu sa odlukom Agencije za bankarstvo o upravljanju kreditnim rizikom i izračunavanju očekivanih kreditnih gubitaka za partije plasmana koji ispune uslove definisane odlukom vrši računovodstveni otpis, odnosno isknižavanje plasmana iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Izračun umanjenja vrijednosti kod POCl imovine Banka vrši primjenjujući metodologiju obračuna na pojedinačnoj osnovi.

Homogene grupe kreditnog rizika. Pri upotrebi metodologije na grupnoj/portfeljnoj osnovi Banka vrši segmentaciju svog portfelja u homogene grupe kreditnog rizika na nivou kojih procjenjuje vrijednosti parametara kreditnog rizika (PD, LGD i CCF), a u konačnici i iznose očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) i s njima vezanih umanjenja vrijednosti, po svakoj od definisanih homogenih grupa.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13 Obezvređenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

Banka je na osnovu istorijskih podataka, formirala statistički validne i pouzdane PD-homogene grupe, LGD-homogene grupe i EaD/CCF-homogene grupe, te je urađena:

- **PD segmentacija** izloženosti na osnovu segmenta klijenata i klasa kreditnih rejtinga,
- **LGD segmentacija** izloženosti na osnovu kolateralizacije (kolateralizovano/nekolateralizovani plasmani) i segmenta klijenata
- **EaD/CCF segmentacija** izloženosti na osnovu vrste vanbilansne izloženosti.

PD – vjerovatnoća default-a. Uopšteno govoreći, vrijednost PD parametara se može odrediti statističkim metodama, po osnovu ekspertne procjene ili hibridnom metodom (koja istovremeno uključuje i ekspertno i statističko određivanje pojedinih dijelova potrebnih za procjenu parametra kreditnog rizika).

Kako bi osigurala da procjene (12-mjesečnih i višegodišnjih) vrijednosti PD-a koristi prilikom izračuna očekivanih kreditnih gubitaka budu vjerodostojne i pouzdane mjere procesa „defaultiranja“ tokom životnog vijeka svojih izloženosti, Banka se vodila načelima nepristranosti i svim ostalim smjernicama koje propisuje MSFI 9.

Prednosti rejtinga kao homogenih segmenata rizika neplaćanja su sljedeće:

- Pouzdani indikatori relativnog rizika neplaćanja;
- Brzo se prilagođavaju promjenama ekonomskih uslova;
- Svim se dužnicima može dodijeliti (eksterni ili interni) rejting;
- Mogu se koristiti i pri odobravanju, određivanju cijene i monitoringu kreditnih plasmana;
- Čak se i onim dužnicima kojima se u početku ne može na pouzdan način dodijeliti rejting, tzv. NR-klijentima (na primjer start-up preduzećima) može na konzistentan način (upotrebom statističkog modela) dodijeliti adekvatna vrijednost jednogodišnje stope defaulta i PiT jednogodišnje vrijednosti PD-a.

Struktura kreditnih rejtinga. Klijenti koji ne posjeduju dodijeljene kreditne rejtinge priznatih eksternih agencija za procjenu boniteta, Banka koristi interne rejtinge. Interni rejtingi se sastoje od sljedećih komponenti: (1) interna ponašanja – behavioralni scoring, (2) aplikacijsko-finansijska – aplikacijski scoring kod stanovništva, odnosno finansijski scoring kod pravnih lica ili (3) eksterna ponašanja (vezane uz podatke iz lokalnog kreditnog biroa) – „credit bureau“ korekcija. Te se komponente kombinuju u finalni rejting klijenta na osnovu predefinisane spojne šeme, s tim da interni rejting (čak i u slučaju dijela nedostupnih ili nedovoljno ažurnih podataka) minimalno posjeduje barem jednu od spomenutih komponenti. Internim rejtingima su, putem interno razvijenih regresijskih modela, dodijeljene inicijalne jednogodišnje PiT vrijednosti PD-a.

Zatim se, na osnovu (simuliranih) istorijskih tranzicijskih matrica rejtinga konstruiše višegodišnja ročna struktura PD-eva, za svaki od rejtinga, koja se kalibrira vrijednostima relevantnih makroekonomskih faktora. Uključivanjem forward looking informacija, Banka analizira korelaciju različitih istorijskih makroekonomskih faktora (stopa promjene GDP, stopa industrijske proizvodnje, stopa direktnih stranih ulaganja, stopa zaposlenosti, stopa nezaposlenosti, stopa inflacije i slično) i stopa defaulta uz primjenu Z-shift pristupa, odnosno u širem smislu testira zavisnost Z-vrijednosti o nivoima i promjenama makroekonomskih faktora. Ukoliko je ustanovljen barem netrivialni nivo spomenute korelacije, pristupa se modeliranju makroekonomskih faktora unutar PD-modela, te se oni među njima koji značajno poboljšaju njegovu tačnost uključuju u PD model (kao egzogene varijable).

LGD – gubitak po nastanku default-a Banka procjenjuje vrijednosti LGD-a putem tzv. **"work-out" metode** procjene, koja se zasniva na analizi istorijskih slučajeva procesa post-defaultne (prisilne) naplate. Putem ove metode dobija se procentna stopa post-defaultne (prisilne) naplate (RR-Recovery Rate). LGD predmetnog plasmana se dobije oduzimajući iznos procentne stope post-defaultne naplate od 100%. Na taj način dobijene vrijednosti LGD-a se onda grupišu u LGD homogene grupe koje se formiraju polazeći od segmenta klijenata i kolateralizacije plasmana.

EaD - Izloženost u trenutku defaulta, odnosno izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirenja. EaD predstavlja procjenu nivoa do koje Banka može biti izložena dužniku u slučaju i u trenutku njegova defaulta, odnosno odlaska u status neizmirenja. Procjena EaD se kod svakog kreditnog plasmana zasniva na s njim vezanim ugovornim i očekivanim novčanim tokovima dužnika do isteka ročnosti.

Procjena očekivanih novčanih tokova se ne zasniva na istorijskim podacima o prijevremenim otplatama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.13 Obezvređenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)**

Banka buduće novčane tokove određuje polazeći od važećih planova otplate. Kod kreditnih plasmana za koje ne postoji plan otplate plasmana, Banka EaD smatra konstantnim.

Banka ovako definisanu izloženost umanjuje za iznos AVR, te novčanog depozita deponovanog kod Banke, koji služi kao kolateral za tu izloženost, a založen je u registru zaloga. Pri tome, novčani depozit ima istu ili dužu ročnost od izloženosti.

Banka izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza (EaD) za vanbilansne izloženosti utvrđuje tako što knjigovodstvenu vrijednost vanbilansne stavke množi sa faktorom kreditne konverzije (CCF). Banka koristi faktore konverzije sa fiksnim vrijednostima koje uvažavaju očekivanja regulatora.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka prema nivou kreditnog rizika su prikazana u sljedećoj tabeli:

Nivo kreditnog rizika	Vrsta izloženosti / Dani kašnjenja	Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka
Stage 1	Izloženosti sa niskim rizikom i druge izloženosti shodno Članu 23., stav 1, tačka 1-3 Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka	0,10%
Stage 1	Ostale izloženosti	0,50%
Stage 2	Sve izloženosti raspoređene u stage 2	5%
Stage 3	Kolateralizovani plasmani, kašnjenje do 180 dana	15%
Stage 3	Kolateralizovani plasmani, kašnjenje od 181 do 270 dana	25%
Stage 3	Kolateralizovani plasmani, kašnjenje od 271 do 365 dana	40%
Stage 3	Kolateralizovani plasmani, kašnjenje od 366 do 730 dana	60%
Stage 3	Kolateralizovani plasmani, kašnjenje od 731 do 1460 dana	80%
Stage 3	Kolateralizovani plasmani, kašnjenje preko 1460 dana	100%
Stage 3	Nekolateralizovani plasmani, kašnjenje do 180 dana	15%
Stage 3	Nekolateralizovani plasmani, kašnjenje od 181 do 270 dana	45%
Stage 3	Nekolateralizovani plasmani, kašnjenje od 271 do 365 dana	75%
Stage 3	Nekolateralizovani plasmani, kašnjenje od 366 do 456 dana	85%
Stage 3	Nekolateralizovani plasmani, kašnjenje preko 456 dana	100%

Pored navedenih minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka, Banka u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa izdatoj od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske primjenjuje minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka ukoliko je identifikovan značajan rast kamatnih stopa (od 200 i više baznih poena) :

- Za postojeće i nove partije u nivou kreditnog rizika 1 kod kojih je u odnosu na 30.06.2022. godine identifikovan značajan rast kamatnih stopa (od 200 i više baznih poena) primjuje se stopa očekivanih kreditnih gubita od 2%
- Za postojeće partije u S2 kod kojih je u odnosu na 30.06.2022. godine identifikovan značajan rast kamatnih stopa (od 200 i više baznih poena) primjuje se stopa očekivanih kreditnih gubita od 12%

U slučaju da su interne stope više u odnosu na ove definisane minimalne, primjenjuju se interne stope očekivanih kreditnih gubitaka. Odluka je na snazi do 30.06.2024. godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13 Obezvređenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

Kolaterali i drugi instrumenti, garancije osiguravajućih kuća i kompanija i zaštite od rizika

Politikom kolaterala Banka definiše prihvatljive kolaterale za pojednačne vrste plasmana. Osnovni tipovi kolaterala su sljedeći: novčani depoziti, hartije od vrijednosti osiguravajućih kompanija i banaka, hipoteka na nepokretnu i zaloga na pokretnu imovinu.

Tržišna vrijednost kolaterala se kontinuirano prati te, ukoliko ima potrebe, traže se dodatna sredstva obezbjeđenja u fazi odobravanja, kao i u toku korišćenja kredita. Banka u skladu sa internom metodologijom periodično u toku korišćenja kredita vrši analizu tržišne vrijednosti kolaterala i u skladu sa istom preispituje i usklađuje umanjenje vrijednosti.

3.14 Ulaganja u zavisna društva

Zavisna društva su ulaganja pod kontrolom Banke. Banka "kontrolira" entitet ako je izložena ili ima pravo na varijabilne prinose od svog udjela u entitetu i ima mogućnost da utiče na te prinose putem svoje moći nad entitetom. Zavisna društva su u ovim finansijskim izveštajima evidentirana po nabavnoj vrijednosti.

3.15 Lizing

Lizing je ugovor po kojem zakupodavac prenosi na zakupca, uz jednokratno ili sukcesivno plaćanje, pravo da koristi sredstva na ugovoreno vrijeme.

Postoje dvije vrste lizinga, i to:

(a) **Finansijski lizing** - prenosi suštinski sve rizike i koristi karakteristične za pravo svojine nad sredstvom. Pravo vlasništva može, ali ne mora, biti konačno prenijeto. Na početku lizinga, sadašnja vrijednost minimalnih lizing rata je jednaka najmanje tržišnoj vrijednosti zakupljenog sredstva.

(a) **Operativni lizing** – svaki oblik lizinga koji nije finansijski. Njime se, u suštini, ne prenose svi rizici i koristi svojstveni vlasništvu.

Finansijski lizing - Banka kao korisnik lizinga

Inicijalno vrijednovanje

Na početku lizing ugovora, zakupac priznaje:

(a) Sredstvo pod zakupom, i to po tržišnoj vrijednosti sredstva ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja po ugovoru o lizingu, ukoliko je ova vrijednost niža,

(b) Inicijalne direktne troškove (transakcioni troškovi), koji se uključuju u vrijednost sredstva,

(c) Obavezu u iznosu zakupnine, po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja u skladu sa ugovorom o lizingu.

Naknadno vrijednovanje

Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje preostale obaveze. Finansijski rashod raspoređuje se na periode tokom trajanja lizinga tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveza za svaki period.

Politika amortizacije za sredstva uzeta u lizing, a koja podliježu amortizaciji, usklađuje se sa politikom sredstava koja su u vlasništvu, a priznata amortizacija obračunava se na način definisan kroz standarde MRS 16 i MRS 38.

Međutim, ukoliko nije razumno izvjesno da će Banka kao korisnik lizinga do kraja trajanja ugovora steći vlasništvo nad tim sredstvom, to sredstvo se u potpunosti amortizuje u periodu trajanja lizinga ili njegovog korisnog vijeka trajanja, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Finansijski lizing - Banka kao davalac lizinga

Banka nije registrovana za poslove finansijskog lizinga.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15 Lizing (nastavak)

Operativni lizing - Banka kao korisnik lizinga

Lizing rate po osnovu operativnog lizinga priznaju se u skladu sa MSFI 16:

- u izvještaju o finansijskoj poziciji od dana kada Banka ima pravo da koristi iznajmljeno sredstvo na period trajanja lizinga plus:
 - period obuhvaćeni eventualnom opcijom produženja lizinga (ako postoji vjerovatnoća da će Banka iskoristiti tu opciju),
 - period obuhvaćen eventualnom opcijom raskida lizinga (ako postoji vjerovatnoća da Banke neće iskoristiti tu opciju)

u iznosu očekivanih plaćanja lizing rata umanjenih za pripadajuće direktne i indirektne poreze, diskontovane po inkrementalnoj kamatnoj stopi (stopa zaduživanja koju bi Banka platila za sličan lizing ili ako to ne može odrediti, stopa koju bi na početku lizinga Banka snosila na ime najma, pod sličnim uslovima sa sličnim instrumentima osiguranja izvora sredstava potrebnih za nabavku predmeta lizinga).

- u bilansu uspjeha u skladu sa MSFI 16, linearno tokom trajanja lizinga kao trošak amortizacije, trošak kamate diskontovan prema inkrementalnoj kamatnoj stopi i trošak direktnih i indirektnih poreza u skladu sa ugovorom o lizingu.

Izuzeto od navednog, u skladu sa MSFI 16, lizing rate za kratkoročne ugovore o lizingu (ugovori do 12 mjeseci) i ugovore male vrijednosti priznaju se kao rashod u bilansu uspjeha linearno tokom trajanja lizinga, izuzev kada drugi sistematski osnov bolje odražava vremenski obrazac za korisnika lizinga.

Operativni lizing - Banka kao davalac lizinga

Banka kao davalac operativnog lizinga prikazuje u svojim bilansima sredstvo koje je dato na operativni lizing, u skladu sa prirodom tog sredstva.

Prihod od operativnog lizinga biće priznat u jednakim iznosima tokom perioda trajanja lizinga, osim ukoliko neki drugi sistematski osnov bolje ne pokazuje vremenski obrazac u kojem se smanjuje korist nastala od upotrebe sredstva datog u lizing.

Politika amortizacije za sredstva data u lizing treba da bude konzistentna sa politikama amortizacije Banke kao davaoca lizinga, za slična sredstva, i takva amortizacija treba da bude izračunata u skladu sa MRS 16 i MRS 38.

Transakcije prodaje i povratnog lizinga

Ove transakcije obuhvataju prodaju sredstva i davanje u lizing istog sredstva nazad prodavcu.

Ukoliko transakcija prodaje i povratnog lizinga rezultuje u finansijskom lizingu, svaki višak prodajne vrijednosti iznad knjigovodstvene vrijednosti zakupljenog sredstva neće biti odmah priznat kao prihod u finansijskim izvještajima prodavca-korisnika lizinga, već se razgraničava i priznaje kao prihod tokom vremena trajanja lizinga.

Ukoliko transakcija prodaje i povratnog lizinga rezultira uspostavljanjem operativnog lizinga i ukoliko je evidentno da je transakcija utvrđena po fer vrijednosti, bilo koji dobitak ili gubitak priznaće se odmah i svaki višak prodajne vrijednosti iznad knjigovodstvene vrijednosti zakupljenog sredstva neće biti odmah priznat, već se razgraničava i priznaje kao prihod tokom vremena trajanja lizinga. Ukoliko je prodajna cijena ispod fer vrijednosti, dobitak ili gubitak priznaju se odmah, osim ukoliko taj gubitak nije kompenzovan budućim lizing ratama po cijeni nižoj od tržišne. Tada će on biti razgraničen i amortizovan srazmjerno lizing ratama tokom perioda u kojem se očekuje korišćenje tog sredstva. Ukoliko je pak prodajna cijena iznad fer vrijednosti, višak iznad fer vrijednosti razgraničava se i amortizuje tokom perioda za koji se očekuje da će se to sredstvo koristiti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.16 Nekretnine i oprema****3.16.1 Priznavanje i vrednovanje**

Prilikom inicijalnog priznavanja, nekretnine i oprema se vrednuju po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja, odnosno u ukupnom iznosu svih izdataka koji su neophodni da se sredstva dovedu u stanje raspoloživo za upotrebu. Nakon početnog priznavanja kao sredstva, nekretnine i oprema se knjiže po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu amortizaciju i ukupne eventualne gubitke zbog umanjenja vrijednosti.

3.16.2 Naknadno vrednovanje

Nekretnine i oprema se vrednuju po nabavnoj vrijednosti, bez uvećanja za izdatke svakodnevnog održavanja, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke po osnovu obezvređenja. Nabavna vrijednost nekretnine i opreme se uvećava za iznos naknadnih izdataka nastalih prilikom rekonstrukcije i zamjene dijelova opreme, u trenutku u kome je izdatak nastao pod uslovom da ispunjava uslove da se može pripisati nabavnoj vrijednosti sredstava.

3.16.3 Amortizacija

Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode na nabavnu vrijednost nekretnina i opreme tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe. Zemljište ne podliježe amortizaciji.

Stope amortizacije sredstava se kreću u sljedećim rasponima:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
	godina	godina
Zgrade	1,3%	1,3%
Računarska oprema i srodna oprema	14,29% - 20,00%	14,29% - 20,00%
Automobili	12,50%	12,50%
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	6,52% - 38,72%	6,52% - 38,72%
Oprema i ostala sredstva	10,00% - 15,50%	10,00% - 15,50%

Sredstva u pripremi se amortizuju nakon stavljanja u upotrebu. Ulaganja u objekte koje Banka koristi u zakupu, amortizuju se na period trajanja zakupa.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se iskazuju u bilansu uspjeha u trenutku njihovog nastanka.

3.16.4 Prestanak priznavanja

Banka prestaje sa priznavanjem nekretnina i opreme u slučaju njihovog otuđenja ili njihovog povlačenja iz upotrebe, a iz njihovog otuđenja se ne očekuju buduće ekonomske koristi. Dobici i gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dio ostalih operativnih prihoda i rashoda.

3.17 Nematerijalna ulaganja

Prilikom inicijalnog priznavanja, nematerijalna sredstva se početno odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno vrednuju se u ukupnom iznosu svih izdataka koji su neophodni da se sredstvo dovede u stanje neophodno za upotrebu.

Nakon inicijalnog priznavanja, nematerijalna sredstva se vrednuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i eventualne gubitke po osnovu obezvređenja. Naknadni izdaci se mogu pripisati vrijednosti prethodno priznatog nematerijalnog sredstva, samo ako produžavaju očekivane buduće ekonomske koristi po osnovu takvog sredstva. Troškovi svakodnevnog održavanja se priznaju u bilansu uspjeha kao trošak perioda u kome nastanu.

Amortizacija nematerijalnog sredstva se priznaje u bilansu uspjeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procijenjenog vijeka trajanja, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebe ekonomske vrijednosti sadržane u nematerijalnom sredstvu. Amortizacione stope nematerijalnih ulaganja kreću se u rasponu od 20% do 25%.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18 Investicione nekretnine

Investicione nekretnine obuhvataju imovinu koju Banka koristi u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine. Investicione nekretnine se prilikom inicijalnog priznanja vrednuju po nabavnoj vrijednosti uvećane za zavisne troškove. Knjigovodstvena vrijednost se uvećava za izdatke nastale prilikom zamjene dijela postojeće investicione nekretnine od dana kada su izdaci nastali i ukoliko su ispunjeni uslovi za njihovo priznavanje, dok se troškovi svakodnevnog održavanja investicione nekretnine ne pripisuje knjigovodstvenoj vrijednosti sredstava.

Nakon inicijalnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po „fer“ vrijednosti koja odražava tržišne uslove na dan bilansa stanja. Dobici i gubici nastali uslijed promjene „fer“ vrijednosti investicione nekretnine se priznaju u bilansu uspjeha perioda u kome su nastali.

Banka prestaje sa priznavanjem investicione nekretnine u slučaju njihovog otuđenja ili u slučaju njihovog povlačenja iz upotrebe, a iz njihovog otuđenja se ne očekuju buduće ekonomske koristi. Gubici i dobiti nastali usljed otuđenja ili povlačenja investicione nekretnine iz upotrebe se priznaju u bilansu uspjeha perioda u kome su nastali.

3.19 Sredstva stečena naplatom potraživanja

Sredstva stečena naplatom potraživanja se u skladu sa namjerom Banke i odlukom odgovarajućeg nadležnog organa Banke klasifikuju kao:

- sredstva namijenjena prodaji;
- investicione nekretnine ili
- nekretnine i oprema.

Banka na sredstvima stečenim naplatom potraživanja iskazuje materijalna sredstva primljena po osnovu naplate potraživanja. Banka dolazi u vlasništvo materijalnih sredstava realizacijom zaloga nad kreditima i plasmanima.

Prema Odluci ABRS, Banka sredstva stečena naplatom potraživanja prilikom početnog priznavanja evidentirati prema nižoj od sljedećih vrijednosti:

- iznosa neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja Banke. U slučaju da je visina knjigovodstveno evidentiranih kreditnih gubitaka jednaka visini potraživanja Banka će stečenu materijalnu imovinu evidentirati po tehničkoj vrijednosti u iznosu 1 BAM.
- procijenjenoj fer vrijednosti od strane nezavisnog procjenitelja umanjenoj za očekivane troškove prodaje (troškovi notara, poreza, sudske takse i dr. koji su direktno povezani sa prodajom).

Materijalnu imovinu namijenjenu prodaji a koja je stečena nakon 01.01.2019. godine Banka je u obavezi prodati u roku od tri godine od datuma početnog priznavanja iste u knjigama banke, a ukoliko istu ne proda Banka je dužna njenu vrijednost svesti na 1 BAM. Banka je dužna imovinu koja je stečena prije 01.01.2019. godine prodati u roku dvije godine računajući od 01.01.2020. godine, a ukoliko istu ne proda dužna je njenu vrijednost svesti na 1 BAM. Obezvredjenje se radi sukcesivno tako da pojedinačna vrijednost sredstva stečenog naplatom potraživanja bude minimalno na nivou njene procijenjene vrijednosti.

Za sredstva stečena naplatom potraživanja za koju se ne može dokazati realna vrednost ili za koju Banka ustanovi da više nisu zadovoljeni uslovi za klasifikaciju u imovinu koja se drži za dalju prodaju, a ova imovina se ne može reklasifikovati u drugu imovinu za knjigovodstveno evidentiranje se može koristiti samo tehnička vrednost od 1 BAM.

Gubici od umanjenja vrijednosti se priznaju na teret rashoda perioda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.19 Sredstva stečena naplatom potraživanja (nastavak)****a. Obezvredjenje nefinansijskih sredstava**

Banka procjenjuje na dan izvještaja o finansijskoj poziciji, knjigovodstvene vrijednosti nefinansijskih sredstava: materijalne imovine, koju čine nekretnine i oprema, sredstva sa pravom korištenja, investicione nekretnine i nematerijalna imovina. Ukoliko postoji indikacija da je sredstvo obezvredjeno, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost kako bi se odredio gubitak po osnovu obezvredjenja. Ukoliko se utvrdi da je nadoknadiva vrijednost sredstva manja od knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost se umanjuje do procjenjenog iznosa nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost sredstava utvrđuje se kao vrijednost koja je veća od upotrebne vrijednosti sredstva i njegove fer vrijednosti.

Za sredstva koja podliježu amortizaciji, odnosno za nekretnine i opremu, sredstva sa pravom korištenja i nematerijalnu imovinu, provjera da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti vrši se kada događaji ili izmjenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti.

Za sredstva koja ne podliježu amortizaciji, odnosno za investiciona ulaganja, procjena da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti vrši se na godišnjem nivou i kada događaji ili izmjenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog obezvredjenja se priznaje u iznosu razlike na teret rashoda.

Nefinansijska imovina za koju je izvršeno umanjenje vrijednosti procjenjuje se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ukoliko je došlo do promjene u procjenama koje su bile korištene za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti smanjuje se najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost imovine koja bi bila utvrđena, umanjena za akumuliranu amortizaciju, u slučaju da nije bio priznat gubitak po osnovu obezvredjenja.

b. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja Banka, odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije se incijalno priznaju u vanbilansnoj aktivu po fer vrijednosti, a nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija vrednuju se u iznosu amortizovane naknade ili iznosu najbolje procjene troškova neophodnim da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos veći.

Po osnovu finansijske garancije, povećanje obaveza se iskazuje u okviru izvještaja o finansijskoj poziciji, a primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspjeha u okviru prihoda od naknada i provizija tokom perioda korišćenja garancije.

c. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Banka ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prethodnog događaja, za koje je vjerovatno da će biti potreban odliv ekonomskih koristi da bi obaveza bila izmirena i za koju je moguće izvršiti pouzdanu procjenu iznosa obaveze. U slučajevima kada je efekat vremenske vrijednosti novca materijalan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se pretpostavlja da će biti dovoljni da se obaveze izmire.

d. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala, emisionog ažia, rezervi kapitala (opštih zakonskih rezervi i ostalih rezervi), neraspoređene dobiti iz ranijih godina, neto dobiti tekućeg perioda, rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu i revalorizacionih rezervi.

Akcijski kapital

Akcijski kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih običnih akcija klasifikovanih kao kapital i denominovan je u BAM.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.19 Sredstva stečena naplatom potraživanja (nastavak)*****Emisiona premija***

Emisiona premija predstavlja pozitivnu / negativnu razliku između uplaćene vrijednosti običnih akcija i njihove nominalne vrijednosti po osnovu emisija akcija.

Rezerve iz dobiti

Rezerve iz dobiti formirane su u skladu sa Zakonom o preduzećima Republike Srpske koji zahtijeva da se 5% dobiti tekuće godine izdvoji u zakonske rezerve sve do iznosa 10% akcijskog kapitala. Zakonske rezerve do 10% akcijskog kapitala mogu se koristiti za pokriće gubitaka tekuće i prošlih godina.

Revalorizacija rezerve

Revalorizacija rezerve se odnose na nerealizovane neto dobitke i gubitke formirane kao rezultat svođenja na tržišnu vrijednost ulaganja u hartije od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat. Za hartije od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat obračunavaju se ispravke vrijednosti koje se prikazuju u okviru revalorizacionih rezervi.

Dividende

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveza u periodu u kojem je donijeta odluka o njihovoj isplati.

e. Zarada po akciji

Zarada po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

4. ZNAČAJNA RAČUNOVODSTVENA RASUĐIVANJA I PROCJENE

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će imati vrijednosti sredstava i obaveza iskazani u finansijskim izvještajima u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se neprekidno evidentiraju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se smatra da će u datim okolnostima biti razumna.

Procjene i prosuđivanja koja bi mogla da izazovu materijalne promjene knjigovodstvenih iznosa sredstava i obaveza u toku sljedeće finansijske godine opisane su u nastavku teksta.

4.1 Gubici zbog obezvređenja potraživanja

Banka jednom mjesečno vrši analizu kreditnog portfolija u cilju procjene obezvređenja potraživanja. U procesu utvrđivanja da li u bilansu uspjeha treba prikazati gubitak zbog obezvređivanja, Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih tokova gotovine od kreditnog portfolija, prije nego što se smanjenje može identifikovati na pojedinačnom kreditu u tom portfoliju. Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na to da je nastala nepovoljna promjena u statusu dužnika u pogledu plaćanja obaveza prema Banci ili na nacionalne ili lokalne okolnosti koji su u korelaciji sa neizvršenjem obaveza.

Procjena postojanja objektivnih dokaza o obezvređenju se sprovodi na individualnom nivou finansijskih sredstava koja su pojedinačno značajna. Procjena na grupnom nivou se radi za potraživanja koja nisu individualno značajna i za obezvređenja koja su sadržana u portfoliju a za koje ne postoji objektivni dokaz o pojedinačnom obezvređenju.

Procjena na grupnom nivou zavisi od vrste dužnika, vrste plasmana i ročnosti, kao i podgrupe sa sličnim karakteristikama.

Banka vrši procjene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrijednosti koji su slični karakteristikama sredstava u portfoliju.

4. ZNAČAJNA RAČUNOVODSTVENA RASUĐIVANJA I PROCJENE (nastavak)**4.2 Utvrđivanje fer vrijednosti finansijskih instrumenata**

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan izvještaja o finansijskoj poziciji se bazira na kotiranim, tržišnim cijenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrijednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cijene i ostali relevantni modeli.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procjenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u procjeni „fer“ vrijednosti. Modeli procjene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum mjerenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu prije ili nakon datuma mjerenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

4.3 Dugoročne beneficije za zaposlene

Troškovi dugoročnih beneficija za zaposlene se određuju korišćenjem aktuarske procjene. Ona uključuje predviđanje diskontnih stopa, budućih povećanja plata i budućih stopa fluktuacije zaposlenih. S obzirom da je riječ o dugoročnim predviđanjima, ovakve procjene nose viši nivo neizvjesnosti.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Banka u 2023. godini prati profitabilnost po ključnim poslovnim linijama u skladu sa internom Metodologijom za utvrđivanje, mjerenje i praćenje profitabilnosti poslovanja Banke i to:

1. poslovanje sa velikim klijentima (segment Veliki klijenti),
2. poslovanje sa javnim sektorom (segment Javni sektor),
3. poslovanje sa malim i srednjim preduzećima (segment SME),
4. poslovanje sa fizičkim licima (segment Fizička lica),
5. poslovanje sa samostalnim preduzetnicima (segment Samostalni preduzetnici, SP) i
6. upravljanje sredstvima (segment Treasury).

Izvještaji po segmentima pripremljeni su u skladu sa internim upravljačkim izvještajima Banke. Banka ima uspostavljene interne kriterijume po kojima klijent pripada određenoj poslovnoj liniji i u skladu sa tim je izvršeno razvrstavanje u izvještaju.

Pri mjerenju poslovnih rezultata primjenjuju se interne cijene u skladu sa Metodologijom izrade internih kamata.

Budući da Banka posluje samo u Bosni i Hercegovini, ne prikazuju se sekundarni (geografski) segmenti.

Izvještaji po segmentima su usklađeni sa finansijskim izvještajima u ovim napomenama. Računovodstvene politike u segmentima poslovanja su iste onima opisanim u značajnim računovodstvenim politikama. Metodologija alokacije prihoda i troškova po segmentima je ista za obje prikazane godine.

5.1 Izvještaj o ukupnom rezultatu po segmentima za poslovnu 2023. godinu:

	<i>Javni sektor</i>	<i>Veliki klijenti</i>	<i>SME</i>	<i>Fizička lica</i>	<i>Samostalni preduzetnici</i>	<i>Upravljanje sredstvima</i>	<i>UKUPNO</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Prihodi od kamata	20.717	12.351	10.184	44.392	475	17.240	105.359
Rashodi od kamata	(1.419)	(1.047)	(877)	(11.127)	(6)	(1.168)	(15.644)
Neto prihodi od kamata	19.298	11.304	9.307	33.265	469	16.072	89.715
Prihodi od naknada i provizija	1.668	7.863	13.755	22.166	7.017	2.814	55.283
Rashodi od naknada i provizija	(171)	(1.708)	(5.747)	(9.983)	(388)	(2.360)	(20.357)
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	1.497	6.155	8.008	12.183	6.629	454	34.926
Neto prihod od kursnih razlika	(56)	208	1	3.885	2.799	(290)	6.547
Ostali poslovni prihodi	113	2.228	482	2.287	6	3.515	8.631
Operativni i ostali rashodi	(3.476)	(5.699)	(8.210)	(39.026)	(3)	(5.015)	(61.429)
Obezvredjenje sredstava stečenih naplatom potraživanja	-	-	-	(7)	-	-	(7)
Dobit prije umanjenja ispravki vrijednosti i rezervisanja	17.376	14.196	9.588	12.587	9.900	14.736	78.383
Rashod / prihod od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(2.698)	(6.761)	(7.379)	(878)	52	129	(17.535)
Dobit prije oporezivanja	14.678	7.435	2.209	11.709	9.952	14.865	60.848
Porez na dobit	(1.627)	(866)	(321)	(69)	(865)	(1.572)	(5.320)
Dobit tekuće godine	13.051	6.569	1.888	11.640	9.087	13.293	55.528
Dobitak utvrđen direktno u kapitalu po osnovu promjene fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	39	39
Ukupan rezultat za obračunski period	13.051	6.569	1.888	11.640	9.087	13.332	55.567

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)**5.2 Izvještaj o ukupnom rezultatu po segmentima za poslovnu 2022. godine:**

	<i>Javni sektor</i>	<i>Veliki klijenti</i>	<i>SME</i>	<i>Stanovništvo</i>	<i>Upravljanje sredstvima</i>	<i>UKUPNO</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Prihodi od kamata	10.182	10.153	11.915	40.465	12.753	85.468
Rashodi od kamata	(1.544)	(844)	(981)	(9.681)	(1.363)	(14.413)
Neto prihodi od kamata	8.638	9.309	10.934	30.784	11.390	71.055
Prihodi od naknada i provizija	1.577	6.853	10.178	26.326	3.106	48.040
Rashodi od naknada i provizija	(205)	(2.225)	(3.965)	(8.208)	(5.806)	(20.409)
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	1.372	4.628	6.213	18.118	-2.700	27.631
Neto prihod od kursnih razlika	(19)	115	1	7.425	(746)	6.776
Ostali poslovni prihodi	166	2.260	1.562	2.647	2.301	8.936
Operativni i ostali rashodi	(1.864)	(7.219)	(6.213)	(36.491)	(4.102)	(55.889)
Obezvređenje sredstava stečenih naplatom potraživanja	-	(897)	(366)	-	-	(1.263)
Dobit prije umanjenja ispravki vrijednosti i rezervisanja	8.293	8.196	12.131	22.483	6.143	57.246
Rashod / prihod od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	271	(6.877)	(3.537)	(2.713)	105	(12.751)
Dobit prije oporezivanja	8.564	1.319	8.594	19.770	6.248	44.495
Porez na dobit	(889)	(301)	(728)	(918)	(576)	(3.412)
Dobit tekuće godine	7.675	1.018	7.866	18.852	5.672	41.083
Dobitak utvrđen direktno u kapitalu po osnovu promjene fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	(2.438)	(2.438)
Ukupan rezultat za obračunski period	7.675	1.018	7.866	18.852	3.234	38.645

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)**5.3 Izvještaj o finansijskom položaju po segmentima za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine**

	<i>Javni sektor</i>	<i>Veliki klijenti</i>	<i>SME</i>	<i>Fizička lica</i>	<i>Samostalni preduzetnici</i>	<i>Upravljanje sredstvima</i>	<i>UKUPNO</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
AKTIVA							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	-	-	-	139.958	-	241.196	381.154
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	-	-	-	-	-	249.210	249.210
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	-	-	-	-	-	265.463	265.463
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	15.217	15.217
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	-	218.335	218.335
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	-	-	-	-	-	608	608
Kredit i potraživanja po kreditima	506.431	325.068	243.247	572.481	5.898		1.653.125
Materijalna imovina	-	-	-	14.898	-	26.444	41.342
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	2.584	2.584
Sredstva stečena naplatom potraživanja	-	-	95	-	15		110
Ostala potraživanja i razgraničenja	10.775	1.731	5.370	4.267	12	10.770	32.925
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	4	4
Poslovna aktiva	517.206	326.799	248.712	731.604	5.925	1.040.838	2.871.084
PASIVA							
Obaveze							
Depoziti komitenata	656.057	137.858	257.144	1.108.991	42.316	5.512	2.207.878
Obaveze po uzetim kreditima	23.603	57.856	64.182	129.108	1.338	-	276.087
Rezervisanja na stavke vanbilansa	452	2.513	1.050	92	16	-	4.123
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	2.160	2.160
Ostale obaveze i razgraničenja	1.686	3.632	5.629	19.116	118	3.124	33.305
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	409	409
Subordinirani dug (dopunski kapital)	-	-	-	-	-	37.600	37.600
Ukupno obaveze	681.798	201.859	328.005	1.257.307	43.788	48.805	2.561.562
Kapital							
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	253.994	253.994
Neraspoređena dobit	13.051	6.569	1.888	11.640	9.087	13.293	55.528
Ukupan kapital	13.051	6.569	1.888	11.640	9.087	267.287	309.522
Poslovna pasiva	694.849	208.428	329.893	1.268.947	52.875	316.092	2.871.084
Vanbilansna pasiva	63.488	276.004	133.292	20.525	1.535	-	494.844

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)**5.4 Izvještaj o finansijskom položaju po segmentima za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine**

	<i>Javni sektor</i>	<i>Veliki klijenti</i>	<i>SME</i>	<i>Stanovništvo</i>	<i>Upravljanje sredstvima</i>	<i>UKUPNO</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi						
depozita kod depozitnih	-	-	-	122.325	416.995	539.320
institucija						
Obavezna rezerva kod Centralne	-	-	-	-	236.775	236.775
Banke						
Finansijska imovina po	-	-	-	-	69.762	69.762
amortizovanom trošku						
Finansijska imovina po fer	-	-	-	-	12.888	12.888
vrijednosti kroz bilans uspjeha						
Finansijska imovina po fer	-	-	-	-	331.588	331.588
vrijednosti kroz ostali ukupni						
rezultat						
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	-	-	-	-	645	645
Kredit i potraživanja po	364.338	324.808	286.260	570.211	-	1.545.617
kreditima						
Materijalna imovina	-	-	-	15.611	26.765	42.376
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	2.537	2.537
Sredstva stečena naplatom	-	149	396	-	-	545
potraživanja						
Ostala potraživanja i	5.707	2.190	3.385	2.319	9.219	22.820
razgraničenja						
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	77	77
Poslovna aktiva	370.045	327.147	290.041	710.466	1.118.258	2.815.957
PASIVA						
Obaveze						
Depoziti komitenata	730.462	187.341	299.950	976.216	13.847	2.207.816
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	-	-	279.277	279.277
Rezervisanja na stavke	77	1.941	608	93	-	2.719
vanbilansa						
Rezervisanja za potencijalne	-	-	-	-	1.243	1.243
obaveze						
Ostale obaveze i razgraničenja	3.454	3.385	3.399	18.400	4.642	33.280
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	68	68
Subordinirani dug (dopunski	-	-	-	-	37.600	37.600
kapital)						
Ukupno obaveze	733.993	192.667	303.957	994.709	336.677	2.562.003
Kapital						
Kapital i rezerve	-	-	-	-	212.930	212.930
Neraspoređena dobit	7.675	1.018	7.866	18.852	5.613	41.024
Ukupan kapital	7.675	1.018	7.866	18.852	218.543	253.954
Poslovna pasiva	741.668	193.685	311.823	1.013.561	555.220	2.815.957
Vanbilansna pasiva	33.413	251.582	136.697	23.086	-	444.778

6. PRIHODI OD KAMATA

a) Prihodi od kamata po osnovu bankarskih poslova dati su u sljedećoj tabeli:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Kredit i potraživanja od klijenata	79.669	64.604
Ulaganje u obveznice	19.244	13.917
Naknade po kreditima (obrada zahtjeva)	3.258	3.302
Diskont na otkupljena potraživanja	1.343	1.683
Naplaćena potraživanja	1.845	1.962
Ukupno prihodi od kamata	105.359	85.468

b) Prihodi od kamata po osnovu izvora dati su u sljedećoj tabeli:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Banke	1.118	84
Privreda	41.674	29.206
Javni sektor	26.677	21.623
Stanovništvo	34.644	33.921
Ostali komitenti	1.246	634
Ukupno	105.359	85.468

7. RASHODI OD KAMATA

a) Rashodi od kamata po osnovu bankarskih poslova dati su u sljedećoj tabeli:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Depoziti komitenata	11.074	9.883
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	3.310	3.237
Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	1.127	1.128
Rashodi po osnovu lizinga (napomena 36)	133	165
Ukupno rashodi kamata	15.644	14.413

b) Rashodi od kamata po osnovu izvora dati su u sljedećoj tabeli:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Banke	438	385
Privreda	966	1.325
Javni sektor	235	177
Stanovništvo	9.175	7.715
Ostali komitenti	4.830	4.811
Ukupno	15.644	14.413

8. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	10.954	10.098
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	5.720	5.695
Naknade po osnovu kredita	228	279
Naknade po izdatim garancijama, akreditivima i drugim jemstvima	5.254	4.534
Naknade po kartičnom poslovanju	18.952	15.137
Naknade po mjenjačkim poslovima	8.434	6.979
Ostale naknade i provizije (napomena 8a)	5.741	5.318
Prihodi od naknada i provizija	55.283	48.040

8a) Ostale naknade i provizije

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Naknade za bankarske pakete	4.734	4.407
Naknade za vođenje računa	29	23
Naknade za brokerske provizije	286	262
Naknade na izdvojenu obaveznu rezervu kod Centralne banke BiH (napomena 9)	692	-
Ostale naknade (naknade po depozitnim računima)	-	626
Ukupno	5.741	5.318

9. RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	2.065	1.993
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	1.061	1.029
Naknada na novčana sredstva kod Centralne banke BiH	-	2.263
Naknada i provizija po mjenjačkim poslovima	3.140	3.069
Rashodi naknada po poslovima sa karticama	11.153	9.307
Rashodi naknada i provizija prema Agenciji za bankarstvo RS	2.051	1.910
Rashodi naknada i provizija prema Central. registru i Berzi	380	342
Ostale naknade i provizije	507	496
Ukupno	20.357	20.409

Rashodi naknada po kartičnim poslovima u iznosu od 11.153 hiljada BAM na dan 31. decembra 2023. godine (2022: 9.307 hiljada BAM) se odnose na međubankarske provizije (interchange fee) za rad kartica Visa i MasterCard na bankomatima i POS terminalima drugih banaka, kao i provizije nastale tuđim karticama u trgovačkoj mreži Nove banke. Rast broja kartica i transakcija uticali su na rast prihoda i rashoda naknada po kartičnim poslovima u 2023. godine.

Takođe, u 2022. godini Centralna banka BiH je obračunavala negativnu naknadu na sredstva iznad obavezne rezerve koja se drže kod nje. Od 01. januara 2023. godine Centralna banka BiH uvodi pozitivnu naknadu na sredstva obavezne rezerve (napomena 8a).

10. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Prihodi po osnovu pozitivnih kursnih razlika	18.118	22.194
Rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika	(11.571)	(15.418)
Neto prihod od kursnih razlika	6.547	6.776

11. OSTALI OPERATIVNI PRIHODI

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	425	1.146
Prihodi po osnovu promjene vrijednosti finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	2.771	41
Prihodi od smanjenja obaveza (odobreni popusti na zakupe poslovnih prostora, neiskorišteni bodovi za platne kartice)	437	492
Prihodi po osnovu prijevremenog razročenja depozita	1.021	810
Prihodi po osnovu zakupa	535	552
Prihodi po osnovu otkupljenih potraživanja	7	36
Prihodi od prodaje sredstava stečenih naplatom potraživanja	2.261	3.531
Prihodi od dividendi	214	58
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nemat. ulaganja	77	32
Prihod od ukidanja rezervisanja za potencijalne obaveze (napomena 27)	21	571
Ostali operativni prihodi	862	1.667
UKUPNO	8.631	8.936

Banka izdaje dvije vrste Super Nova beskontaktnih platnih kartica, koje su automatski uključene u Klub lojalnosti Super Nova. Klub lojalnosti Super Nova je posebno osmišljen program nagrađivanja i pogodnosti za korisnike Super Nova platnih kartica. Korisnici Super Nova kartica su automatski uključeni u Klub lojalnosti koji omogućava sakupljanje bodova tokom transakcija plaćanja, pogodnosti u vidu popusta, besplatnih usluga Banke i ostalih pogodnosti koje nudi kompanija MasterCard. Bodove omogućava Nova banka za sve transakcije plaćanja, a dodatne bodove obezbjeđuju i partneri Kluba lojalnosti Super Nova. Korisnici Super Nova platnih kartica bodove moraju potrošiti najkasnije do 31. decembra tekuće godine, a ukoliko ih ne iskoriste, isti se na kraju godine oprihoduju.

12. OPERATIVNI I OSTALI RASHODI

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Troškovi zaposlenih	23.872	22.346
Troškovi amortizacije (napomene 20 i 21)	4.129	4.663
Troškovi amortizacije zakupa za poslovni lizing (napomena 20b i 36)	1.806	2.049
Ostali operativni troškovi	25.295	21.983
Ostali rashodi poslovanja	6.327	4.848
Operativni rashodi	61.429	55.889

12. OPERATIVNI I OSTALI RASHODI (nastavak)**a) Troškovi zaposlenih**

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Troškovi neto zarada	14.280	13.441
Troškovi poreza i doprinosa na zarade	8.104	7.530
Ostali troškovi zaposlenih	635	663
Ukalkulisana varijabilna naknada	853	712
Troškovi zaposlenih	23.872	22.346

b) Ostali operativni troškovi

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Troškovi zakupa od pravnih i fizičkih lica	367	439
Troškovi obezbjeđenja objekata, štampanja i druge neproizvodne usluge	2.050	2.067
Troškovi osiguranja depozita	4.166	4.010
Troškovi kartičnog poslovanja	4.659	2.958
Troškovi materijala, goriva, energije i usluga	1.782	1.650
Troškovi telekomunikacija	1.631	1.430
Troškovi marketinga	678	616
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	1.935	1.485
Troškovi transporta novca	1.410	1.321
Troškovi zakupa licenci	2.161	1.836
Troškovi eksternih usluga	484	781
Troškovi naknada za privremen i povremene poslove	37	38
Troškovi osiguranja radnika i osnovnih sredstava	1.221	1.165
Troškovi održavanja prostorija	451	388
Ostali operativni troškovi	2.263	1.799
Ostali operativni troškovi	25.295	21.983

U okviru ostalih operativnih troškova iskazani su troškovi kartičarskog poslovanja u iznosu od 4.659 hiljada BAM (2022: 2.958 hiljade BAM) koji se odnose na nadzor ATM bankomata i POS terminala i održavanje softvera za iste. Troškovi zakupa od pravnih i fizičkih lica u iznosu 367 hiljada BAM za poslovnu 2023. godine (2022: 439 hiljada BAM) se knjiže u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 16 – Lizing (napomena 36).

12. OPERATIVNI I OSTALI RASHODI (nastavak)**c) Ostali rashodi poslovanja**

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	149	624
Rashodi od prodaje osnovnih i investicionih sredstava	136	375
Rashodi od prodaje sredstava stečenih naplatom potraživanja	-	1.246
Rashodi po osnovu promjene vrijednosti i gubitka od prodaje HOV	38	439
Rashodi po osnovu rezervisanja za potencijalne obaveze (napomena 27)	86	105
Troškovi po osnovu poreza i doprinosa	771	886
Troškovi za sudske i administrativne takse	153	146
Ostali rashodi	4.994	1.027
Ostali poslovni rashodi	6.327	4.848

Povećanje pozicije ostalih rashoda se odnosi većim dijelom na plaćeni PDV-e po osnovu kontrole Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine koja je odredila dodatni indirektni porez na ino usluge po osnovu poslovanja sa platnim karticama.

13. OBEZVREĐENJE SREDSTAVA STEČENIH NAPLATOM POTRAŽIVANJA

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Obezbvredjenje sredstava stečenih naplatom potraživanja	7	1.263
Obezbvredjenje sredstava stečenih naplatom potraživanja	7	1.263

Banka je na dan 31. decembra 2023. godine izvršila obezbvredjenje stečene materijalne imovine koju nije prodala u iznosu od 7 hiljada BAM (2022: 1.263 hiljade BAM).

U toku 2023. godine Banka je i dalje aktivno radila na prodaji stečene materijalne imovine što je, sa jedne strane, dovelo do ostvarenja prihoda od prodaje u iznosu od 2.261 hiljada BAM (napomena 11), a sa druge strane do manjeg iznosa obezbvrijeđenja u odnosu na isti period prošle godine.

Banka obezbvredjenje stečene materijalne imovine koju nije prodala vrši u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, član 32.

14. NETO RASHODI UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	<i>2023.</i>	<i>2022.</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Neto rashodi umanjena vrijednosti plasmana (napomena 19)	15.843	11.616
Neto rashodi / (prihodi) umanjena vrijednosti ostalih potraživanja (napomena 23)	364	242
Neto rashodi / (prihodi) umanjena vrijednosti novčanih sredstava (napomena 16 i 17)	(159)	(70)
Neto rashodi umanjena vrijednosti za finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	83	86
Neto rashodi rezervisanja za vanbilansne stavke (napomena 26 i 32)	1.404	877
Neto rashodi	17.535	12.751

Tokom 2023. godine, Banka je dodatno izdvojila 17.535 hiljada BAM neto po osnovu umanjena vrijednosti za bilansnu aktivu i vanbilansne stavke u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (2022. godine: 12.751 hiljada BAM). Na neto efekat povećanja rashoda najviše je uticalo izdvajanje po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u nivou kreditnog rizika 2, a zatim i kreditnog rizika 3. Na povećanje očekivanih kreditnih gubitaka u okviru nivoa kreditnog rizika 2 uticale su restrukture izloženosti, povećanje kreditnog rizika (SICR kriterijumi) kod postojećih izloženosti i primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanja rizika rasta kamatnih stopa i slično. Na veća izdvajanja po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u nivou kreditnog rizika 3, pored novih izloženosti u statusu neizmirenja uticalo je i povećanje rashoda po osnovu dodatnih izdvajanja za postojeće izloženosti u statusu neizmirenja. U nivou kreditnog rizika 1 zabilježeno je smanjenje rashoda po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka najvećim dijelom zbog migracija izloženosti iz kreditnog rizika 1 u nivo kreditnog rizika 2, a što je dijelom neutralisano povećanjem ispravke vrijednosti na grupnom nivou.

Kroz redovne mjesečne obračune i raspoređivanja izloženosti u odgovarajuće nivoe kreditnog rizika na nivou pojedinačnog klijenta, Banka prepoznaje eventualna pogoršanja putem promjene rejtinga klijenta usljed pogoršanja pokazatelja poslovanje, zaustavljanja ili smanjenog obima poslovne aktivnosti, te kašnjenja u plaćanju obaveza prema dobavljačima i bankama, te ih raspoređuje u više nivoe kreditnog rizika. Na navedeni način se anticipiraju sva pogoršanja i povećanja kreditnog rizika kod klijenta.

15. POREZ NA DOBIT

Tekući porez na dobit za 2023. godinu obračunat je primjenom poreske stope od 10% na oporezivu dobit prikazanu u poreskom bilansu za poreske obveznike u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu.

Komponente poreza na dobit za 2023. godinu su:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Tekući porez na dobit	4.911	3.338
Promjena u odloženim porezima:		
- Odložena poreska sredstva	440	106
- Odložene poreske obaveze	(31)	(33)
Porez na dobit	5.320	3.412

Usaglašavanjem pozicija iz poreskog bilansa (prihoda, troškova i osnovice za oporezivanje) sa poreskom stopom važećom u Republici Srpskoj za 2023. i 2022. godinu porez na dobit može se dalje analizirati na sljedeći način:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Dobit prije oporezivanja	60.848	44.495
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	6.085	4.450
Umanjenje poreza za isključene prihode	(2.153)	(1.673)
Povećanje / (umanjenje) poreza za nepriznate rashode od umanjivanja vrijednosti kredita i ostale imovine	371	(69)
Uvećanje poreza za nepriznate ostale rashode	608	631
Gubitak / (dobitak) od odloženih poreza	410	73
Porez na dobit	5.320	3.412
<i>Efektivna poreska stopa za period</i>	8,74%	7,67%

15. POREZ NA DOBIT (nastavak)

Promjene na odloženim porezima bile su sljedeće:

	Odložena poreska sredstva <i>000 BAM</i>	Odložena poreska obaveza <i>000 BAM</i>	Neto povećanje / smanjenje <i>000 BAM</i>
Stanje na dan 1. januara 2022.	175	(368)	(193)
Povećanje/(smanjenje) po osnovu potraživanja klasifikovanih u S3	(106)	-	(106)
Povećanje/(smanjenje) po osnovu amortizacije za osnovna sredstva	-	33	33
Povećanje/(smanjenje) po osnovu finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	8	267	275
Stanje na dan 31. decembra 2022.	77	(68)	9
Stanje na dan 1. januara 2023.	77	(68)	9
Povećanje/(smanjenje) po osnovu potraživanja klasifikovanih u S3	(69)	(371)	(440)
Povećanje/(smanjenje) po osnovu amortizacije za osnovna sredstva	-	31	31
Povećanje/(smanjenje) po osnovu finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	(4)	-	(4)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	4	(409)	(405)

16. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA

	<i>31. decembar 2023. 000 BAM</i>	<i>31. decembar 2022. 000 BAM</i>
Sredstva kod Centralne banke	184.907	383.414
Blagajna u stranoj valuti	75.416	65.174
Blagajna u domaćoj valuti	58.522	52.788
Devizni računi kod ino banaka	60.039	36.075
Žiro račun poslovne jedinice	2.530	2.300
Umanjenje vrijednosti novčanih sredstava	(260)	(431)
Ukupno	381.154	539.320

16. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA (nastavak)

Promjene na umanjuju vrijednosti bile su sljedeće:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Stanje na početku godine	431	507
Povećanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	280	26
Otpuštanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	(451)	(102)
Stanje na dan	260	431

17. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Obavezna rezerva kod Centralne banke	249.459	237.012
Umanjenje vrijednosti na obaveznu rezervu kod Centralne Banke	(249)	(237)
Ukupno	249.210	236.775

Promjene na umanjuju vrijednosti bile su sljedeće:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Stanje na početku godine	237	231
Povećanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	15	6
Otpuštanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	(3)	-
Stanje na dan	249	237

U okviru sredstava rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine sadržana je obračunata obavezna rezerva za period održavanja od 21. do 31. decembra 2023. godine. Prosječno stanje računa rezervi za navedeni period iznosi 439.894 hiljade BAM i uključuje prosječnu obaveznu rezervu u iznosu od 249.459 hiljada BAM i iznos veći od obavezne rezerve u iznosu od 190.435 hiljada BAM.

Obavezna rezerva je izdvojena u skladu sa Odlukama Centralne banke Bosne i Hercegovine o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi, koja propisuje osnovicu za obračun obavezne rezerve, obračunski period, stopu obavezne rezerve, kao i obračun naknade banci za iznos sredstava na računu rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj su valuti sredstva izražena. Obavezna rezerva se obračunava prema stanju tih sredstava na kraju svakog radnog dana u toku obračunskog perioda, koji prethodi periodu obračuna. Obračunski period (period obračuna obaveznih rezervi) počinje svakog mjeseca prvog, jedanaestog i dvadesetprvog dana, a završava se desetog, dvadesetog i posljednjeg dana u mjesecu. Banka je obavezna da nakon svakog obračunskog perioda, a najkasnije u roku od tri dana po isteku perioda obračuna dostavi Centralnoj banci Bosne i Hercegovine izvještaj o stanju svojih depozita i pozajmljenih sredstava izraženih u konvertibilnim markama.

Odlukom o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi („Službeni glasnik RS” br. 125/22) definisano je da stopa obavezne rezerve koju primjenjuje Centralna banka BiH iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva. U skladu sa važećom Odlukom na 01.01.2023. godine, Centralna banka je obračunavala naknadu po stopi +25bp na iznos sredstava obavezne rezerve ako je u pitanju osnovica u domaćoj valuti BAM, na iznos sredstava po osnovu obavezne rezerve ako je u pitanju osnovica u stranoj valuti ili BAM sa valutnom klauzulom naknada se obračunavala po stopi od +10bp, dok se na iznos sredstava iznad obavezne rezerve naknada obračunavala po nultoj stopi.

17. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Nakon izmjena Odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi („Službeni glasnik RS” br. 54/23) od 01.07.2023. godine Centralna banka BiH je obračunavala naknadu po stopi +50bp na iznos sredstava obavezne rezerve ako je u pitanju osnovica u domaćoj valuti BAM, na iznos sredstava po osnovu obavezne rezerve ako je u pitanju osnovica u stranoj valuti ili BAM sa valutnom klauzulom naknada se obračunavala po stopi od +30bp, dok se na iznos sredstava iznad obavezne rezerve naknada obračunavala po nultoj stopi.

18. FINANSIJSKA IMOVINA**a) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku**

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Korporativne obveznice	13.228	14.638
Obveznice Republike Srpske	252.501	55.194
Umanjenje vrijednosti	(266)	(70)
Neto vrijednost na dan	265.463	69.762

Korporativne obveznice odnose se na kupljene obveznice privrednog društva Elektrokrajine AD Banja Luka, na period od 10 godina, kamatna stopa 3,5%. Obveznice nisu konvertibilne. Dospijeće obveznice je 2031. godina.

Promjene na umanjuju vrijednosti bile su sljedeće:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Stanje na početku godine	70	18
Umanjenje vrijednosti	197	55
Povećanje vrijednosti	(1)	(3)
Stanje na dan	266	70

Pregled Obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Naziv HoV	Datum kupovine	Datum dospijeca	Kamatna stopa	Nominalna vrijednost 000 BAM	Stanje na dan 31.12.2023. 000 BAM
Obveznice RS (RSBD)	22.07.2022	22.07.2027	4,00%	27.455	27.025
Obveznice RS (RSBD)	26.08.2022	26.08.2027	5,00%	10.483	10.484
Obveznice RS (RSBD)	15.09.2022	15.09.2029	5,00%	4.831	4.831
Obveznice RS (RSBD)	29.11.2023	15.09.2029	5,00%	7.000	7.000
Obveznice RS (RSBD)	14.10.2022	14.10.2027	5,00%	1.208	1.208
Obveznice RS (RSBD)	23.12.2022	23.12.2027	5,00%	12.010	11.805
Obveznice RS (RSBD)	30.03.2023	30.03.2028	5,50%	31.598	31.250
Obveznice RS (RSBD)	05.05.2023	05.05.2028	5,80%	10.000	10.000
Obveznice RS (RSBD)	22.06.2023	22.06.2028	6,10%	120.172	120.172
Obveznice RS (RSBD)	13.12.2023	13.12.2028	5,80%	10.865	10.726
Obveznice RS (RSBD)	25.05.2023	15.09.2029	5,00%	3.000	3.000
Obveznice RS (RSBD)	20.09.2023	15.09.2029	5,00%	15.000	15.000
Ukupno				253.622	252.501

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**a) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku (nastavak)**

Pregled Obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

<i>Naziv HoV</i>	<i>Datum kupovine</i>	<i>Datum dospijeća</i>	<i>Kamatna stopa</i>	<i>Nominalna vrijednost</i>	<i>Stanje na dan 31.12.2022.</i>
				<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Obveznice RS (RSRS)	22.05.2009	30.06.2023	1,50%	13	13
Obveznice RS (RSBD)	22.07.2022	22.07.2027	4,00%	27.455	26.905
Obveznice RS (RSBD)	26.08.2022	26.08.2027	5,00%	10.483	10.483
Obveznice RS (RSBD)	15.09.2022	15.09.2029	5,00%	4.831	4.831
Obveznice RS (RSBD)	14.10.2022	14.10.2027	5,00%	1.208	1.208
Obveznice RS (RSBD)	23.12.2022	23.12.2027	5,00%	12.010	11.754
Ukupno				56.000	55.194

b) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

	<i>31. decembar 2023.</i>	<i>31. decembar 2022.</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Hartije od vrijednosti za trgovanje	15.217	12.888
Ukupno na dan	15.217	12.888

Hartije od vrijednosti za trgovanje se odnose vlasničke akcije u domaćim pravnim licima u iznosu od 228 hiljada BAM (2022.: 251 hiljada BAM) i u stranim pravnim licima (MasterCard i Viza) u iznosu od 14.989 hiljada BAM (2022.: 12.637 hiljada BAM)

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat**

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Obveznice Republike Srpske	217.374	330.639
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	961	949
Neto vrijednost na dan	218.335	331.588

Banka na dan 31. decembra 2023. godine ima iskazano učešće (udjele) u kapitalu drugih pravnih lica ispod 10% u iznosu od 961 hiljda BAM (2022: 949 hiljada BAM).

Struktura učešća u kapitalu drugih pravnih lica data je u sljedećoj tabeli:

	% učešća	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Banjalučka berza a.d. Banjaluka	9,47%	252	252
Centralni registar HoV a.d. Banjaluka	7%	334	334
Nova Real Estate a.d Banjaluka	9%	225	225
SWIFT		86	86
		897	897
Povećanje/(smanjenje) vrijednosti		64	52
Učešća u kapitalu		961	949

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)**

Pregled Obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

<i>Naziv HoV</i>	<i>Datum kupovine</i>	<i>Datum dospijeća</i>	<i>Kamatna stopa</i>	<i>Nominalna vrijednost</i>	<i>Amortizovana nabavna vrijednost</i>	<i>Nerealizovani dobiti / (gubici)</i>	<i>Stanje na dan 31.12.2023</i>
				<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Obveznice RS (RSBD)	21.06.2017	21.06.2027	4,50%	6.190	6.218	2	6.220
Obveznice RS (RSBD)	04.08.2017	04.08.2027	4,00%	10.000	10.000	(3)	9.997
Obveznice RS (RSBD)	06.09.2017	06.09.2024	3,75%	15.528	15.526	(4)	15.522
Obveznice RS (RSBD)	08.12.2017	08.12.2024	3,75%	9.150	9.169	1	9.170
Obveznice RS (RSBD)	16.04.2020	16.04.2025	2,00%	50.000	49.407	(36)	49.371
Obveznice RS (RSBD)	02.03.2022	16.04.2025	2,00%	10.000	10.022	(16)	10.006
Obveznice RS (RSBD)	02.03.2022	06.03.2024	3,50%	12.000	12.026	(27)	11.999
Obveznice RS (RSBD)	14.03.2022	04.12.2030	3,50%	5.000	5.174	(166)	5.008
Obveznice RS (RSBD)	23.03.2022	25.03.2027	2,70%	10.000	9.802	(14)	9.788
Obveznice RS (RSBD)	21.04.2022	21.04.2027	3,40%	28.922	28.885	(30)	28.855
Obveznice RS (RSBD)	20.05.2022	20.05.2029	3,50%	20.000	19.917	(19)	19.898
Obveznice RS (RSRS)	29.11.2021	29.09.2027	1,50%	841	831	8	839
Obveznice RS (RSRS)	29.11.2021	18.12.2028	1,50%	410	403	6	409
Obveznice RS (RSRS)	29.11.2021	25.09.2026	1,50%	121	120	1	121
Obveznice RS (RSRS)	17.12.2021	05.11.2034	1,50%	937	897	5	902
Trezorski zapisi	21.12.2023	20.06.2024	-	30.000	29.446	(33)	29.413
Trezorski zapisi	27.12.2023	26.06.2024	-	10.000	9.833	(4)	9.829
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	15.06.2024	1,50%	-	-	-	-
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	09.06.2025	1,50%	3	3	-	3
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	31.05.2025	1,50%	6	6	-	6
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	24.12.2025	1,50%	1	1	-	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	25.09.2026	1,50%	2	2	-	2
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	26.09.2027	1,50%	5	4	(1)	3
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	18.12.2028	1,50%	1	1	-	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	22.11.2029	1,50%	2	2	(1)	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	05.03.2031	1,50%	11	11	(1)	10
Ukupno				219.130	217.706	(332)	217.374

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)**

Pregled Obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

<i>Naziv HoV</i>	<i>Datum kupovine</i>	<i>Datum dospijeca</i>	<i>Kamatna stopa</i>	<i>Nominalna vrijednost</i>	<i>Amortizovana nabavna vrijednost</i>	<i>Nerealizovani dobiti / (gubici)</i>	<i>Stanje na dan 31.12.2022</i>
				<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Obveznice RS (RSBD)	07.09.2016	07.09.2023	4,50%	24.965	24.965	(5)	24.960
Obveznice RS (RSBD)	07.12.2016	07.12.2023	4,50%	20.000	20.079	8	20.087
Obveznice RS (RSBD)	21.06.2017	21.06.2027	4,50%	6.190	6.226	1	6.227
Obveznice RS (RSBD)	04.08.2017	04.08.2027	4,00%	10.000	10.000	(3)	9.997
Obveznice RS (RSBD)	06.09.2017	06.09.2024	3,75%	15.528	15.521	(4)	15.517
Obveznice RS (RSBD)	08.12.2017	08.12.2024	3,75%	9150	9189	2	9.191
Obveznice RS (RSBD)	13.06.2018	31.01.2023	3,00%	250	250	(193)	57
Obveznice RS (EUROBOND)	28.06.2018	28.06.2023	4,75%	107.571	107.571	28	107.599
Obveznice RS (RSBD)	16.04.2020	16.04.2025	2,00%	50.000	48.948	(46)	48.902
Obveznice RS (RSBD)	29.11.2021	25.09.2026	1,50%	161	160	1	161
Obveznice RS (RSBD)	29.11.2021	29.09.2027	1,50%	1.051	1.038	10	1.048
Obveznice RS (RSBD)	29.11.2021	18.12.2028	1,50%	492	483	7	490
Obveznice RS (RSBD)	17.12.2021	05.11.2034	1,50%	936	892	2	894
Obveznice RS (RSBD)	02.03.2022	16.04.2025	2,00%	10.000	10.022	(12)	10.010
Obveznice RS (RSBD)	02.03.2022	06.03.2024	3,50%	12.000	12.026	(22)	12.004
Obveznice RS (RSBD)	14.03.2022	04.12.2030	3,50%	5.000	5.198	(189)	5.009
Obveznice RS (RSBD)	23.03.2022	25.03.2027	2,70%	10.000	9.739	(12)	9.727
Obveznice RS (RSBD)	21.04.2022	21.04.2027	3,40%	28.922	28.867	(31)	28.836
Obveznice RS (RSBD)	20.05.2022	20.05.2029	3,50%	20.000	19.899	(18)	19.881
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	30.06.2023	1,50%	-	-	-	-
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	15.12.2023	1,50%	1	1	-	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	30.10.2023	1,50%	1	1	-	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	15.06.2024	1,50%	1	1	-	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	09.06.2025	1,50%	5	5	-	5
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	31.05.2025	1,50%	9	9	-	9
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	24.12.2025	1,50%	1	1	-	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	25.09.2026	1,50%	3	3	-	3
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	26.09.2027	1,50%	6	6	-	6
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	18.12.2028	1,50%	1	1	-	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	22.11.2029	1,50%	2	2	-	2
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	05.03.2031	1,50%	13	12	-	12
Ukupno				332.259	331.115	(476)	330.639

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)**

Promjene u procjenama vrijednosti finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat prikazane su u sljedećoj tabeli:

	<i>Promjena vrijednosti obveznica kroz revalorizacije rezerve 000 BAM</i>	<i>Promjena vrijednosti učešća kroz revalorizacije rezerve 000 BAM</i>	<i>UKUPNO 000 BAM</i>
Stanje na dan 1. januara 2022.	2.373	(50)	2.323
Povećanje vrijednosti	15.435	102	15.537
Umanjenje vrijednosti	(18.284)	-	(18.284)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	(476)	52	(424)
Stanje na dan 1. januara 2023.	(476)	52	(424)
Povećanje vrijednosti	287	12	299
Umanjenje vrijednosti	(143)	-	(143)
Stanje na dan 31. decembar 2023.	(332)	64	(268)

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)**

Promjene na revalorizacionim rezervama su prikazane u sljedećoj tabeli:

	<i>Promjene u procjenama vrijednosti finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat 000 BAM</i>	<i>Odložene poreske obaveze finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat 000 BAM</i>	<i>Ispravke vrijednosti finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat 000 BAM</i>	UKUPNO <i>000 BAM</i>
Stanje na dan 1. januara 2022.	2.337	(267)	297	2.367
Povećanje vrijednosti	15.537	274	149	15.961
Umanjenje vrijednosti	(18.284)	-	(115)	(18.399)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	(410)	7	331	(72)
Stanje na dan 1. januara 2023.	(410)	7	331	(72)
Povećanje vrijednosti	299	-	40	340
Umanjenje vrijednosti	(143)	(3)	(153)	(300)
Stanje na dan 31. decembar 2023.	(254)	4	218	(32)

Ispravke vrijednosti na obveznice Republike Srpske su iskazane kroz ostali ukupan rezultat i na 31. decembar 2023. godine iznose 218 hiljada BAM (2022.: 331 hiljada BAM).

d) Ulaganja u zavisna društva

Banka na dan 31. decembar 2023. godine ima iskazano učešće (udjel) u ATOS banci a.d. Banja Luka 100,00%. U maju 2022. godine Nova banka je postala većinski vlasnik Sberbank a.d. Banja Luka, koja ovom promjenom prestaje da bude dio bankarske grupe, na čijem čelu je bila Sberbank Europe AG Beč, i postaje dio domaće bankarske grupe, bez povezanosti sa prethodnim akcionarima, čime je spriječen uticaj geopolitičkih dešavanja na poslovanje Sberbanke. Usljed novih okolnosti Sberbanka a.d. Banja Luka, u mjesecu maju je promijenila ime u ATOS banku.

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
ATOS banka a.d. Banja Luka (100,00%)	11.007	11.007
Stanje na dan	11.007	11.007

Ukupna neto vrijednost svih učešća Banke u kapitalu kod drugih pravnih lica, na dan 31. decembar 2023. godine ne prelazi 20% regulatornog kapitala Banke, a ukupan iznos u drugim nefinansijskim pravnim licima ne prelazi 10% osnovnog kapitala Banke.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA PO KREDITIMA**a) Pregled po korisnicima kredita**

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
- Preduzeća	725.261	601.675
- Javna i državna preduzeća	171.129	165.049
- Vlada	187.268	186.605
- Stanovništvo	616.787	618.699
- Ostali komitenti	30.156	24.724
- Otkupljena potraživanja	3.285	15.131
Kredit i plasmani komitentima (bruto)	1.733.886	1.611.883
Umanjenje vrijednosti	(80.761)	(66.266)
Ukupni krediti plasirani komitentima (neto)	1.653.125	1.545.617

Otkupljena potraživanja se odnose na dugoročna potraživanja od javnih i državnih preduzeća u iznosu od 194 hiljade BAM i vladinih institucija u iznosu od 14.937 hiljada BAM. Otkupljena potraživanja od vladinih institucija imaju bezuslovnu garanciju Vlade RS.

b) Ročnost dospijeca kredita

Ročnost dospijeca kredita klijentima, prema roku dospijeca, sa stanjem na dan 31. decembar je sljedeća:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Do 30 dana	26.767	24.386
Od 1 do 3 mjeseca	72.988	78.499
Od 3 do 12 mjeseci	339.995	345.340
Od 1 do 5 godina	779.836	698.522
Preko 5 godina	433.539	398.870
Kredit klijentima na dan (neto)	1.653.125	1.545.617

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA PO KREDITIMA (nastavak)**c) Koncentracija kredita clijenata**

Koncentracija ukupno plasiranih sredstava komitentima od strane Banke, na dan 31. decembar po granama djelatnosti je sljedeća:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Poljoprivreda, lov i ribolov	26.570	18.993
Rudarstvo i industrija	239.968	226.478
Građevinarstvo	148.538	106.396
Trgovina	190.529	202.857
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	77.160	74.093
Transport, skladištenje, telekomunikacije	61.800	36.079
Finansije	53.915	53.441
Trgovina nekretninama	15.588	21.267
Administracija, druge javne usluge	247.057	247.398
Stanovništvo	616.787	618.699
Ostalo	55.974	6.182
Kredit i plasmani komitentima (bruto)	1.733.886	1.611.883
Umanjenje vrijednosti	(80.761)	(66.266)
Kredit i plasmani komitentima (neto)	1.653.125	1.545.617

Promjene na umanju vrijednosti bile su sljedeće:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Stanje na početku godine	66.266	82.968
Povećanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	28.701	27.279
Otpuštanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	(12.858)	(15.663)
Računovodstveni otpis kredita	(736)	(5.734)
Smanjenje po osnovu prodaje plasmana/otpisa i preuzimanja u stečenu materijalnu aktivu	(612)	(22.584)
Stanje na dan	80.761	66.266

Banka je u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo RS o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, a koja se primjenjuje od 01. januara 2020. godine, u obavezi vršiti računovodstveni otpis bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju dvije godine nakon što je za navedene izloženosti knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti i istu je proglasila u potpunosti dospjelom, osim izloženosti po osnovu finansijskog lizinga.

20. MATERIJALNA IMOVINA**a) Nekretnine i oprema**

Promjene na nekretninama i opremi u toku 2023. i 2022. godine prikazani su kako slijedi:

u 000 BAM	Zemljište i poslovne zgrade	Oprema i ostala sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Avansi za osnovna sredstva	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
Stanje na dan 01.01.2022.	26.912	42.074	696	-	69.682
Nabavke u toku godine	-	-	1.745	184	1.929
Aktiviranje osnovnih sredstava	-	1.614	(1.614)	-	-
Novi avansi u toku godine	-	-	-	-	-
Prodaja	-	(179)	-	-	(179)
Prenos na zalihe (oprema za donaciju)	-	(150)	-	-	(150)
Otpis/rashodovanje/smanjenje	-	(2.398)	-	-	(2.398)
Stanje na dan 31.12.2022.	26.912	40.961	827	184	68.884
Stanje na dan 01.01.2023.	26.912	40.961	827	184	68.884
Nabavke u toku godine	-	-	3.658	-	3.658
Reklasifikacija	626	-	-	-	626
Aktiviranje osnovnih sredstava	761	2.665	(3.426)	-	-
Iskorišteni avansi u toku godine	-	-	-	(971)	(971)
Novi avansi u toku godine	-	-	-	882	882
Prodaja	(739)	(157)	(474)	-	(1.370)
Prenos na zalihe (oprema za donaciju)	-	(54)	-	-	(54)
Otpis/rashodovanje/smanjenje	-	(3.682)	-	-	(3.682)
Stanje na dan 31.12.2023.	27.560	39.733	585	95	67.973
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI					
Stanje na dan 01.01.2022.	2.042	32.313	-	-	34.355
Amortizacija (napomena 12)	277	3.315	-	-	3.592
Prodaja	-	(117)	-	-	(117)
Prenos na zalihe (oprema za donaciju)	-	(150)	-	-	(150)
Otpis/rashodovanje/isknjižavanje	-	(2.261)	-	-	(2.261)
Stanje na dan 31.12.2022.	2.319	33.100	-	-	35.419
Stanje na dan 01.01.2023.	2.319	33.100	-	-	35.419
Amortizacija (napomena 12)	270	2.868	-	-	3.138
Reklasifikacija	626	-	-	-	626
Prodaja	(34)	(101)	-	-	(135)
Prenos na zalihe (oprema za donaciju)	-	(54)	-	-	(54)
Otpis/rashodovanje/isknjižavanje	-	(3.547)	-	-	(3.547)
Stanje na dan 31.12.2023.	3.181	32.266	-	-	35.447
SADAŠNJA VRIJEDNOST					
Stanje na dan 31.12.2023.	24.379	7.467	585	95	32.526
Stanje na dan 31.12.2022.	24.593	7.861	827	184	33.465

Na dan 31. decembar 2023. godine Banka nema građevinske objekte, zemljište, opremu, kao i ostala sredstva založene kao kolaterale za obezbjeđenje kredita ili ostalih finansijskih obaveza, Banka posjeduje vlasničku dokumentaciju za zemljište i poslovne zgrade.

20. MATERIJALNA IMOVINA (nastavak)**b) Sredstva sa pravom korištenja**

Banka sa 31. decembrom 2023. godine ima obaveze prema pravnim i fizičkim licima koje proizilaze iz ugovora o zakupu poslovnih prostora i bankomata, a koji se priznaju u skladu sa MSFI 16 na osnovu računovodstvene politike za priznavanje zakupa opisane u napomeni 36.

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Stanje na dan 01. januara	4.358	5.802
Povećanje prava zakupa	2.142	1.847
Smanjenje prava zakupa	(413)	(1.242)
Amortizacija (napomena 12 i 36)	(1.806)	(2.049)
Stanje na dan 31. decembra	4.282	4.358

Banka u zakupu ima samo poslovno prostore i prostore za bankomate. Na dan 31. decembra 2023. godine nije bilo opreme u zakupu.

c) Investicione nekretnine

Promjene na investicionim nekretninama u toku 2023. i 2022. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Stanje na dan 01. januara	4.553	4.977
Prenos u toku godine	357	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(410)
Usklađivanje vrijednosti	(376)	(14)
Stanje na dan	4.534	4.553

Banka u toku 2023. godine nije imala dodatnih ulaganja u investicione nekretnine. Fer vrijednost investicionih nekretnina na 31. decembar 2023. godine je 4.534 hiljada BAM (2022: 4.553 hiljada BAM) i utvrđena je od strane ovlaštenog procjenjivača.

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

u 000 BAM	Pravo na korištenje tuđih softvera	Licence, kupljeni softveri	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Avansi za nematerijalna ulaganja	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
Stanje na dan 01.01.2022.	922	11.817	406	34	13.179
Nova ulaganja (nabavke u toku godine)	-	-	1.143	390	1.533
Aktiviranja u toku godine	-	1.549	(1.549)	-	-
Otpis/rashodovanje/isknjiživanje	-	(779)	-	-	(779)
Iskorišteni avansi u toku godine	-	-	-	(340)	(340)
Stanje na dan 31.12.2022.	922	12.587	-	84	13.593
Stanje na dan 01.01.2023.					
Stanje na dan 01.01.2023.	922	12.587	-	84	13.593
Nova ulaganja (nabavke u toku godine)	-	-	1.037	662	1.699
Aktiviranja u toku godine	-	1.037	(1.037)	-	-
Otpis/rashodovanje/isknjiživanje	(110)	(2.991)	-	-	(3.101)
Iskorišteni avansi u toku godine	-	-	-	(659)	(659)
Stanje na dan 31.12.2023.	812	10.633	-	87	11.532
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI					
Stanje na dan 01.01.2022.	922	9.793	-	-	10.715
Amortizacija	-	1.121	-	-	1.121
Otpis/rashodovanje/isknjiživanje	-	(780)	-	-	(780)
Stanje na dan 31.12.2022.	922	10.134	-	-	11.056
Stanje na dan 01.01.2023.					
Stanje na dan 01.01.2023.	922	10.134	-	-	11.056
Amortizacija (napomena 12)	-	992	-	-	992
Otpis/rashodovanje/isknjiživanje	(110)	(2.990)	-	-	(3.100)
Stanje na dan 31.12.2023.	812	8.136	-	-	8.948
SADAŠNJA VRIJEDNOST					
Stanje na dan 31.12.2023.	-	2.497	-	87	2.584
Stanje na dan 31.12.2022.	-	2.453	-	84	2.537

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka nema nematerijalnih ulaganja založenih kao kolaterale za obezbjeđenje kredita ili ostalih finansijskih obaveza.

22. SREDSTVA STEČENA NAPLATOM POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Sredstva stečena naplatom potraživanja	4.706	10.784
Obezvredjenje sredstava stečenih naplatom potraživanja	(4.596)	(10.239)
Stanje na dan (neto)	110	545
	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Sredstva stečena naplatom potraživanja:		
- zemljište	1.961	2.128
- nekretnine	2.745	5.121
- oprema	-	3.535
Ukupno	4.706	10.784
Obezvredjenje stečene materijalne imovine	(4.596)	(10.239)
Stanje na dan (neto)	110	545

Sredstva stečena naplatom potraživanja se obezvređuju na osnovu njene starosti, odnosno datuma svođenja na tehničku vrijednost u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. U toku 2023. godine, Banka je realizovala prodaju sredstava stečenih naplatom potraživanja u iznosu neto vrijednosti od 5.939 hiljada BAM, što je uticalo na smanjenje ove pozicije u odnosu na 31. decembar 2022. godine. Procjenjena vrijednost ovih sredstava na dan 31. decembar 2023. godine iznosi 4.934 hiljade BAM (2022: 9.557 hiljada BAM) i procjena je urađena od strane ovlaštenih procjenitelja.

Tabela kretanja obezvređenja sredstava stečenih naplatom potraživanja:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Stanje na početku godine	10.239	28.255
Dodatno obezvređenje u toku godine (napomena 13)	7	1.263
Povećanje ispravki vrijednosti po osnovu zatvaranja potraživanja	876	2.092
Smanjenje ispravki vrijednosti po osnovu prodaje i otpisa	(6.526)	(21.371)
Stanje na dan	4.596	10.239

23. OSTALA POTRAŽIVANJA I RAZGRANIČENJA

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Potraživanja za kamatu i naknadu	3.097	2.559
Zalihe kancelarijskog i potrošnog materijala	685	292
Otkupljena potraživanja (kratkoročna)	591	653
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu za rentnu štednju	3.014	1.890
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima	5.052	3.911
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po HoV	9.925	4.494
Razgraničena potraživanja za unaprijed plaćene troškove	1.027	1.138
Razgraničena potraživanja za obračunate prihode	1.220	703
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	10.475	9.030
Ukupno	35.086	24.670
Ispravke vrijednosti	(2.161)	(1.850)
Stanje na dan (neto)	32.925	22.820

a) Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Potraživanja za namjenski dep. za obavljanje plat. transakcija sa kart.	4.466	4.468
Potraživanja iz operativnog poslovanja po osnovu gotovinskih isplata na ATM bankomatima za isplate od popisa do kraja poslovne godine	6.027	4.369
Potraživanja za izvršena plaćanja po karticama Nove banke	1.653	1.688
Potraživanja po osnovu avansa	208	418
Ostala potraživanja od klijenata banke	675	670
Potraživanja po osnovu naknada koje se refundiraju	187	171
Ostala potraživanja iz operativnog posl. po osnovu minusnog salda	193	114
Potraživanja po korespodentskih banaka	427	400
Potraživanja za više plaćen porez iz dobiti	71	71
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	653	1.021
Ukupno	14.560	13.390

Potraživanja od korespodentskih banaka se odnose na spot transakcija u cilju usklađivanja devizne pozicije, te zaštitite Banke od promjena kursa i potencijalnog gubitaka.

Promjene na umanjenju vrijednosti bile su sljedeće:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Stanje na početku godine	1.850	2.218
Povećanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	663	745
Otpuštanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	(299)	(503)
Računovodstveni otpis	(17)	(197)
Smanjenje po osnovu prodaje/otpisa i preuzimanja u stečenu materijalnu aktivu	(36)	(413)
Stanje na dan 31. decembra	2.161	1.850

23. OSTALA POTRAŽIVANJA I RAZGRANIČENJA (nastavak)

U toku 2023. godine Banka je imala 17 hiljada BAM kamata, naknada i stavki ostale aktive za koje je uradila računovodstveni otpis i vanbilansno evidentirala za sve izloženosti kod kojih je umanjenje vrijednosti formirana u iznosu od 100% u prethodne dvije godine (2022: 197 hiljada BAM).

24. DEPOZITI KOMITENATA

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Depoziti komitenata	2.207.878	2.207.816
Ukupno	2.207.878	2.207.816
a) Depoziti po korisnicima		
	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Kamatonosni depoziti		
Banke i bankarske institucije	40.700	30.700
Javna i državna preduzeća	24.000	86.700
Privreda	77.575	40.900
Vanprivreda	23.598	22.200
Vlada i vladine institucije	27.435	17.340
Strana lica	10.085	11.086
Domaća fizička lica	703.024	629.500
Ukupno kamatonosni depoziti	906.417	838.426
Nekamatonosni depoziti		
Banke i bankarske institucije	3.678	11.681
Javna i državna preduzeća	109.677	193.584
Privreda	301.594	321.136
Vanprivreda	57.023	70.122
Vlada i vladine institucije	397.500	404.452
Strana lica	10.178	10.834
Domaća fizička lica	421.811	357.581
Ukupno nekamatonosni depoziti	1.301.461	1.369.390
Ukupno obaveze po osnovu depozita na dan	2.207.878	2.207.816

24. DEPOZITI KOMITENATA (nastavak)**b) Depoziti po ročnosti**

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Depoziti po viđenju	1.326.013	1.416.513
Kratkoročni depoziti	526.058	459.685
Dugoročni depoziti	355.807	331.618
Ukupno obaveze po osnovu depozita na dan	2.207.878	2.207.816

Na dan 31. decembar 2023. godine tekuće dospijeće dugoročnih depozita iznosi 506.618 hiljada BAM (2022: 330.276 hiljada BAM).

25. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Obaveze po uzetim kreditima		
Dugoročne obaveze po kreditima	237.572	239.768
Tekuće dospijeće dugoročnih obaveza po kreditima	38.515	39.509
Ukupno	276.087	279.277

Struktura obaveza po uzetim kreditima prikazana je kako slijedi:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Investiciono razvojna banka Republike Srpske a.d. Banja Luka:		
- Fond stanovanja RS	97.221	100.175
- Fond za razvoj i zapošljavanje RS	131.137	128.384
- Fond za razvoj istočnog dijela RS	47.729	50.718
Ukupno	276.087	279.277

Na dan 31. decembar 2023. godine tekuća dospijeća za obaveze po dugoročnim kreditima iznose 38.515 hiljada BAM (2022.: 39.509 hiljada BAM).

Obaveze po dugoročnim kreditima povučenim od fondova kojim upravlja Investiciono razvojna banka Republike Srpske (u daljem tekstu: IRB RS), odnose se na pojedinačne ugovore sa rokovima dospjeća od 2 do 25 godina i godišnjom kamatnom stopom od 0,50% do 2,3%, odnosno do 6,27% za CEB kreditnu liniju.

Sredstva su primljena u cilju kreditiranja: poljoprivrede, preduzetnika i preduzeća, početne poslovne aktivnosti za jedinice lokalne samouprave, kao i za stambene kredite stanovništva.

Banka je u 2023. godini smanjila kreditiranje iz sredstava IRB RS, tako da obaveze po dugoročnim kreditima povučenim od fondova kojim upravlja IRB RS iznose 276.087 hiljada BAM i u odnosu na 31. decembar 2022. godine su smanjene za 1,14 % (2022: 279.277 hiljada BAM).

25. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA (nastavak)

IRB RS je u skladu sa Pravilima plasmana sredstava po kreditnim linijama i zajmovima („Službeni glasnik RS“ 67/21) definisala u članu 5. tačka 2. i članu 22. stav 3. tačka 4. da IRB RS u ime i za račun fondova kojim upravlja zaključuje okvirni ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji i ugovor o zajmu, a u skladu sa rezultatima finansijske analize posrednika i ugovor o zalaganju sadašnjeg i budućeg portfolija, za plasman sredstava po kreditnim linijama.

S tim u vezi, IRB RS je zaključila sa Bankom ugovore o zalaganju kreditnog portfolija i to za sljedeće fondove (datum posljednjeg zalaganja 30. septembar 2021. godine):

1. Fond za razvoj istočnog dijela RS;
2. Fond za razvoj i zapošljavanje RS i
3. Fond stanovanja RS.

Sklopljeni ugovori ne sadrže posebne kovenante.

Po osnovu osiguranja uzetih kredita, Banka na 31. decembar 2023. godine ima založenu vrijednost datih kredita u ukupnom iznosu od 188.021 hiljada BAM. Banka na dan 31. decembar 2023. godine nema drugih hipoteka, zaloga ili drugih tereta nad stavkama aktive, izuzev prethodno navedenog.

26. REZERVISANJA NA STAVKE VANBILANSA

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Rezervisanja za vanbilansne stavke	4.123	2.719
Ukupno rezervisanja	4.123	2.719
Promjene na rezervisanjima za vanbilansne stavke:		
	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Stanje na početku godine	2.719	1.842
Povećanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	3.236	2.119
Otpuštanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	(1.832)	(1.242)
Stanje na dan	4.123	2.719

27. REZERVISANJA ZA POTENCIJALNE OBAVEZE

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Rezervisanja za otpremnine	468	387
Rezervisanja za sudske sporove	37	53
Rezervisanja za isplate radnicima (bonusi)	1.564	712
Rezervisanja za ostale potencijalne obaveze	91	91
Ukupno rezervisanja	2.160	1.243

27. REZERVISANJA ZA POTENCIJALNE OBAVEZE (nastavak)

Promjene na rezervisanjima za otpremnine, sudske sporove, potencijalne isplate radnicima i ostale potencijalne obaveze:

	<i>Rezervisanja za otpremnine 000 BAM</i>	<i>Rezervisanja za sudske postupke 000 BAM</i>	<i>Rezervisanja za isplate radnicima 000 BAM</i>	<i>Rezervisanja za ostale potencijalne obaveze 000 BAM</i>	<i>UKUPNO 000 BAM</i>
Stanje na dan 1. januara 2022.	349	280	-	368	997
Rezervisanja u tekućoj godini (napomena 12)	38	67	712	-	817
Ukidanje rezervisanja	-	(294)	-	(277)	(571)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	387	53	712	91	1.243
Stanje na dan 1. januara 2023.	387	53	712	91	1.243
Rezervisanja u tekućoj godini (napomena 12)	81	5	852	-	938
Ukidanje rezervisanja	-	(21)	-	-	(21)
Stanje na dan 31. decembar 2023.	468	37	1.564	91	2.160

28. OSTALE OBAVEZE I REZERVISANJA

	<i>31. decembar 2023. 000 BAM</i>	<i>31. decembar 2022. 000 BAM</i>
Razgraničena potraživanja za unaprijed naplaćene naknade za vođenje kreditnog računa, garancijama, akreditivima	3.588	3.645
Razgraničene obaveze po osnovu kamata na depozite u domaćoj valuti	3.956	3.147
Razgraničene obaveze po osnovu kamata na depozite u stranoj valuti	3.758	3.139
Razgraničene obaveze za ostale obračunate troškove	432	664
Ostala razgraničenja	1.616	898
Ostale obaveze - unaprijed naplaćeni anuiteti po kreditima	9.008	7.926
Obaveze po primljenim sredstvima - neraspoređeni priliv	997	1.472
Obaveze po osnovu platnih kartica realizovanih u drugim bankama	750	350
Obaveze prema dobavljačima	119	912
Obaveze po kamatama	216	285
Obaveze za dividende	305	305
Obaveze po osnovu poštanskih uputnica	84	554
Obaveze po osnovu poslovnog lizinga - višegodišnjeg zakupa	4.385	4.489
Obaveze po osnovu namjenskih depozita za emitovanje emisija HoV ili preuzimanje akcionarskih društava	66	1.082
Prolazni i privremeni račun ino banaka za odlive	73	136
Ostale obaveze	3.952	4.276
Ukupno	33.305	33.280

29. SUBORDINIRANI DUG

Obaveze po osnovu subordiniranog duga:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Subordinirani dug		
- u domaćoj valuti	37.600	37.600
Ukupno	37.600	37.600

Obaveze po osnovu subordiniranog duga u ukupnom iznosu od 37.600 hiljada BAM su iz 2019. godine (sedma emisija obveznica).

Stanje obveznica po osnovu subordiniranog duga nakon povrata	Datum rješenja Komisije HoV RS	Nominalna vrijednost emisije BAM	Broj emitovanih obveznica	Kamatna stopa	Grejs period	Rok dospjeća
Sedma emisija	21.10.2019.	37.600.000	376	3,00%	5 godina	10 god.

Skupština akcionara Banke je dana 20. avgusta 2019. godine donijela Odluku o sedmoj emisiji obveznica javnom ponudom, kojom je izvršena zamjena VI emisije obveznica u iznosu od 37,6 miliona BAM.

Sedmom emisijom obveznica emitovano je 376.000 obveznica nominalne vrijednosti 100 BAM po obveznici, ukupne nominalne vrijednosti 37.600.000 BAM uz kamatnu stopu 3%, sa rokom dospjeća od 10 godina i grejs periodom od 5 godina. Kupac navedenih obveznica je Investiciono razvojna banka Republike Srpske i fondovi kojima ona upravlja.

30. KAPITAL**Struktura kapitala Banke**

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako slijedi:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Akcijski kapital (obične akcije)	184.638	184.638
Rezerve iz dobiti	10.491	8.440
Revalorizacione rezerve	(32)	(72)
Neraspoređena dobit iz ranijeg perioda	58.897	19.924
Neraspoređena dobit tekuće godine	55.528	41.024
Ukupno	309.522	253.954

Akcijski kapital

Ukupan akcijski kapital Banke na dan 31. decembar 2023. godine sastoji se od 184.637.768 običnih akcija pojedinačne nominalne vrijednosti 1 BAM (2022.: 184.637.768 obične akcije pojedinačne nominalne vrijednosti 1 BAM).

Skupština akcionara Banke je 19. juna 2023. godine donijela Odluku o raspodjeli dobiti, kojom je ostvarena neto dobit za 2022. godinu u iznosu od 41.083 hiljade BAM raspoređena za pokriće gubitka po osnovu prestanka priznavanja vlasničkih finansijskih instrumenata koji su se vrednovali po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat u iznosu od 59 hiljada BAM, zakonske rezerve u iznosu od 2.051 hiljada BAM i zadržane dobiti u iznosu od 38.973 hiljade BAM.

AAkcionari Banke na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine su:

Naziv / Prezime i ime	Obične akcije (u 000 BAM)	% učešća običnih akcija
MG MIND DOO	183.006	99,12%
Andžić Milorad	650	0,35%
Mladen Vlatko	560	0,30%
Elek Nedeljko	380	0,21%
Milaković Nedeljko	24	0,01%
NICOLA'S DOO Banja Luka	14	0,01%
BAMBI VEMAX DOO	4	0,00%
Ukupno	184.638	100,00%

30. KAPITAL (nastavak)

Stanje akcionara evidentirano je kod Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske. Banka na dan 31. decembra 2023. godine ima kapital u iznosu od 184.637.768 BAM. Članom 34., stav 1 Zakona o bankama Republike Srpske propisan je minimalan iznos novčanog kapitala od 15.000.000 BAM, a članom 37. stav 4. Zakona o bankama Republike Srpske i članom 34. stav 1. Odluke o izračunavanju kapitala banaka, propisan je minimalni koeficijent adekvatnosti regulatornog kapitala od 12% i način obračuna istog. Na dan 31. decembra 2023. godine, koeficijent adekvatnosti kapitala Banke, bez uključene dobiti tekućeg perioda, iznosi je 16,69% (2022: 16,90%).

Rezerve kapitala

Rezerve iz dobiti formirane su u skladu sa zakonom i propisima Republike Srpske i Statutom Banke i na dan 31. decembra 2023. godine iznose 10.491 hiljada BAM i u odnosu na 2022. godinu veće su za 2.051 hiljada BAM (2022.: 8.440 hiljada BAM)

Neraspoređena dobit

Neraspoređena dobit na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 114.425 hiljada BAM, a obuhvata neraspoređenu dobit iz prethodnog perioda u iznosu od 58.897 hiljada BAM i ostvarenu neto dobit tekućeg perioda u iznosu od 55.528 hiljada BAM.

Revalorizacija rezerve

Revalorizacija rezerve na dan 31. decembra 2023. godine iznose (32) hiljade BAM i formirane su kao rezultat svođenja na tržišnu vrijednost i ispravka vrijednosti ulaganja u hartije od vrjednosti klasifikovanih kao finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat.

31. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Neto dobit koja se odnosi na vlasnike običnih akcija Banke	55.528	41.083
Ponderisani prosječni broj akcija	184.638	184.638
Zarada po akciji	0,30	0,22

32. VANBILANSNA AKTIVA / PASIVA

U cilju zadovoljenja finansijskih potreba komitenata, Banka odobrava različite vidove garancija i ostalih preuzetih i potencijalnih obaveza. Iako se pomenute obaveze ne priznaju u izvještaju o finansijskoj poziciji, one sadrže kreditni rizik i stoga čine sastavni dio sveukupnog rizika Banke.

Ukupno stanje potencijalnih obaveza je prikazano u sljedećoj tabeli:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Plative garancije	98.500	94.247
Činidbene garancije	218.133	159.532
Nepokriveni nostro akreditivi	586	445
Neopozive kreditne obaveze	177.625	190.554
Bruto vrijednost na dan 31.12.	494.844	444.778
Rezervisanja na stavke vanbilansa	(4.123)	(2.719)
Neto vrijednost na dan 31.12.	490.721	442.059

Garancije i ostale preuzete i potencijalne obaveze

Akreditivi i garancije obavezuju Banku da izvrši plaćanje u korist korisnika ukoliko se za to ispune potrebni uslovi. Garancije i „stand-by“ akreditivi nose isti tip rizika za Banku kao i krediti.

Preuzete neopozive obaveze

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorištene odobrene kredite i revolving kredite (kreditne kartice i pozajmice). Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi sa istekom. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći prije povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodne buduće gotovinske odlive.

Ipak, potencijalni kreditni gubitak je manji od ukupnih neiskorištenih obaveza iz razloga što je većina obaveza potencijalna i ista zavisi od ispunjenja određenih uslova od strane klijenta. Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorištenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročno preuzetih obaveza.

33. SUDSKI SPOROVI

Sudski sporovi su zbog prirode bankarskog poslovanja česta pojava. Banka je uspostavila protokol za upravljanje sudskim sporovima. Na osnovu analize tužbenog zahtjeva i pravnog savjeta, Banka vrši procjenu iznosa potencijalnog gubitka po osnovu sudskih sporova. Banka rezerviše sredstva za sve negativne efekte koji mogu nastati po sudskim sporovima odnosno mogu imati uticaj na finansijsku poziciju Banke.

Vrijednost sudskih sporova za 23 predmeta koji se vode protiv Banke na dan 31. decembra 2023. godine iznose 7.469 hiljada BAM (2022: 13.258 hiljade BAM). U toku 2023. godine Banka je riješila 5.978 hiljada BAM sudskih sporova koji su se vodili protiv nje u prethodnom periodu. Uprava Banke procjenjuje da u budućim periodima neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu negativnog ishoda sudskih sporova, koji su u toku, veći od iznosa formiranog rezervisanja na dan 31. decembra 2023. godine, u iznosu od 37 hiljade BAM (2022: 53 hiljada BAM) (napomena 27).

Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je procijenila odgovarajuća rezervisanja na teret rezultata poslovanja u tekućoj i prethodnim godinama.

Banka u kontinuitetu prati pravne rizike, te procjenjuje očekivane troškove pravnih postupaka po osnovu kojih formira odgovarajuća rezervisanja.

34. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS) 24, lica povezana sa Bankom i ključni menadžement Banke čine:

MRS 24.19	Naziv	Opis
MRS 24.19 (a)	Matični subjekti	MG Mind d.o.o. Mrkonjić Grad
MRS 24.19 (b)	Subjekti sa zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem nad subjektom	Grupa MG Mind
MRS 24.19 (c)(d)(e)	Zavisni subjekti; pridruženi subjekti; zajednički poduhvati u kojima je subjekt učesnik u zajedničkim poduhvatima	Grupa ATOS banka
MRS 24.19 (f)	Ključno upravljačko osoblje subjekta ili njegovog matičnog subjekta	Članovi Nadzornog odbora i Uprave banke te lica povezana sa navedenim članovima Grupa Pajić, Grupa Živanović, Grupa Oljača, Grupa Milenković, Grupa Zrilić, Grupa Kesić, Grupa Blagojević, Grupa Adžić, Grupa Ljubišić, Grupa Topić, Grupa Vujinović, Grupa Čulić, Grupa Miletić, Grupa Nenadić, Grupa Radanović, Grupa Džigumović, Grupa Dragić, Grupa Obradović, Grupa Smiljanić, Grupa Ševa
MRS 24.19 (g)	Ostala povezana lica	Grupa Banika, Grupa Grčić, Grupa Bajić, Ostali mali akcionari

Stanja na kraju godine i efekti transakcija sa članovima Uprave, Nadzornog odbora i ostalim ključnim osobljem i njima povezanim stranama, kao i sa ostalim povezanim licima navedenim u tabeli iznad su prikazani u sljedećim tabelama:

34. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

Izveštaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine:

	<i>Matični subjek</i>	<i>Subjekti sa zajedničkom kontrolom MRS 24, 19. (b)</i>	<i>Zavisni subjekt MRS 24, 19. (c) (d) (e)</i>	<i>Ključno upravljačko osoblje t MRS 24, 19. (f)</i>	<i>Ostala povezana lica MRS 24, 19. (g)</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
AKTIVA						
Kredit i potraživanja po kreditima	13.328	7.380	2.478	1.191	1	24.378
Ostala potraživanja i AVR	7	10	-	226	-	243
Poslovna aktiva	13.335	7.390	2.478	1.417	1	24.621
Vanbilans- neopozive obaveze	603	2.853	38	204	9	3.707
Vanbilans- potencijalne obaveze	472	2.539	-	-	-	3.011
Vanbilansna aktiva	1.075	5.392	38	204	9	6.718
UKUPNA AKTIVA	14.410	12.782	2.516	1.621	10	31.339
PASIVA						
Obaveze						
Depoziti komitenata	1.708	6.928	1.772	1.932	8.096	20.436
Ostale obaveze i PVR	677	227	604	13	1	1.522
Rezervisanja na stavke vanbilansa	3	21	-	1	0	25
Poslovna pasiva	2.388	7.176	2.376	1.946	8.097	21.983
Vanbilans- neopozive obaveze	603	2.853	38	204	9	3.707
Vanbilans- potencijalne obaveze	472	2.539	-	-	-	3.011
Vanbilansna pasiva	1.075	5.392	38	204	9	6.718
UKUPNA PASIVA	3.463	12.568	2.414	2.150	8.106	28.701

Izveštaj o finansijskom položaju za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine:

	<i>Matični subjek</i>	<i>Subjekti sa zajedničkom kontrolom MRS 24, 19. (b)</i>	<i>Zavisni subjekt MRS 24, 19. (c) (d) (e)</i>	<i>Ključni menadžmen t MRS 24, 19. (f)</i>	<i>Ostala povezana lica MRS 24, 19. (g)</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
AKTIVA						
Kredit i potraživanja po kreditima	9.458	3.517	2.405	675	48	16.103
Ostala potraživanja i AVR	32	12	11.016	3	-	11.063
Poslovna aktiva	9.490	3.529	13.421	678	48	27.166
Vanbilans- neopozive obaveze	218	1.611	10	196	-	2.035
Vanbilans- potencijalne obaveze	779	1.898	-	-	-	2.677
Vanbilansna aktiva	997	3.509	10	196	-	4.712
UKUPNA AKTIVA	10.487	7.038	13.431	874	48	31.878
PASIVA						
Obaveze						
Depoziti komitenata	5	5.230	4.259	5.910	209	15.613
Ostale obaveze i PVR	654	505	388	27	2	1.576
Rezervisanja na stavke vanbilansa	3	15	-	1	-	19
Poslovna pasiva	662	5.750	4.647	5.938	211	17.208
Vanbilans- neopozive obaveze	218	1.611	10	196	-	2.035
Vanbilans- potencijalne obaveze	779	1.898	-	-	-	2.677
Vanbilansna pasiva	997	3.509	10	196	-	4.712
UKUPNA PASIVA	1.659	9.259	4.657	6.134	211	21.920

34. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (nastavak)**Izveštaj o ukupnom rezultatu poslovne 2023. godine:**

	<i>Matični subjek</i>	<i>Subjekti sa zajedničkom kontrolom MRS 24, 19. (b)</i>	<i>Zavisni subjekt MRS 24, 19. (c) (d) (e)</i>	<i>Ključno upravljačko osoblje t MRS 24, 19. (f)</i>	<i>Ostala povezana lica MRS 24, 19. (g)</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Prihodi od kamata	574	236	116	54	4	984
Rashodi od kamata	-	(14)	(5)	(15)	(1)	(35)
Neto prihodi od kamata	574	222	111	39	3	949
Prihodi od naknada i provizija	40	84	72	58	18	272
Ostali poslovni prihodi	-	-	-	1	-	1
Ostali operativni i rashodi iz poslovanja	-	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti	112	(22)	(10)	101	-	181
Dobit tekuće godine	726	284	173	199	21	1.403

Izveštaj o ukupnom rezultatu poslovne 2022. godine:

	<i>Matični subjek</i>	<i>Subjekti sa zajedničkom kontrolom MRS24, 19. (b)</i>	<i>Zavisni subjekt MRS 24, 19. (c) (d) (e)</i>	<i>Ključni menadžment MRS 24, 19. (f)</i>	<i>Ostala povezana lica MRS 24, 19. (g)</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Prihodi od kamata	214	141	110	34	1	500
Rashodi od kamata	-	(8)	-	(10)	-	(18)
Neto prihodi od kamata	214	133	110	24	1	482
Prihodi od naknada i provizija	113	102	415	52	1	683
Ostali poslovni prihodi	-	-	-	1	25	26
Ostali operativni i rashodi iz poslovanja	(9)	-	-	(1)	-	(10)
Umanjenje vrijednosti	(162)	2	(13)	(1)	-	(174)
Dobit tekuće godine	156	237	512	75	27	1.007

Bruto plate isplaćene članovima Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i Uprave Banke su kako slijedi:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra 2023. 000 BAM</i>	<i>2022. 000 BAM</i>
Nadzorni odbor	179	180
Odbor za reviziju	48	48
Uprava Banke	695	476
Ukupno	922	704

35. PORESKI RIZICI

Obzirom da Banka posluje na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine (oba entiteta i Brčko Distrikt BiH) u obavezi je da primjenjuje zakone iz oblasti poreza koji važe u sve tri jurisdikcije. Porezi koji se plaćaju obuhvataju porez na dobit i porez na dohodak. U regulativi koja se primjenjuje u poreskim jurisdikcijama postoji različitost u primjeni, dok su propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone postoji ograničen broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju između državnih i entitetskih ministarstava i institucija u vezi sa pravnom implementacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa.

Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrole od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje strogih kazni i zateznih kamata.

U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi RS, period zastarjelosti poreskih obaveza je pet godina, što znači da poreske vlasti imaju pravo da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Kao rezultat toga transakcije koje se odnose na obračune i plaćanja obaveza po porezima mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu budu značajniji od onih u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.

Banka je imala kontrolu Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: UIO) koja je započeta u 2022. godini, a završena u 2023. godini o čemu je sačinjen zapisnik, broj 04/4-1/I-17-1-UP-44-83-1/22, od 19.04.2023. godine. Zapisnikom je utvrđena dodatna obaveza indirektnog poreza obračunata na ino usluge po poslovima sa platnim karticama, koju je Banka izmirila u toku 2023. godine.

36. LIZING

Zakup se odnosi na zakup poslovnica od pravnih i fizičkih lica, kao i na zakup po osnovu prostora za ugradnju bankomata.

Trošak zakupnina je knjižen kroz pozicije kamata, amortizacije i zakupa to je prikazano u sljedećoj tabeli:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Rashodi kamata (napomena 7)	133	165
Amortizacija sredstava u zakupu (napomena 12 i 20)	1.806	2.049
Trošak zakupnina (napomena 12)	367	439
Ukupno	2.306	2.653

Buduća ukupna očekivana plaćanja po osnovu operativnog lizinga u slučajevima kada se Banka javlja kao zakupac prikazana su u narednoj tabeli:

31. decembar 2023.				
u 000 BAM	do 1 godine	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	UKUPNO
Rashodi kamata	121	185	27	333
Amortizacija sredstava u zakupu	1.293	2.690	51	4.034
Trošak zakupnina	206	493	10	709
Ukupno	1.620	3.368	88	5.076

36. LIZING (nastavak)**31. decembar 2022.**

u 000 BAM	do 1 godine	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	UKUPNO
Rashodi kamata	116	148	1	265
Amortizacija sredstava u zakupu	1.716	2.555	85	4.356
Trošak zakupnina	271	480	30	781
Ukupno	2.103	3.183	116	5.402

Buduće ukupne očekivane naplate po osnovu ugovora kada se Banka javlja kao zakupodavac prikazana su u narednoj tabeli:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Do 1 godine	522	283
Između 1 i 5 godina	662	482
Preko 5 godina	-	-
Ukupno	1.184	765

37. FILIJALA ZA POSLOVANJE SA HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI BROKER NOVA

Ukupno ostvareni promet Broker Nove u 2023. godini na Banjalučkoj berzi iznosio je 357.192 hiljada BAM, odnosno po broju transakcija 1.343 što čini 17,28% ukupnog prometa Banjalučke berze.

Od ukupno ostvarenog prometa Broker Nove, na redovan promet se odnosi 59.374 hiljada BAM, odnosno 1.284 transakcija što predstavlja 15,36% redovnih transakcija na Banjalučkoj berzi.

Izveštaj o finansijskom položaju (Bilans stanja)

	<i>Godina koja se završila</i>	
	31. decembra	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
AKTIVA		
Novčana sredstva na računu Nove banke	2.054	1.876
Novčana sredstva deponenata	481	700
Materijalna imovina	5	3
Ukupna aktiva	2.540	2.577
PASIVA		
Obaveze prema komitentima – depoziti	481	700
Ostale obaveze	2.014	1.797
Dobit/(gubitak)	45	80
Ukupna pasiva	2.540	2.577

37. FILIJALA ZA POSLOVANJE SA HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI BROKER NOVA (nastavak)

U odnosu na prethodni period ukupna aktiva bilježi pad za 1,44% usljed pada novčanih sredstava deponenata za 9,49% u odnosu na prethodni period, dok novčana sredstva na računu Nove banke imaju povećanje 9,49% u odnosu na prethodni period.

Na pad ukupne pasive uticao je pad obaveza prema deponentima za 31,29% u odnosu na prethodni period, a ostale obaveze u odnosu na prethodni period imaju rast za 12,08%.

Izveštaj o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha)	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
Prihodi od naknada i provizija	286	262
Operativni i ostali rashodi	(241)	(182)
Dobit	45	80

Prihodi od naknada i provizija u odnosu na prethodni period bilježe rast za 9,16%, a rashodi iz poslovanja rast za 32,42% u odnosu na prethodni period što je i imalo uticaja na manje ostvarenje dobiti u 2023. godini.

Filijala za poslovanje sa hartijama od vrijednosti Broker Nova je svoje poslovanje bazirala na Zakonu o tržištu hartija od vrijednosti i Pravilniku o radu berzanskih posrednika.

38. POSLOVANJE KASTODI BANKE

Kastodi banka Nova banka a.d. Banja Luka ima zaključene ugovore o obavljanju kastodi poslova sa dvije nerezidentne kastodi banke, te sa jednim penzionim fondom, za koji takođe obavlja poslove depozitara. Kastodi banka obavlja poslove depozitara i za dva domaća otvorena investiciona fonda. Kastodi banka obavlja i poslove platnog agenta za šest emsija obveznica na domaćem tržištu.

Izveštaj o finansijskom položaju (Bilans stanja)	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2023.	2022.
	000 BAM	000 BAM
AKTIVA		
Novčana sredstva-na računu Nove banke	202	151
Novčana sredstva deponenata	171	1
Ostala potraživanja	1	1
Materijalna imovina	3	3
Ukupna aktiva	377	156
PASIVA		
Obaveze prema komitentima – depoziti	171	1
Ostale obaveze	137	75
Dobit/gubitak	69	80
Ukupna pasiva	377	156

U odnosu na prethodni period ukupna aktiva bilježi rast za 141,67% usljed rasta novčanih sredstava kako deponenata, tako i novčanih sredstava na svom računu.

38. POSLOVANJE KASTODI BANKE (nastavak)

	<i>Godina koja se završila</i>	
	<i>31. decembra</i>	
	<i>2023.</i>	<i>2022.</i>
Izveštaj o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha)	000 BAM	000 BAM
Prihodi od naknada i provizija	32	20
Rashodi od naknada i provizija	(19)	(27)
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	13	(7)
Ostali poslovni prihodi	151	129
Operativni i ostali rashodi	(95)	(126)
Dobit	69	(4)

Prihodi od naknada i provizija u odnosu na prethodni period bilježe rast za 60,0%, dok rashodi od naknada i provizija bilježe pad za 29,63%, što je uticalo na veće ostavrenje neto prihoda po osnovu naknada i provizija. Takođe, ostali poslovni prihodi bilježe rast za 17,05%, dok operativni i ostali rashodi bilježe pad za 24,60%. Dobit za 2023. godinu iznosi 69 hiljada BAM (2022: (4) hiljade BAM).

Kastodi banka je svoje poslovanje bazirala na Zakonu o tržištu hartija od vrijednosti i Zakonu o investicionim fondovima i važećim Pravilnicima koji regulišu ovu oblast.

39. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

Na globalnom nivou 2023. godina je obilježena nastavkom sukoba u Ukrajini i pratećim ekonomskim efektima sankcija, kao i nastavkom oporavka od pandemije COVID-a 19. Globalna ekonomija pokazala se otpornijom nego što se očekivalo u prvoj polovini 2023. godine, ali izgledi za rast su i dalje slabi. S obzirom da efekti monetarne politike postaju sve vidljiviji i da je oporavak u Kini slabiji nego što se očekivalo, predviđa se da će globalni rast u 2024. godini biti niži nego u 2023. godini. Očekuje se da će svjetska ekonomija rasti za 2,7% u 2024. godini. Inflacija je nastavila da se smanjuje u mnogim zemljama, podstaknuta padom cijena hrane i energije u prvoj polovini 2023. godine. Međutim, temeljna inflacija nije značajno usporila i ostaje znatno iznad ciljeva centralnih banaka. Ključni rizik je da bi inflacija mogla nastaviti da bude trajnija nego što se očekivalo, što bi značilo da se kamatne stope moraju dodatno pooštriti ili duže ostati više.

Evropska centralna banka u cilju suzbijanja inflacije je i tokom 2023. godine bila prinuđena da nastavi sa dizanjem svoje ključne kamatne stope, i to u februaru i martu 2023. godine za 50 bps, te maju, junu, avgustu i septembru 2023. godine za 25 bps. Kretanja ključnih kamatnih stopa u 2024. godini prema najavi Evropske centralne banke će i dalje zavisiti od procjene inflacijskih izgleda, dinamike temeljne inflacije i jačine transmisije monetarne politike. EURIBOR je i tokom 2023. godine nastavio rast, prateći rast ključnih kamatnih stopa ECB i tržišna očekivanja, ali od kraja novembra bilježi neznatno opadanje.

Prema procjeni MMF-a, Bosna i Hercegovina je 2023. godinu završila sa stopom rasta realnog GDP-a od 2%, a poslednja projekcija za 2024. godinu je rast realnog GDP-a po stopi od 3,0%.

Prosječna neto plata isplaćena u decembru 2023. godine u Republici Srpskoj iznosila je 1.304 BAM i veća je za 0,6% nominalno, a realno za 0,9% u odnosu na prethodni mjesec. U odnosu na isti mjesec prošle godine prosječna neto plata nominalno je veća za 7,1%, a realno za 3,7%.

Bankarski sistem Republike Srpske je tokom 2023. godine bio stabilan i adekvatno kapitalizovan, a likvidnost i profitabilnost su na zadovoljavajućem nivou.

Bankarski sektor Republike Srpske čini značajan dio ukupnog bankarskog sistema Bosne i Hercegovine. U vlasničkoj strukturi kapitala banaka dominantno je učešće stranog vlasništva.

Bankarski sektor počiva na tradicionalnim i visoko regulisanim depozitno-kreditnim poslovima. Od početka 2023. godine su nastavljene aktivnosti koje su se i ranije sprovodile, a koje pored intenzivnih aktivnosti na tumačenju usvojene zakonske regulative, uključuju intenzivno jačanje kapaciteta kontrolora, posebno na SREP metodologiji, razvoju okvira za nadzorno stres testiranje, restrukturiranju banaka i poboljšanju regulatornih zahtjeva za klasifikaciju aktive banaka (primjena MSFI 9). Sve gore navedeno uslovalo je dodatno angažovanje banaka na dostavljanju znatno većeg obima podataka i izvještaja po zahtjevu regulatora.

Bankarski sektor obavlja funkciju platnog prometa u zemlji i inostranstvu i ima značajnu ulogu u sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Banke i druge finansijske organizacije konstantno rade na usklađivanju poslovanja sa zahtjevima Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, tako da se može reći da je postignuta sistematičnost u ovom segmentu poslovanja, a unaprijeđena je i saradnja sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama.

Banke i druge finansijske organizacije kontinuirano unapređuju i modernizuju poslovanje, sa ciljem prilagođavanja bankarskih proizvoda i usluga potrebama korisnika.

Takođe, kontinuirano se provode aktivnosti na implementaciji odredbi Zakona o bankama Republike Srpske koje regulišu obezbjeđenje zaštite prava korisnika finansijskih usluga.

U skladu sa gore navedenim izmjenama, Banka će u cilju unapređenja kvaliteta poslovanja i održavanja stabilnosti, u narednom periodu svoje aktivnosti usmjeriti na:

- oprezno i kvalitetno poslovanje i kapitalno jačanje kroz zadržavanje dobiti,
- kontrolu nivoa dospjelih potraživanja, a posebno nekvalitetnih kredita, te dodatne aktivnosti za efikasniju naplatu i unapređenje sistema ranog prepoznavanja pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija,
- kontinuirano unapređenje sistema upravljanja rizicima, posebno kreditnim, kamatnim i rizikom likvidnosti, te provesti validaciju i unapređenje internog rejting modela.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

40.1 Uvod

Osnovni preduslov za uspješno bankarsko poslovanje je upravljanje rizikom, a koje obuhvata: proces neprekidnog identifikovanja, mjerenja i praćenja, definisanja i uspostavljanja ograničenja rizika i primjenu drugih vrsta kontrola i nadzora. Proces upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci je, u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku i upravljanje istim. Banka je u osnovi izložena kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku. Osim toga, Banka posebno prati operativne rizike, rizik izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i uticaj rizika koji se odnose na zemlju porijekla lica kome je Banka izložena. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obavješćavanje organa upravljanja Banke o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promjene u okruženju, tehnologiji i industriji. Banka prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

U Banci osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sljedeći organi/tijela:

Nadzorni odbor i Uprava Banke

Nadzorni odbor i Uprava Banke su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za definisanje strategije i principa upravljanja rizicima. Nadzorni odbor je adekvatno uključen u proces upravljanja rizicima u banci. Nadzorni odbor usvaja Strategiju upravljanja rizicima i Odluku o prihvatljivom nivou rizika, a kojima se definiše sklonost ka riziku, tolerancija prema riziku i pragovi upozorenja. Kroz navedene dokumente Nadzorni odbor usvaja sistem limita kao osnovnu mjeru ograničavanja rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odbor)

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odbor) ima sveobuhvatnu odgovornost za razvoj strategije upravljanja rizicima i implementacije principa, okvira, politika i limita. Odbor je odgovoran za fundamentalne nalaze po pitanju rizika kao i za upravljanje i praćenje relevantnih odluka vezanih za sve vrste rizika. Prateći trendove pojedinih vrsta rizika Odbor za upravljanje aktivom i pasivom daje prijedloge i mjere za poboljšanje istih.

Odbor za rizike

Odbor za rizike u potpunosti razumije i prati sprovođenje Strategije i Politike, kao i rizični profil Banke i sklonost ka preuzimanju rizika. Odbor za rizike Izvještava Nadzorni odbor o sprovođenju Strategije, adekvatnosti i načinu sprovođenja usvojene Politike i drugih procedura za upravljanje rizicima. Savjetuje Nadzorni odbor Banke o ukupnoj trenutnoj i budućoj sklonosti ka preuzimanju rizika, ne dovodeći pri tom u pitanje odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke u cjelokupnom upravljanju rizicima u nadziranju banke.

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju ima odgovornost za praćenje sveobuhvatnog procesa upravljanja rizicima u Banci.

Segment za internu reviziju

Proces upravljanja rizikom u Banci se kontroliše od strane Segmenta za internu reviziju, koja ispituje adekvatnost procedura i usaglašenost Banke sa usvojenim politikama i procedurama, način upravljanja rizicima i efikasnost uspostavljenog sistema internih kontrola. Segment za internu reviziju diskutuje rezultate svog rada sa Upravom Banke i izvještava Odbor za reviziju i Nadzorni odbor Banke o svojim nalazima i preporukama, kao i u skladu sa svojim programom rada, vrši provjeru funkcionisanja uspostavljenih internih kontrola u okviru samih organizacionih dijelova Banke.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.1. Uvod (nastavak)****Upravljanje rizicima**

U Banci je organizovan Sektor za upravljanje rizicima i kontrolu, u okviru kojeg su formirana sljedeća Odjeljenja:

- za integrisano upravljanje i kontrolu rizika,
- za upravljanje tržišnim i operativnim rizicima,
- za modeliranje rizika i
- za upravljanje kolateralima,

te Sektor za procjenu kreditnog rizika u okviru kojeg su formirana sljedeća Odjeljenja:

- za procjenu kreditnog rizika za pravna lica,
- za procjenu kreditnog rizika za fizička lica.

Procedurama koje se odnose na funkcionisanje svih odjeljenja u okviru Sektora za upravljanje rizicima i kontrolu, definisana su pravila i odgovornosti za praćenje usaglašenosti sa principima, politikama i limitima definisanim u Banci. U iste je uključeno praćenje rizika prema postavljenim limitima, kao i kompletno obuhvatanje rizika u sistemu mjerenja i izvještavanja.

U implementaciji kreditne politike, Banka se pridržava određenih principa ustanovljenih Poslovnom i kreditnom politikom Banke, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti kreditnom riziku. Odjeljenje za procjenu kreditnog rizika u Sektoru za procjenu kreditnog rizika se bavi upravljanjem kreditnim rizikom na nivou pojedinačne transakcije kroz proces odobravanja, dok se Odjeljenje za integrisano upravljanje i kontrolu rizika u Sektoru za upravljanje rizicima i kontrolu, pored ostalih aktivnosti, bavi upravljanjem kreditnim rizicima na nivou portfelja.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima i kontrolu, organizovano je Odjeljenje za upravljanje tržišnim i operativnim rizicima koje ima za cilj upravljanje rizikom likvidnosti, deviznim rizikom, kao i kamatnim rizikom. Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da u roku izvršava obaveze, zavisi prije svega od bilansne strukture Banke, odnosno usklađenosti priliva i odliva sredstava. Minimalni standardi za kreiranje i sprovođenje politike likvidnosti su uspostavljeni u okviru limita, definisanih Odlukom o prihvatljivom nivou rizika i Planom poslovanja Banke, tako da obezbjeđuju sposobnost Banke da potpuno i bez odlaganja izvršava sve obaveze na dan dospijeca.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, Banka sprovodi aktivnosti koje obezbjeđuju usklađenost strukture aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno njenih novčanih tokova (priliva i odliva) i kontinuirano prati i planira buduće novčane tokove uzimajući u obzir promjene u operativnim, ekonomskim i ostalim uslovima poslovnog okruženja Banke. Za upravljanje rizikom likvidnosti Banka sprovodi i stres testove koji imaju za cilj da se identifikuju potencijalni likvidnosni gapovi koji mogu nastati u određenim vremenskim periodima i pod određenim uslovima i to: po osnovu odliva depozita, nemogućnosti transformacije dijelova aktive u likvidna sredstva, povećanog odliva gotovine i slično, te u skladu s tim i identifikuje potencijalne dodatne izvore finansiranja koji će omogućiti pokriće nastalog gapa.

Upravljanje rizicima i sistemi izvještavanja

Rizici Banke se mjere korišćenjem metoda koji odražava i očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procjenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste vjerovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovana na politici, procedurama, definisanim i uspostavljenim limitima. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvatiti. Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici. Ove informacije se prezentuju Upravi i Nadzornom odboru Banke. Izvještaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, mjerenje tržišnog rizika, pokazatelje likvidnosti i drugo.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.1. Uvod (nastavak)****Upravljanje rizicima i sistemi izvještavanja (nastavak)**

Koncentracije kreditnog rizika mogu da nastanu kada je određen broj strana uključen u slične poslovne aktivnosti, ili posluju u istom regionu, ili kada imaju slične ekonomske karakteristike tako da se očekuje, da njihova mogućnost da ispunе svoje obaveze, bude pod uticajem sličnih promjena ekonomske ili druge prirode. Koncentracija ukazuje na relativnu osjetljivost poslovanja Banke na promjene koje pogađaju određenu industriju ili geografsko područje.

Kako bi izbjegla prekomjernu koncentraciju rizika, politike i procedure Banke sadrže specifične smjernice za razvoj i očuvanje diversifikovanog portfolija. Shodno tome, Banka kontroliše i upravlja identifikovanim koncentracijama kreditnog rizika.

40.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da jedna ugovorna strana ne ispunі svoju obavezu i tako izazove finansijski gubitak drugoj strani. Izloženost kreditnom riziku, koji se ispoljava kao nemogućnost naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućom kamatom u ugovorenim rokovima, Banka kontinuirano prati kroz analizu finansijskog stanja i poslovanja korisnika kredita, kao i stepen naplativosti kredita (dnevno, mjesečno i kvartalno praćenje), kontrolu namjenske upotrebe sredstava i procjenu stepena rizičnosti kreditnog portfolija.

U sprovođenju kreditne politike, Banka se pridržava određenih principa ustanovljenih poslovnom i kreditnom politikom Banke, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti kreditnom riziku. U Sektoru za procjenu kreditnog rizika, Banka ima Odjeljenje za procjenu kreditnog rizika za pravna lica i Odjeljenje za procjenu kreditnog rizika za fizička lica koja se bave upravljanjem rizikom na nivou pojedinačne transakcije kroz odobravanje, dok Odjeljenje za integrisano upravljanje i kontrolu rizika u Sektoru za upravljanje rizicima i kontrolu upravlja kreditnim rizikom na nivou cjelokupnog portfelja banke. Pored ovog odjeljenja, u Sektoru za upravljanje rizicima i kontrolu postoji Odjeljenje za upravljanje tržišnim i operativnim rizicima i Odjeljenje za modeliranje rizika i Odjeljenje za upravljanje kolateralima.

Pomenuta odjeljenja se kontinuirano razvijaju i osnovne aktivnosti istih su uspostavljanje, praćenje i kontrola primjene utvrđene politike, pravila, smjernica u svim segmentima kreditnog poslovanja, identifikacija rizika u procesu odobravanja plasmana kroz kontrolu odstupanja od utvrđenih standarda u procesu odobravanja plasmana, realnu ocjenu kvaliteta klijenta, adekvatnu procjenu vrijednosti kolaterala, odnosno instrumenata zaštite od neplaćanja, ograničenje rizika u smislu uspostavljanja limita i prihvatljivog nivoa rizika po segmentima, preduzimanje adekvatnih mjera radi zaštite kreditnog portfolija od negativnih kretanja i usklađivanje uslova kreditiranja sa nivoom preuzetog rizika. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da procjeni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mjere.

Cilj Banke je da kroz kreditnu politiku i program upravlja kreditnim rizikom, koristeći modele za ocjenu rizika, u najvećoj mogućoj mjeri odobrava plasmane koji nose nizak rizik.

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, i po osnovu kojih ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik koncentracije plasmana

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Banke prema određenoj grupi dužnika. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada sličnoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promjena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, utvrđuju se mjere bezbjednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja utvrđenih limita.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2. Kreditni rizik****a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku ne uzimajući u obzir kolateral ili druge instrumente zaštite od rizika**

Sljedeća tabela pokazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija izvještaja o finansijskoj poziciji. Maksimalna izloženost je prikazana u neto iznosu ne uzimajući u obzir efekte smanjenja rizika putem kolaterala ili drugih instrumenata zaštite od rizika.

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
AKTIVA		
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	381.154	539.320
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	249.210	236.775
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	265.463	69.762
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	15.217	12.888
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	218.335	331.588
Ulaganja u zavisna društva	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	608	645
Kredit i potraživanja po kreditima	1.653.125	1.545.617
Ostala potraživanja i razgraničenja	32.240	22.528
Ukupno	2.826.359	2.770.13
Potencijalne obaveze	314.099	252.393
Neopozive obaveze	176.622	189.666
Ukupno	490.721	442.059
Ukupna izloženost riziku	3.317.080	3.212.189

U slučaju finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti prikazani iznosi predstavljaju trenutnu izloženost kreditnom riziku, ali ne i maksimalnu izloženost riziku koja može nastati u budućnosti kao rezultat promjena fer vrijednosti.

Detalji o maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku svake od klasa finansijskih instrumenata biće objelodanjeni u samim napomenama vezanim za specifične finansijske instrumente.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2. Kreditni rizik (nastavak)****b) Koncentracija rizika pri maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku**

Koncentracijom rizika se upravlja postavljanjem limita kreditne izloženosti u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije. Maksimalna kreditna izloženost prema pojedinačnom klijentu na dan 31. decembar 2023. godine iznosi 30.932 hiljada BAM (2022. godine: 20.722 hiljade BAM)

Finansijska sredstva Banke prije i nakon uzimanja u obzir sredstava obezbjeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika mogu se analizirati kroz sljedeća geografska područja:

31. decembar 2023. godine	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	Obavezna rezerva kod Centralne Banke	Finansijska imovina po amortizovanom trošku	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Plasmani drugim bankama	Kreditni i potraživanja po kreditima	Ostala potraživanja i razgraničenja	Potencijalne i neopozive obaveze	Ukupno
	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM
Bosna i Hercegovina	321.191	249.210	265.463	228	218.335	0	1.653.125	27.371	490.721	3.225.644
Evropska Unija	58.115			13.671		608		3.801		76.195
Ostalo	1.848			1.318				1.068		4.234
Ukupno	381.154	249.210	265.463	15.217	218.335	608	1.653.125	32.240	490.721	3.306.073
Depoziti	-	-	-	-	-	-	10.781	-	26.432	37.213
Primljene garancije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hipoteke	-	-	-	-	-	-	483.599	-	51.517	535.116
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno instrumenti zaštite	-	-	-	-	-	-	494.380	-	77.949	572.329
Neto izloženost	381.154	249.210	265.463	15.217	218.335	608	1.158.745	-	412.772	2.733.744

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2. Kreditni rizik (nastavak)****b) Koncentracija rizika pri maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku (nastavak)**

Finansijska sredstva Banke prije i nakon uzimanja u obzir sredstava obezbjeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika mogu se analizirati kroz sljedeća geografska područja:

31. decembar 2022. godine	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	Obavezna rezerva kod Centralne Banke	Finansijska imovina po amortizovanom trošku	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Plasmani drugim bankama	Kreditni i potraživanja po kreditima	Ostala potraživanja i razgraničenja	Potencijalne i neopozive obaveze	Ukupno
	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM
Bosna i Hercegovina	503.293	236.775	69.762	250	331.588	-	1.545.617	17.676	442.059	3.151.380
Evropska Unija	35.742	-	-	11.548	-	645	-	3.675	-	51.610
Ostalo	285	-	-	1.090	-	-	-	1.177	-	2.552
Ukupno	539.320	236.775	69.762	12.888	331.588	645	1.545.617	22.528	442.059	3.201.182
Depoziti	-	-	-	-	-	-	14.238	-	11.502	25.740
Primljene garancije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hipoteke	-	-	-	-	-	-	455.320	-	64.297	519.617
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno instrumenti zaštite	-	-	-	-	-	-	469.558	-	75.799	545.357
Neto izloženost	539.320	236.775	69.762	12.888	331.588	645	1.076.059	22.528	366.260	2.660.185
										2.655.825

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2. Kreditni rizik (nastavak)****b) Koncentracija rizika pri maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku (nastavak)**

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po industrijskim sektorima, prije uzimanja u obzir sredstva obezbjeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika, na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

<i>Neto maksimalna izloženost</i>	<i>31. decembar 2023. 000 BAM</i>	<i>31. decembar 2022. 000 BAM</i>
Stanovništvo	616.845	619.283
Prerađivačka industrija	330.088	305.782
Trgovina	262.192	263.221
Finansijske usluge	92.353	85.231
Poljoprivreda, šumarstvo, vodoprivreda	25.846	19.248
Građevinarstvo	273.100	252.084
Transport	122.550	89.654
Usluge, ugostiteljstvo i turizam	79.111	77.129
Trgovina nekretninama	13.861	20.614
Vlada i državni organi	536.600	620.932
Banke i finansijske institucije	894.227	842.886
Ostalo	70.307	16.125
Ukupno	3.317.080	3.212.189

Kolaterali i drugi instrumenti zaštite od rizika

Politikom kolaterala Banka definiše prihvatljive kolaterale za pojednačne vrste plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala su sljedeći:

- Novčani depozit, hartije od vrijednosti, garancije osiguravajućih kuća i banaka, zalog na nepokretnu i pokretnu imovinu i jemstva.

Tržišna vrijednost kolaterala se kontinuirano prati te ukoliko ima potrebe traže se dodatna sredstva obezbjeđenja u fazi odobravanja kao i u toku korišćenja kredita. Banka u skladu sa internom metodologijom periodično u toku korišćenja kredita vrši analizu tržišne vrijednosti kolaterala i u skladu sa istom preispituje i usklađuje umanjene vrijednosti.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2. Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive**

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana zasnovanu na MSFI 9 metodologiji.

Kvalitet plasmana po tipovima sredstava koji se nalaze u izvještaju o finansijskoj poziciji, zasnovanim na razvrstavanju po nivoima kreditnog rizika (Stage-evima) posmatrano po tipovima klijenata, klasama rejtinga i danima kašnjenja sa posebnim akcentom na kredite za 2023. i 2022. godinu prikazan je sljedećim tabelama:

31. decembar 2023. godine						(U 000 BAM)
Banke/ostali komitenti	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2023.
Plasmani drugim bankama	610					610
Kredit i potraživanja po kreditima	1.449.704	208.520	6.503	75.662	13.844	1.733.886
Bruto izloženost	1.450.314	208.520	6.503	75.662	13.844	1.734.496
Umanjenje vrijednosti po kreditima	(12.182)	(16.800)	(596)	(51.779)	(9.106)	(80.761)
Neto izloženost	1.438.132	191.720	5.906	23.883	4.739	1.653.735

POCI imovina se od 1. januara 2020. godine, u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo RS, posmatra na nivou pojedinačne izloženosti, a ne na nivou klijenta. POCI imovina može biti raspoređena u nivo kreditnog rizika 2 ili 3 u skladu sa kriterijuma navedene Odluke. POCI imovina se u skladu sa važećom Metodologijom koja je bila na snazi do 31. decembra 2019. godine, razvrstavala u poseban Stage pod nazivom „S3 POCI“. POCI imovina je definisana kao izloženost za koju je u trenutku priznavanja utvrđeno da je njena vrijednost umanjena za kreditne gubitke zbog postojanja značajnog nivoa kreditnog rizika, odnosno predstavljale su je partije koje su odobrene ili aneksirane u trenutku kada je klijent bio u statusu neizmirenja (default-u). Shodno navedenom Banka je cijelu izloženost klijenta kome je identifikovana POCI imovina razvrstava u poseban nivo kreditnog rizika „S3 POCI“.

Stupanjem na snagu navedene Odluke, Banka je ukinula zasebni nivo kreditnog rizika „S3 POCI“ i izvršila raspored ove imovine u odgovarajuće nivoove kreditnog rizika. POCI imovina je izloženost za koju je u trenutku priznavanja utvrđeno da je njena vrijednost umanjena za kreditne gubitke zbog postojanja značajnog nivoa kreditnog rizika.

31. decembar 2022. godine						(U 000 BAM)
Banke/ostali komitenti	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2022.
Plasmani drugim bankama	645	-	-	-	-	645
Kredit i potraživanja po kreditima	1.369.680	172.814	8.358	69.389	15.269	1.611.883
Bruto izloženost	1.370.325	172.814	8.358	69.389	15.269	1.612.528
Umanjenje vrijednosti po kreditima	(8.086)	(12.314)	(759)	(45.866)	(8.188)	(66.266)
Neto izloženost	1.362.239	160.500	7.599	23.523	7.081	1.546.262

Neto maksimalna izloženost	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Kreditni portfolio (bruto krediti)	1.733.886	1.611.883
Restruktuirani krediti	36.295	22.782
Restruktuirani krediti iskazani kao % kreditnog portfolija	2,09%	1,41%

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2. Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

Pregled kredita i dospjelih potraživanja po kreditima po segmentima na dan 31. decembar 2023. i 2022. godine prikazan je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2023. godine						(U 000 BAM)
Kredit i potraživanja po kreditima po segmentima	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2023.
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	19.266	-	-	-	-	19.266
Javne institucije	51.499	-	-	-	-	51.499
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	137.915	1.139	874	-	-	139.054
Preduzetnici	14.641	1.942	-	2.715	1.274	19.298
Neprofitne organizacije	10.793	75	-	22	-	10.890
Stanovništvo	515.277	61.870	1.902	20.342	2.240	597.489
Druga preduzeće	700.313	143.494	3.727	52.583	10.330	896.390
Bruto izloženost	1.449.704	208.520	6.503	75.662	13.844	1.733.886

31. decembar 2022. godine						(U 000 BAM)
Kredit i potraživanja po kreditima po segmentima	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2022.
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	15.740	-	-	-	-	15.740
Javne institucije	78.009	-	-	-	-	78.009
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	121.990	1.544	1.082	-	-	123.534
Preduzetnici	14.658	6.419	-	2.494	1.274	23.571
Neprofitne organizacije	8.938	1	-	45	-	8.984
Stanovništvo	514.201	61.424	2.331	19.502	2.534	595.127
Druga preduzeće	616.144	103.426	4.945	47.348	11.461	766.918
Bruto izloženost	1.369.680	172.814	8.358	69.389	15.269	1.611.883

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2. Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

Pregled umanjenja vrijednosti kredita i dospjelih potraživanja po kreditima po segmentima na dan 31. decembar 2023. i 2022. godine prikazan je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2023. godine						(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po segmentima	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2023.
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	113	-	-	-	-	113
Javne institucije	52	-	-	-	-	52
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	1.250	90	77	-	-	1.340
Preduzetnici	210	124	-	1.701	1.140	2.035
Neprofitne organizacije	63	4	-	7	-	74
Stanovništvo	3.256	4.273	222	17.479	1.679	25.008
Druga preduzeće	7.238	12.309	297	32.592	6.287	52.139
Umanjenje vrijednosti	12.182	16.800	596	51.779	9.106	80.761

31. decembar 2022. godine						(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po segmentima	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2022.
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	86	-	-	-	-	86
Javne institucije	78	-	-	-	-	78
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	500	101	78	-	-	601
Preduzetnici	83	372	-	1.235	805	1.690
Neprofitne organizacije	58	-	-	21	-	79
Stanovništvo	3.208	4.001	275	17.709	1.730	24.918
Druga preduzeće	4.073	7.840	406	26.901	5.653	38.814
Umanjenje vrijednosti	8.086	12.314	759	45.866	8.188	66.266

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

Pregled kredita i dospjelih potraživanja po kreditima po klasama rejtinga na dan 31. decembar 2023. i 2022. godine prikazan je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2023. godine						(U 000 BAM)
Kredit i potraživanja po kreditima po klasama rejtinga	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2023.
1	96.051	3.984	307	-	-	100.035
2	149.608	875	160	-	-	150.483
3	376.530	13.326	1.044	-	-	389.856
4	288.931	17.086	2.786	-	-	306.017
5	271.197	16.484	824	-	-	287.681
6	114.216	26.387	297	-	-	140.603
7	153.116	23.347	766	-	-	176.463
8	-	64.798	319	-	-	64.798
9	-	26.223	-	-	-	26.223
10	-	16.010	-	-	-	16.010
Nema rejting	55	-	-	-	-	55
Default	-	-	-	75.662	13.844	75.662
Bruto izloženost	1.449.704	208.520	6.503	75.662	13.844	1.733.886

31. decembar 2022. godine						(U 000 BAM)
Kredit i potraživanja po kreditima po klasama rejtinga	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2022.
1	82.061	2.556	58	-	-	84.617
2	113.966	937	112	-	-	114.903
3	326.713	4.760	1.573	-	-	331.473
4	276.117	9.034	3.377	-	-	285.151
5	304.103	14.189	1.547	-	-	318.292
6	230.764	23.058	1.059	-	-	253.822
7	35.356	32.007	140	-	-	67.363
8	-	61.827	492	-	-	61.827
9	-	18.557	-	-	-	18.557
10	-	5.889	-	-	-	5.889
Nema rejtinga	600	-	-	-	-	600
Default	-	-	-	69.389	15.269	69.389
Bruto izloženost	1.369.680	172.814	8.358	69.389	15.269	1.611.883

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

Pregled umanjenja vrijednosti kredita i dospjelih potraživanja po kreditima po klasama rejtinga na dan 31. decembar 2023. i 2022. godine prikazan je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2023. godine						(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po klasama rejtinga	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2023.
1	539	199	15	-	-	738
2	834	73	37	-	-	907
3	2.857	697	86	-	-	3.554
4	1.898	862	140	-	-	2.760
5	2.189	813	41	-	-	3.002
6	1.427	1.575	38	-	-	3.002
7	2.434	1.365	170	-	-	3.799
8	-	4.823	69	-	-	4.823
9	-	3.325	-	-	-	3.325
10	-	3.068	-	-	-	3.068
Nema rejting	4	-	-	-	-	4
Default	-	-	-	51.779	9.106	51.779
Umanjenje vrijednosti	12.182	16.800	596	51.779	9.106	80.761

31. decembar 2022. godine						(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po klasama rejtinga	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2022.
1	414	140	15	-	-	554
2	609	56	15	-	-	665
3	1.569	276	116	-	-	1.845
4	1.475	457	180	-	-	1.932
5	1.946	739	103	-	-	2.685
6	1.722	1.281	178	-	-	3.003
7	351	1.655	23	-	-	2.006
8	-	4.816	129	-	-	4.816
9	-	1.790	-	-	-	1.790
10	-	1.104	-	-	-	1.104
Nema rejting	-	-	-	-	-	-
Default	-	-	-	45.866	8.188	45.866
Umanjenje vrijednosti	8.086	12.314	759	45.866	8.188	66.266

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

Pregled kredita i dospjelih potraživanja po kreditima, po stage-vima i po danima kašnjenja na dan 31. decembar 2023. i 2022. godine prikazan je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2023. godine – Stage 1 (S1)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	19.266	-	-	-	19.266
Javne institucije	51.499	-	-	-	51.499
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	136.185	1.730	-	-	137.915
Preduzetnici	10.061	4.580	-	-	14.641
Neprofitne organizacije	10.793	-	-	-	10.793
Stanovništvo	514.752	524	-	-	515.276
Druga preduzeća	699.160	1.154	-	-	700.314
Bruto izloženost	1.441.716	7.988	-	-	1.449.704

31. decembar 2022. godine – Stage 1 (S1)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2022
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	15.740	-	-	-	15.740
Javne institucije	78.009	-	-	-	78.009
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	121.990	-	-	-	121.990
Preduzetnici	14.649	8	-	-	14.657
Neprofitne organizacije	8.938	-	-	-	8.938
Stanovništvo	513.489	713	-	-	514.202
Druga preduzeća	616.089	55	-	-	616.144
Bruto izloženost	1.368.904	776	-	-	1.369.680

31. decembar 2023. godine – Stage 2 (S2)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	874	-	266	-	1.140
Preduzetnici	1.891	14	37	-	1.942
Neprofitne organizacije	75	-	-	-	75
Stanovništvo	57.872	2.369	1.629	-	61.870
Druga preduzeća	131.002	12.077	414	-	143.493
Bruto izloženost	191.714	14.460	2.346	-	208.520

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

31. decembar 2022. godine – Stage 2 (S2)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kašnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2022
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	1.082	462	-	-	1.544
Preduzetnici	5.706	714	-	-	6.420
Neprofitne organizacije	1	-	-	-	1
Stanovništvo	58.967	1.644	813	-	61.424
Druga preduzeća	103.402	20	3	-	103.425
Bruto izloženost	169.158	2.840	816	-	172.814

31. decembar 2023. godine – Stage 3 (S3)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kašnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	-	-	-	-	-
Preduzetnici	20	452	-	2.243	2.715
Neprofitne organizacije	-	22	-	-	22
Stanovništvo	4.909	373	503	14.557	20.342
Druga preduzeća	23.309	4.341	-	24.933	52.583
Bruto izloženost	28.238	5.188	503	41.733	75.662

31. decembar 2022. godine – Stage 3 (S3)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kašnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2022
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	-	-	-	-	-
Preduzetnici	464	-	14	2.016	2.494
Neprofitne organizacije	45	-	-	-	45
Stanovništvo	4.082	475	315	14.631	19.503
Druga preduzeća	20.644	1.931	368	24.404	47.347
Bruto izloženost	25.235	2.406	697	41.051	69.389

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

Pregled umanjenja vrijednosti kredita i dospjelih potraživanja po kreditima, po stage-vima i po danima kašnjenja na dan 31. decembar 2023. i 2022. godine prikazan je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2023. godine – Stage 1 (S1)					(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	113	-	-	-	113
Javne institucije	51	-	-	-	51
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	1.231	20	-	-	1.251
Preduzetnici	118	92	-	-	210
Neprofitne organizacije	63	-	-	-	63
Stanovništvo	3.252	4	-	-	3.256
Druga preduzeća	7.232	6	-	-	7.238
Bruto izloženost	12.060	122	-	-	12.182

31. decembar 2022. godine – Stage 1 (S1)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2022
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	87	-	-	-	87
Javne institucije	78	-	-	-	78
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	500	-	-	-	500
Preduzetnici	83	-	-	-	83
Neprofitne organizacije	58	-	-	-	58
Stanovništvo	3.202	6	-	-	3.208
Druga preduzeća	4.072	-	-	-	4.072
Bruto izloženost	8.080	6	-	-	8.086

31. decembar 2023. godine – Stage 2 (S2)					(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	77	-	13	-	90
Preduzetnici	119	1	4	-	124
Neprofitne organizacije	4	-	-	-	4
Stanovništvo	3.868	202	202	-	4.272
Druga preduzeća	11.146	1.081	83	-	12.310
Bruto izloženost	15.214	1.284	302	-	16.800

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

31. decembar 2022. godine – Stage 2 (S2)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2022
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	78	23	-	-	101
Preduzetnici	303	68	-	-	371
Neprofitne organizacije	-	-	-	-	-
Stanovništvo	3.737	142	122	-	4.001
Druga preduzeća	7.839	1	1	-	7.841
Bruto izloženost	11.957	234	123	-	12.314

31. decembar 2023. godine – Stage 3 (S3)					(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	-	-	-	-	-
Preduzetnici	9	120	-	1.572	1.701
Neprofitne organizacije	-	7	-	-	7
Stanovništvo	2.671	319	328	14.161	17.479
Druga preduzeća	8.227	2.000	-	22.365	32.592
Bruto izloženost	10.907	2.446	328	38.098	51.779

31. decembar 2022. godine – Stage 3 (S3)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2022
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	-	-	-	-	-
Preduzetnici	162	-	9	1.064	1.235
Neprofitne organizacije	21	-	-	-	21
Stanovništvo	3.135	418	242	13.914	17.709
Druga preduzeća	7.014	304	138	19.445	26.901
Bruto izloženost	10.332	722	389	34.423	45.866

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****d) Promjene po osnovu umanjenja vrijednosti plasmana**

(U 000 BAM)					
Plasmani ostalim komitentima	31.12.2022	Povećanje ispravki vrijednosti	Ukidanje ispravki vrijednosti	Druge promjene*	31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	86	300	(274)	-	112
Javne institucije	78	-	(27)	-	51
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	601	902	(163)	-	1.340
Preduzetnici	1.690	1.124	(593)	(185)	2.036
Neprofitne organizacije	79	67	(71)	-	75
Stanovništvo	24.918	11.755	(10.979)	(687)	25.007
Druga preduzeća	38.814	33.500	(19.698)	(476)	52.140
Bruto izloženost	66.266	47.648	(31.805)	(1.348)	80.761

*Druge promjene se odnose na: računovodstvene otpise, trajne otpise, prenos očekivanih kreditnih gubitaka po plasmanima koji su zatvoreni pružimanjem kolaterala u materijalnu aktivu preko bilansa stanja.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****e) Migracije finansijskih instrumenata po nivoima kreditnog rizika**

Sljedeće tabele prikazuju kretanje bruto vrijednosti kredita za 2023. godinu i 2022. godinu po stage-vima:

Tabela kretanja bruto kredita po stage-vima u toku 2023. godine:

	(u 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Bruto stanje na dan 01.01.2023	1.369.680	172.814	69.389	1.611.883
Novoplasirani krediti	555.747	68.065	4.144	627.956
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(275.721)	(30.250)	(4.726)	(310.697)
Transfer u Stage 1	47.004	(46.739)	(265)	-
Transfer u Stage 2	(74.537)	75.007	(470)	-
Transfer u Stage 3	(3.332)	(9.750)	13.082	-
Kreditni u otplati	(169.137)	(20.627)	(4.683)	(194.447)
Računovodstveni otpis	-	-	(736)	(736)
Trajni otpis	-	-	(73)	(73)
Bruto stanje na dan 31.12.2023	1.449.704	208.520	75.662	1.733.886

Tabela kretanja bruto kredita po stage-vima u toku 2022. godine:

	(u 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Bruto stanje na dan 01.01.2022	1.284.603	167.645	81.248	1.533.496
Novoplasirani krediti	494.283	70.848	1.159	566.290
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(230.278)	(25.100)	(5.178)	(260.556)
Transfer u Stage 1	43.252	(43.210)	(42)	-
Transfer u Stage 2	(40.782)	45.497	(4.715)	-
Transfer u Stage 3	(1.676)	(29.845)	31.521	-
Kreditni u otplati	(179.722)	(13.021)	(6.287)	(199.029)
Računovodstveni otpis	-	-	(5.734)	(5.734)
Trajni otpis	-	-	(22.584)	(22.584)
Bruto stanje na dan 31.12.2022	1.369.680	172.814	69.388	1.611.883

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****e) Migracije finansijskih instrumenata po nivoima kreditnog rizika (nastavak)**

Tabela kretanja Umanjenja vrijednosti po stage-vima u toku 2023. godine:

	(u 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023	8.086	12.314	45.866	66.266
Novoplasirani krediti	6.248	5.295	1.966	13.509
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(1.764)	(1.800)	(2.578)	(6.142)
Transfer u Stage 1	472	(469)	(3)	-
Transfer u Stage 2	(5.612)	5.645	(33)	-
Transfer u Stage 3	(1.503)	(3.966)	5.469	-
Kredit u otplati	6.255	(219)	1.901	7.937
Računovodstveni otpis	-	-	(736)	(736)
Trajni otpis	-	-	(73)	(73)
Stanje na dan 31.12.2023	12.182	16.800	51.779	80.761

Tabela kretanja Umanjenja vrijednosti po stage-vima u toku 2022. godine:

	(u 000 BAM)			
Total	S1	S2	S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2022	6.475	13.309	63.184	82.968
Novoplasirani krediti	3.575	4.565	709	8.849
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(1.273)	(2.308)	(2.823)	(6.404)
Transfer u Stage 1	351	(351)	-	-
Transfer u Stage 2	(3.003)	3.457	(454)	-
Transfer u Stage 3	(1.341)	(13.434)	14.775	-
Kredit u otplati	3.302	7.076	(1.207)	9.171
Računovodstveni otpis			(5.734)	(5.734)
Trajni otpis			(22.584)	(22.584)
Stanje na dan 31.12.2022	8.086	12.314	45.866	66.266

40.FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****e) Migracije finansijskih instrumenata po nivoima kreditnog rizika (nastavak)**

Tabela kretanja za ostale finansijske instrumente u toku 2023. godine (novčana sredstava, ulaganja, kamate, naknade, ostala potraživanja, stavke vanbilansa) – **bruto**:

	(U 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Bruto stanje na dan 01.01.2023	1.646.821	27.857	1.934	1.676.612
Povećanje u toku godine	523.575	27.856	677	552.108
Smanjenje u toku godine (bez otpisa)	(364.736)	(11.236)	(183)	(376.155)
Transfer u Stage 1	927	(848)	(79)	-
Transfer u Stage 2	(19.347)	19.360	(13)	-
Transfer u Stage 3	(207)	(284)	491	-
Ostala aktiva u otplati	(170.742)	(10.686)	3	(181.425)
Računovodstveni otpis	-	-	(17)	(17)
Trajni otpis	-	-	(104)	(104)
Bruto stanje na dan 31.12.2023	1.616.291	52.019	2.709	1.671.019

Tabela kretanja za ostale finansijske instrumente u toku 2022. godine (novčana sredstava, ulaganja, kamate, naknade, ostala potraživanja, stavke vanbilansa) – **bruto**:

	(U 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Bruto stanje na dan 01.01.2022	1.492.648	20.686	2.395	1.515.729
Povećanje u toku godine	416.045	21.587	379	438.011
Smanjenje u toku godine (bez otpisa)	(198.155)	(7.579)	(579)	(206.313)
Transfer u Stage 1	4.206	(3.975)	(231)	-
Transfer u Stage 2	(2.678)	2.745	(67)	-
Transfer u Stage 3	(74)	(435)	509	-
Ostala aktiva u otplati	(65.172)	(5.172)	110	(70.234)
Računovodstveni otpis	-	-	(197)	(197)
Trajni otpis	-	-	(384)	(384)
Bruto stanje na dan 31.12.2022	1.646.820	27.857	1.935	1.676.612

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****e) Migracije finansijskih instrumenata po nivoima kreditnog rizika (nastavak)**

Tabela kretanja za ostale finansijske instrumente u toku 2023. godine (novčana sredstava, ulaganja, kamate, naknade, ostala potraživanja, stavke vanbilansa) – ECL:

	(U 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023	3.034	1.179	1.428	5.641
Povećanje u toku godine	1.248	1.263	231	2.742
Smanjenje u toku godine (bez otpisa)	(961)	(465)	(88)	(1.514)
Transfer u Stage 1	4	(3)	(1)	-
Transfer u Stage 2	(818)	826	(8)	-
Transfer u Stage 3	(68)	(137)	205	-
Ostala aktiva u otplati	600	(225)	155	530
Računovodstveni otpis	-	-	(17)	(17)
Trajni otpis	-	-	(104)	(104)
Stanje na dan 31.12.2023	3.039	2.438	1.801	7.278

Tabela kretanja za ostale finansijske instrumente u toku 2022. godine (novčana sredstava, ulaganja, kamate, naknade, ostala potraživanja, stavke vanbilansa) – ECL:

	(U 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2022	2.396	872	1.846	5.114
Povećanje u toku godine	1.256	970	279	2.505
Smanjenje u toku godine (bez otpisa)	(639)	(392)	(420)	(1.451)
Transfer u Stage 1	93	(23)	(70)	-
Transfer u Stage 2	(67)	68	(1)	-
Transfer u Stage 3	(40)	(122)	162	-
Ostala aktiva u otplati	35	(194)	213	54
Računovodstveni otpis	-	-	(197)	(197)
Trajni otpis	-	-	(384)	(384)
Stanje na dan 31.12.2022	3.034	1.179	1.428	5.641

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.3. Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka gubitka, odnosno negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, kada Banka nije sposobna da izmiri sve dospjele obaveze. Rizik likvidnosti proizilazi iz neusklađenosti novčanih priliva i odliva.

Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, Banka adekvatnim upravljanjem aktivom i pasivom, prateći buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnoj osnovi vrši diverzifikaciju izvora finansiranja.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti Banka provodi aktivnosti koje obezbjeđuju usklađenost strukture aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno novčanih tokova i kontinuirano prati i planira buduće novčane tokove uzimajući u obzir promjene u operativnim, ekonomskim i ostalim uslovima poslovanja. Banka svakodnevno prati i analizira stanje u okruženju tj. privredna dešavanja kako bi se blagovremeno pripremila na potencijalne rizike.

Politikom i procedurama za upravljanje rizikom likvidnosti Banke, propisani su način, dinamika i odgovornosti u upravljanju rizikom likvidnosti kao i Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve u slučaju nepredviđenih situacija koje mogu ugroziti likvidnost Banke.

Zbog činjenice da depoziti nebankarskog sektora čine najznačajniji izvor sredstava Banke, likvidnosni rizici predstavljaju posebno osjetljive rizike.

Banka obezbjeđuje dovoljno likvidnih sredstava za izmirenje svih dospjelih obaveza, redovno planira potrebe za likvidnim sredstvima uključujući i identifikaciju očekivanih i neočekivanih novčanih odliva, provodi politiku upravljanja aktivom i pasivom koja osigurava održavanje optimalnog stanja rezervi likvidnosti.

U upravljanju rizikom likvidnosti Banka se oslanja na stabilne izvore finansiranja, ugovorene rokove dospijeca i maksimalno moguću diverzifikaciju izvora po dospelosti, izbjegavajući situacije koje mogu dovesti do potrebe da obezbjeđuje potrebna likvidna sredstva po cijenama koje su značajno više od tržišnih.

Banka održava portfolio koji se sastoji od visokolikvidnih hartija od vrijednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih okolnosti koje negativno utiču na poziciju likvidnosti Banke.

U skladu sa zakonskim okvirima i internim limitima, politikama i procedurama, Banka upravlja ročnom usklađenošću tako što izrađuje projekcije novčanog toka, prateći nivo koncentracije depozita koji dospijevaju (po određenim vremenskim intervalima), uzimajući u obzir vjerovatnoću odliva (stres testovi), priliva novih depozita, priliva na osnovu naplate kredita, dospijeca dužničkih hartija od vrijednosti i ostale finansijske aktive i pasive.

Prema podacima na dan 31. decembar 2023. godine Banka je bila u okviru planirane pozicije likvidnosti kroz visoke koeficijente likvidnosti, odnosno sa ostvarenim pokazateljima likvidnosti značajno iznad limita, kroz visok nivo iznosa likvidnih rezervi koje se sastoje od gotovine i rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, visok nivo novčanih sredstava kod domaćih i ino banaka i stabilnog i lako utrživog portfolija visokolikvidnih hartija od vrijednosti.

Na dan 31. decembar 2023. godine Banka je u potpunosti ispunila sve regulatorne limite, ali i zakonsku regulativu Centralne banke BiH i Agencije za bankarstvo RS koja se odnosi na likvidnost. Nivo obavezne rezerve je bio ispunjen tokom 2023. godine sa značajnim iznosom sredstava iznad nivoa obavezne rezerve.

Banka na dan 31. decembra 2023. godine ima veću dospijevajuću pasivu u odnosu na aktivu, kumulativno u periodu do godinu dana, u iznosu od 163.157 hiljada BAM (31. decembar 2022. godine: 372.322 hiljada BAM). Rukovodstvo Banke primjenom redovnih stress testova, redovno analizira tekuću likvidnost, uzimajući u obzir strukturu i diverzifikaciju izvora finansiranja. Obzirom da se banka dominantno finansira iz depozita stanovništva koji imaju nisku stopu fluktuacije, smatra se da likvidnost banke u ovom ročnom razredu neće biti ugrožena. Banka konstantno održava visoku stopu likvidnosti, u cilju stvaranja zaštitnog buffera za potrebe likvidnih odliva. Banka takođe održava i visok nivo finansijske imovine raspoložive za prodaju, kao dodatnu likvidnosnu rezervu.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.3. Rizik likvidnosti (nastavak)**

U skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti (član 77.), te internom Metodologijom za utvrđivanje, mjerenje i praćenje pozicija finansiranja raspored pozicija dospijevajuće aktive i pasive se zasniva na ugovorenim ročnostima, odnosno prema preostalom roku do dospijeca za stavke koje imaju definisanu ugovorenu ročnost ili prema definisanim ugovorenim uslovima (minimalne uplate), s tim da se za pozicije koje imaju ili su imale ugovorenu ročnost, a očekuje se da se neće naplatiti o roku dospijeca u skladu sa pripadajućim nivoom kreditnog rizika raspoređuju u ročni razred preko 5 godina (sva dospelja potraživanja S3 i S2), ili na strani pasive ako je podniet i odobren zahtjev za prijevremeno razročenje uz otkazni rok (31 dan) raspored se vrši u skladu sa zahtjevom - na dan razročenja. Tabela ispod prikazuje stanje na dan 31. decembar 2023. godine:

31. decembar 2023.	<i>Do 1 mjesec</i>	<i>Od 1 do 3</i>	<i>Od 3 do 12</i>	<i>Od 1 do 5</i>	<i>Preko 5</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>mjeseca</i>	<i>mjeseci</i>	<i>godina</i>	<i>godina</i>	<i>000 BAM</i>
		<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	381.154	-	-	-	-	381.154
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	249.210	-	-	-	-	249.210
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	265.463	-	-	-	-	265.463
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	15.217	-	-	-	-	15.217
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	217.374	-	-	-	961	218.335
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	608	-	-	-	-	608
Kredit i potraživanja po kreditima	26.767	72.988	339.995	779.836	433.539	1.653.125
Materijalna imovina	-	-	-	-	41.342	41.342
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	2.584	2.584
Sredstva stečena naplatom potraživanja	15	-	-	95	-	110
Ostala potraživanja i razgraničenja	23.806	569	3.835	1.297	3.418	32.925
Odložena poreska sredstva	-	-	-	4	-	4
Ukupno aktiva	1.179.614	73.557	343.830	781.232	492.851	2.871.084
Obaveze						
Depoziti komitenata	713.425	241.593	736.550	512.336	3.974	2.207.878
Obaveze po uzetim kreditima	3.250	6.493	28.772	118.959	118.613	276.087
Rezervisanja na stavke vanbilansa	184	810	1.123	1.920	86	4.123
Rezervisanja za potencijalne obaveze	2.160	-	-	-	-	2.160
Ostale obaveze i ragraničenja	21.648	1.057	4.784	5.545	271	33.305
Odložene poreske obaveze	409	-	-	-	-	409
Subordinirani dug (dopunski kapital)	-	-	-	30.080	7.520	37.600
Kapital i rezerve	-	-	-	-	309.522	309.522
Ukupno obaveze	741.076	249.953	771.229	668.840	439.986	2.871.084
Neto izloženost riziku likvidnosti na dan	438.538	(176.396)	(427.399)	112.392	52.865	-
31. decembar 2023. godine						

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.3. Rizik likvidnosti (nastavak)**

Tabela ispod prikazuje stanje na dan 31. decembra 2022. godine:

31. decembar 2022.	<i>Do 1 mjesec</i> 000 BAM	<i>Od 1 do 3 mjeseca</i> 000 BAM	<i>Od 3 do 12 mjeseci</i> 000 BAM	<i>Od 1 do 5 godina</i> 000 BAM	<i>Preko 5 godina</i> 000 BAM	<i>Ukupno</i> 000 BAM
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	539.320	-	-	-	-	539.320
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	236.775	-	-	-	-	236.775
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	69.762	-	-	-	-	69.762
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	12.888	-	-	-	-	12.888
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	330.639	-	-	-	949	331.588
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	645	-	-	-	-	645
Kredit i potraživanja po kreditima	24.386	78.499	345.341	698.522	398.869	1.545.617
Materijalna imovina	-	-	-	-	42.376	42.376
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	2.537	2.537
Sredstva stečena naplatom potraživanja	256	274	-	15	-	545
Ostala potraživanja i razgraničenja	14.330	1.182	4.845	248	2.215	22.820
Odložena poreska sredstva	-	-	-	77	-	77
Ukupno aktiva	1.229.001	79.955	350.186	698.862	457.953	2.815.957
Obaveze						
Depoziti komitenata	1.546.232	134.230	280.324	243.378	3.652	2.207.816
Obaveze po uzetim kreditima	3.379	6.650	29.480	121.156	118.612	279.277
Rezervisanja na stavke vanbilansa	125	357	849	1.356	32	2.719
Rezervisanja za potencijalne obaveze	1.243	-	-	-	-	1.243
Ostale obaveze i razgraničenja	23.658	1.235	3.634	4.485	268	33.280
Odložene poreske obaveze	68	-	-	-	-	68
Subordinirani dug (dopunski kapital)	-	-	-	22.560	15.040	37.600
Kapital i rezerve	-	-	-	-	253.954	253.954
Ukupno obaveze	1.574.705	142.472	314.287	392.935	391.558	2.815.957
Neto izloženost riziku likvidnosti na dan 31. decembar 2022. godine	(345.704)	(62.517)	35.899	305.927	66.395	-

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.3. Rizik likvidnosti (nastavak)**

Sljedeća tabela pokazuje potencijalne i preuzete neopozive obaveze Banke prema ugovorenim rokovima dospijea na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine:

31. decembar 2023.	<i>Do 1 mjesec</i>	<i>Od 1 do 3 mjeseca</i>	<i>Od 3 do 12 mjeseci</i>	<i>Od 1 do 5 godina</i>	<i>Preko 5 godina</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Potencijalne obaveze	14.635	53.162	107.132	139.093	77	314.099
Preuzete obaveze	2.527	11.411	61.303	89.393	11.988	176.622
Ukupno	17.162	64.573	168.435	228.486	12.065	490.721
31. decembar 2022.	<i>Do 1 mjesec</i>	<i>Od 1 do 3 mjeseca</i>	<i>Od 3 do 12 mjeseci</i>	<i>Od 1 do 5 godina</i>	<i>Preko 5 godina</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Potencijalne obaveze	18.274	49.801	69.453	113.277	1.588	252.393
Preuzete obaveze	1.614	14.449	62.739	100.738	10.126	189.666
Ukupno	19.888	64.250	132.192	214.015	11.714	442.059

Banka ne očekuje da će sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene prije isteka roka dospijea istih.

40.4. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će fer vrijednost ili očekivani budući gotovinski tokovi finansijskih instrumenata fluktuirati usljed promjena tržišnih varijabli kao što su kamatne stope i devizni kursevi.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano politikama koje odobrava Nadzorni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima. U okviru Sektora za upravljanje rizicima i kontrolu, organizovano je Odjeljenje upravljanja tržišnim i operativnim rizicima koje ima za cilj upravljanje tržišnim rizicima. Rad Odjeljenja za upravljanje tržišnim i operativnim rizicima prije svega podrazumijeva praćenje tržišnih rizika prema utvrđenim limitima, kao i praćenje rizika koji proističu iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Rizik promjene kamatnih stopa

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu kamatnih stopa što može dovesti do smanjenja dobiti ili do povećanja zahtjeva za dodatnim kapitalom Banke.

Kamatna osjetljivost, koja se javlja kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa, utiče na visinu neto kamatnih prihoda i tržišnu vrijednost finansijskih instrumenata.

Banka je utvrdila Politiku za upravljanje kamatnim rizicima čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke. Poslovna politika Banke određuje principe po kojima se ugovara, obračunava i naplaćuje kamata na kredite i druge plasmane (aktivna kamata), kao i principe po kojima se vrši kalkulacija i plaćanje kamate na depozite, uloge i druga primljena sredstva (pasivna kamata).

Kamatna stopa je određena na bazi roka dospijea, iznosa, namjene, izvora, valute i drugih parametara. Sve kamatne stope utvrđene su na godišnjem nivou, osim u slučaju kada je pored stopa upisan drugi vremenski period.

Strategijom upravljanja kamatnim rizikom Banka je jasno definisale principe vezane za promjenu kamatne stope, sistem mjerenja kao i upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.4. Tržišni rizik (nastavak)**

Osnovni principi strategije upravljanja kamatnim rizikom su uključivanje analize rizika promjene kamatnih stopa u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou u cilju sprečavanja nastanka negativnih posljedica na poslovni proces i rezultat poslovanja.

Banka posebnu pažnju posvećuje diverzifikaciji pozicija bilansa da bi se izbjegla nepovoljna koncentracija koja za posljedicu može imati povećan rizik od negativnog uticaja na kapital Banke.

Banka u skladu sa vrstom proizvoda, izvora finansiranja, roka i iznosa, ugovara fiksne ili promjenjive pasivne i aktivne kamatne stope. Takođe, izračunava odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala, mjeri i ocjenjuje negativan uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod, odnosno dobit.

U mjerenju izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi Banka koristi pojednostavljeni obračun procjene promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije bankarske knjige po svim značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno. Za potrebe pojednostavljenog obračuna promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, koja podrazumijeva bilansne i vanbilansne pozicije, kamatno osjetljive pozicije se raspoređuju u vremenske zone, sa procijenjenim modifikovanim trajanjem i na njih se primjenjuje standardni kamatni šok od 200 baznih poena.

U cilju upravljanja kamatnim rizikom, Banka kroz stres testove vrši analizu senzibilne aktive i pasive, utvrđuje moguće kamatne gapove i definiše mjere za održavanje kamatnog rizika na nivou prihvatljivom za Banku.

Sljedeće tabele prikazuju izloženost Banke riziku promjene kamatne stope na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine.:

31. decembar 2023.	Do 1 mjesec 000 BAM	Do 3 mjeseca 000 BAM	Od 3 do 12 mjeseci 000 BAM	Od 1 do 5 godina 000 BAM	Preko 5 godina 000 BAM	Nekama tonosno 000 BAM	Ukupno 000 BAM
AKTIVA							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	244.685	-	-	-	-	136.469	381.154
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	-	-	-	-	-	249.210	249.210
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	265.463	-	-	-	-	-	265.463
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	15.217	-	-	-	-	-	15.217
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	217.374	-	-	-	-	961	218.335
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	-	-	-	-	-	608	608
Kredit i potraživanja po kreditima	26.767	72.988	339.995	779.836	433.539	-	1.653.125
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	41.342	41.342
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	2.584	2.584
Sredstva stečena naplatom potraživanja	-	-	-	-	-	110	110
Ostala potraživanja i razgraničenja	-	-	-	-	-	32.925	32.925
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	4	4
Ukupno aktiva	769.506	72.988	339.995	779.836	433.539	475.220	2.871.084
Obaveze							
Depoziti komitenata	55.672	86.404	418.388	342.716	3.237	1.301.461	2.207.878
Obaveze po uzetim kreditima	3.250	6.493	28.772	118.959	118.613	-	276.087
Rezervisanja na stavke vanbilansa	-	-	-	-	-	4.123	4.123
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	2.160	2.160
Ostale obaveze i razgraničenja	-	-	-	-	-	33.305	33.305
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	409	409
Subordinirani dug (dopunski kapital)	-	-	-	30.080	7.520	-	37.600
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	309.522	309.522
Ukupno obaveze	58.922	92.897	447.160	491.755	129.370	1.650.980	2.871.084
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembar 2023. godine	710.584	(19.909)	(107.165)	288.081	304.169	(1.175.760)	-

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.4. Tržišni rizik (nastavak)****Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)**

31. decembar 2022.	<i>Do 1 mjesec 000 BAM</i>	<i>Do 3 mjeseca 000 BAM</i>	<i>Od 3 do 12 mjeseci 000 BAM</i>	<i>Od 1 do 5 godina 000 BAM</i>	<i>Preko 5 godina 000 BAM</i>	<i>Nekama tonosno 000 BAM</i>	<i>Ukupno 000 BAM</i>
AKTIVA							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	419.105	-	-	-	-	120.215	539.320
Obavezna rezerva kod Centralne Banke		-	-	-	-	236.775	236.775
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	69.762	-	-	-	-	-	69.762
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	12.888	-	-	-	-	-	12.888
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	330.639	-	-	-	-	949	331.588
Ulaganja u zavisna društva		-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama		-	-	-	-	645	645
Kredit i potraživanja po kreditima	24.386	78.499	345.341	698.522	398.869	0	1.545.617
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	42.376	42.376
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	2.537	2.537
Sredstva stečena naplatom potraživanja	-	-	-	-	-	545	545
Ostala potraživanja i razgraničenja	-	-	-	-	-	22.820	22.820
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	77	77
Ukupno aktiva	856.780	78.499	345.341	698.522	398.869	437.946	2.815.957
Obaveze							
Depoziti komitenata	187.564	133.076	277.444	237.149	3.193	1.369.390	2.207.816
Obaveze po uzetim kreditima	3.379	6.650	29.480	121.156	118.612	-	279.277
Rezervisanja na stavke vanbilansa	-	-	-	-	-	2.719	2.719
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	1.243	1.243
Ostale obaveze i razgraničenja	-	-	-	-	-	33.280	33.280
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	68	68
Subordinirani dug (dopunski kapital)	-	-	-	22.560	15.040	-	37.600
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	253.954	253.954
Ukupno obaveze	190.943	139.726	306.924	380.865	136.845	1.660.654	2.815.957
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembar 2022. godine	665.837	(61.227)	38.417	317.657	262.024	(1.222.708)	-

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.4. Tržišni rizik (nastavak)****Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)**

Ukoliko se posmatra prosječna kamatonosna aktiva i pasiva u toku 2023. i 2022. godine, Banka je na dan 31. decembra 2023. godine imala prosječnu kamatnu stopu na aktivu u iznosu od 4,17% (2022. godina: 3,33%), dok je prosječna kamatna stopa na pasivu iznosila 0,79% (2022. godina: 0,56%), što pokazuje sljedeća tabela:

		2023. 000 BAM	2022. 000 BAM
1.	Prosječna kamatonosna pasiva	2.522.785	2.424.833
	Prosječno stanje depozita	2.207.398	2.111.454
	Prosječno stanje kreditnih linija	227.787	275.778
2.	Prosječna kamatna stopa na depozite i kreditne linije	0,76%	0,52%
	Prosječna kamatna stopa na depozite	0,69%	0,44%
	Prosječna kamatna stopa na kreditne linije	1,34%	1,11%
3.	Prosječno stanje kredita	1.713.563	1.558.302
	Prosječno stanje kredita iz vlastitih izvora	1.431.119	1.282.304
	Prosječno stanje kredita - tuđi izvori	282.444	275.778
4.	Prosječna kamatna stopa na kredite	5,36%	4,51%
	Prosječna kamatna stopa na kredite vlastiti izvori	5,66%	4,76%
	Prosječna kamatna stopa na kredite tuđi izvori	3,87%	3,34%
5.	Ukupna prosječna kamatonosna aktiva	2.638.360	2.502.173
6.	Ukupna prosječna kamatonosna pasiva	2.522.785	2.424.833
7.	Rashodi od kamata	14.384	13.120
	Rashodi kamata od depozita	11.069	9.883
	Rashodi kamata po kreditnim linijama	3.315	3.237
8.	Prihodi od kamata	79.669	64.604
	Prosječna kamatna stopa na aktivu	4,17%	3,33%
	Prosječna kamatna stopa na pasivu	0,79%	0,56%

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.4. Tržišni rizik (nastavak)****Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost bilansa uspjeha Banke na promjene kamatnih stopa uz održavanje ostalih varijabli konstantnim. Osjetljivost bilansa uspjeha predstavlja efekat pretpostavljenih promjena u kamatnim stopama na dobitak ili gubitak perioda koji su bazirani na varijabilnim stopama na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine.

	Povećanje je (smanjenje) u procentnim poenima 2023.	Osjetljivost prihoda i rashoda 2023.	Povećanje (smanjenje) u procentnim poenima 2022.	Osjetljivost prihoda i rashoda 2022.
		000 BAM		000 BAM
EUR	2,0%(2,0%)	2.459/(2.459)	2,0%(2,0%)	(210)/210
USD	2,0%(2,0%)	(120)/120	2,0%(2,0%)	(250)/250
BAM	2,0%(2,0%)	(237)/237	2,0%(2,0%)	1608/(1608)

Valutni rizik

Valutni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena valutnih kurseva i opasnosti da nepovoljne promjene imaju za rezultat gubitak Banke. Rizik nastaje kada Banka ima otvorenu valutnu (deviznu) poziciju koja može dovesti do nastanka gubitka zbog promjene međuvalutnih odnosa, odnosno promjene cijene BAM u odnosu na druge valute.

Izlaganje riziku dovodi do porasta pozitivnih i negativnih kursnih razlika koje se evidentiraju u bilansu uspjeha. Banka upravlja valutnim rizikom kroz usklađivanje valutne strukture aktive i pasive, a u skladu sa očekivanim promjenama valutnog kursa.

U cilju upravljanja valutnim rizikom, Banka koristi savremeni informacioni serverv „Refinitiv“ za dobijanje pravovremenih informacija o kretanjima na tržištu, informacija o kreditnim rejtingima zemalja sa kojima ima poslovnu saradnju, a na osnovu kojih donosi pravovremene odluke o upravljanju deviznim sredstvima u cilju minimiziranja, odnosno, disperzije rizika.

Deviznom pozicijom se upravlja na dnevnom nivou uz podršku nekoliko aplikativnih sistema, koji obezbjeđuju tzv. real time informacije o svim deviznim transakcijama obavljenim unutar Banke, a koje bi eventualno mogle uticati na rizik otvorenih pozicija i u skladu s tim preduzima mjere zaštite i održavanje istog do nivoa prihvatljivog za Banku.

Na dan 31. decembar 2023. godine Banka je ispunjavala sve propise i smjernice za upravljanje valutnim rizikom, propisane od strane lokalnog regulatora i utvrđene politikama Banke.

Banka na dan 31. decembra 2023. godine ima minimalnu izloženost u EUR-ima, međutim Banka nije izložena deviznom riziku jer je vrijednost te valute fiksna u odnosu na domaću valutu, imajući u vidu da Centralna banka Bosne i Hercegovine počev od 1997. godine održava monetarnu stabilnost u skladu sa „currency board aranžmanom“ (1 EUR = 1,95583 BAM).

	Promjene u deviznom kursu (%) 2023.	Efekat na bilans uspjeha 2023.	Promjene u deviznom kursu (%) 2022.	Efekat na bilans uspjeha 2022.
		000 BAM		000 BAM
CHF	(6,34%)	0,13	(5,24%)	7,45
USD	3,48%	(0,797)	(6,26%)	6,55

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.4. Tržišni rizik (nastavak)****Valutni rizik (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2023. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrijednostima:

31. decembra 2023.	<i>EUR</i>	<i>USD</i>	<i>CHF</i>	<i>Ostale valute</i>	<i>Ukupno u stranoj valuti</i>	<i>Ukupno u domaćoj valuti</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
AKTIVA							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	100.108	8.822	19.968	6.482	135.380	245.774	381.154
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	-	-	-	-	-	249.210	249.210
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	13.214	-	-	-	13.214	252.249	265.463
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	14.989	-	-	14.989	228	15.217
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	58.113	-	-	-	58.113	160.222	218.335
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	155	23	-	-	178	430	608
Kredit i potraživanja po kreditima	1.028.640	-	-	-	1.028.640	624.485	1.653.125
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	41.342	41.342
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	2.584	2.584
Sredstva stečena naplatom potraživanja	-	-	-	-	-	110	110
Ostala potraživanja i razgraničenja	7.784	3.326	-	-	11.110	21.815	32.925
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	4	4
Ukupno aktiva	1.208.014	27.160	19.968	6.482	1.261.624	1.609.460	2.871.084
OBAVEZE							
Depoziti komitenata	621.482	26.973	19.943	6.218	674.616	1.533.262	2.207.878
Obaveze po uzetim kreditima	276.087	-	-	-	276.087	-	276.087
Rezervisanja na stavke vanbilansa	-	-	-	-	-	4.123	4.123
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	2.160	2.160
Ostale obaveze i razgraničenja	8.704	149	22	1	8.876	24.429	33.305
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	409	409
Subordinirani dug (dopunski kapital)	37.600	-	-	-	37.600	-	37.600
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	309.522	309.522
Ukupno obaveze	943.873	27.122	19.965	6.219	997.179	1.873.905	2.871.084
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembar 2023. godine	264.141	38	3	263	264.445	(264.445)	-

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.4. Tržišni rizik (nastavak)****Valutni rizik (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2022. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrijednostima:

31. decembra 2022.	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u domaćoj valuti	Ukupno
	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM
AKTIVA							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	62.173	11.909	20.719	6.406	101.207	438.113	539.320
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	-	-	-	-	-	236.775	236.775
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	14.623	-	-	-	14.623	55.139	69.762
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	12.637	-	-	12.637	251	12.888
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	210.834	-	-	-	210.834	120.754	331.588
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	203	37	-	-	240	405	645
Kredit i potraživanja po kreditima	1.014.626	-	-	-	1.014.626	530.991	1.545.617
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	42.376	42.376
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	2.537	2.537
Sredstva stečena naplatom potraživanja	-	-	-	-	-	545	545
Ostala potraživanja i razgraničenja	9.666	2.606	-	-	12.272	10.548	22.820
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	77	77
Ukupno aktiva	1.312.125	27.189	20.719	6.406	1.366.439	1.449.518	2.815.957
OBAVEZE							
Depoziti komitenata	984.377	26.551	20.379	5.935	1.037.242	1.170.574	2.207.816
Obaveze po uzetim kreditima	279.277	-	-	-	279.277	-	279.277
Rezervisanja na stavke vanbilansa	-	-	-	-	-	2.719	2.719
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	1.243	1.243
Ostale obaveze i razgraničenja	7.359	458	39	256	8.112	25.168	33.280
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	68	68
Subordinirani dug (dopunski kapital)	37.600	-	-	-	37.600	-	37.600
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	253.954	253.954
Ukupno obaveze	1.308.613	27.009	20.418	6.191	1.362.231	1.453.726	2.815.957
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembar 2022. godine	3.512	180	301	215	4.208	(4.208)	-

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.5. Operativni rizik**

Operativni rizik predstavlja rizik da će doći do gubitka koji bi proistekao iz pada računarskog sistema, ljudskih grešaka, pronevjera ili spoljnih događaja. Kad kontrole prestanu da funkcionišu, operativni rizik može da naruši ugled Banke, može imati zakonske posljedice ili usloviti nastanak finansijskih gubitaka. Banka ne može očekivati da eliminiše sve operativne rizike, ali uvođenjem striktnog kontrolnog okvira i nadgledanjem i odgovaranjem na potencijalne rizike, Banka je u mogućnosti da upravlja ovim rizicima. Kontrola uključuje efektivnu podjelu dužnosti, pristupa, ovlašćenja i usaglašavanje procedura, obuku osoblja i proces nadgledanja, uključujući i internu reviziju.

Banka operativnim rizicima upravlja na osnovu prikupljenih podataka o štetnim događajima, praćenjem ključnih indikatora o operativnim rizicima, procjene operativnih rizika pri donošenju odluka o poslovnim promjenama, te o istom, kao i o rezultatima upravljanja operativnim rizicima izvještava Upravu Banke.

Banka prati operativne rizike na dnevnoj osnovi putem seta ključnih risk indikatora (KRI), procjene rizika fizičke sigurnosti, informacione sigurnosti, kao i rizika povezanih sa zdravljem ljudi u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti na radu. Za procjenu rizika u poslovnim linijama koriste se upitnici za samoocjenjivanje (CRSA).

U cilju efikasnog upravljanja operativnim rizikom, Banka koristi softver za evidentiranje operativnih gubitaka i incidenata kojim je omogućeno efikasnije kreiranje baze i praćenje trendova što ima za cilj donošenje pravovremenih odluka i kreiranje dugoročne osnove za napredni model upravljanja operativnim rizikom.

Banka je sertifikovala sopstveni sistem upravljanja informacionom sigurnosti. Na taj način, Banka je dokazala da dijelom operativnog rizika koji je povezan sa primjenom informacionih tehnologija, upravlja u skladu sa međunarodno priznatim okvirom.

Banka provodi periodičnu obuku osoblja iz bezbjednosne kulture prema usvojenom planu i programu. Program obuhvata fizičku sigurnost, informacionu sigurnost, zaštitu ličnih podataka i odabrana poglavlja iz krivičnog zakonodavstva.

40.6. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kome je Banka izložena podrazumijevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla tog lica.

Banka najvećim dijelom plasira sredstva komitentima iz Republike Srpske, dok je riziku zemlje izložena u dijelu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Sektor za upravljanje rizicima i kontrolu je kreirao metodologiju za određivanje limita plasmana u druge banke. Na osnovu analiza Sektor za sredstva sačinjava prijedlog na osnovu koga Sektor za upravljanje rizicima i kontrolu, a po osnovu procjene rizika, određuje limite koje usvaja Nadzorni odbor Banke.

Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.7. Upravljanje kapitalom**

Ciljevi Banke koji se odnose na upravljanje kapitalom obuhvataju ne samo usklađenost sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske u pogledu strukture kapitala i održavanja nivoa adekvatnosti kapitala nego i:

- da obezbijedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbjeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama,
- da obezbijedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Banka stalno vrši monitoring strukture kapitala, stope adekvatnosti kapitala, kao i nadzor na održavanju zakonom propisanih limita koji se odnose na pozicije kapitala. Zakon o bankama i propisi Agencije za bankarstvo Republike Srpske propisuju minimalni iznos kapitala od 15 miliona BAM i stopu adekvatnosti kapitala od najmanje 12%.

U sljedećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine, kao i stopa adekvatnosti kapitala u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske:

	31. decembar 2023. 000 BAM	31. decembar 2022. 000 BAM
Regulatorni kapital		
- Osnovni kapital	238.891	215.041
- Dopunski kapital	26.127	31.250
Ukupno regulatorni kapital	265.018	246.291
Iznos izloženosti ponderisan rizikom za kreditni rizik, kreditni rizik izloženosti finansijskih derivata, te slobodne isporuke	1.450.585	1.340.507
Iznos izloženosti za rizik pozicije, devizni i robni rizik	-	-
Iznos izloženosti riziku za operativni rizik	137.450	117.027
Ukupno ponderisani rizici (nerevidirano)	1.588.035	1.457.534
Stopa redovnog osnovnog kapitala	15,04%	14,75%
Stopa osnovnog kapitala	15,04%	14,75%
Stopa regulatornog kapitala	16,69%	16,90%

Prema konačnim izvještajima na 31. decembar 2023. godine koji su dostavljeni Agenciji za bankarstvo RS, stope kapitala, poslije uključene revidirane dobiti u priloženim finansijskim izvještajima za 2023. godinu su sljedeće:

Stopa redovnog osnovnog kapitala: 18,54%

Stopa osnovnog kapitala: 18,54%

Stopa regulatornog kapitala: 20,19%.

U skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske kapital Banke sastoji se od:

1. Redovni osnovni kapital
2. Dodatni osnovni kapital
3. Osnovni kapital (1+2)
4. Dopunski kapital
5. Regulatorni kapital (3+4)

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.7. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Regulatorni kapital banke predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Osnovni kapital banke predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Odbitne stavke osnovnog kapitala su iznos nematerijalne imovine, nepokriveni gubitak iz prethodnih godina i gubitak tekuće godine, knjigovodstvena vrijednost akcija u posjedu Banke.

Dopunski kapital je zbir instrumenata kapitala, subordiniranih dugova, opštih ispravki vrijednosti za kreditne gubitke i drugih stavki dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja koji ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2023. godine Redovni osnovni kapital Banke čine:

- akcionarski kapital,
- rezerve kapitala forirane iz dobiti,
- zadržana dobit,
- ostali ukupan rezultata

umanjeno za regulatorna usklađivanja:

- vlastite instrumente redovnog osnovnog kapitala,
- nematerijalna ulaganja (softveri, licence)
- odložena poreska sredstva i
- ulaganje u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka ima značajno ulaganje

Banka nema pozicije u dodatnom osnovnom kapitalu.

Osnovni kapital je jednak redovnom osnovnom kapitalu.

Dopunski kapital čini:

- subordinirani dug.

Iznos subordiniranog duga koji se može uključiti u dopunski kapital banke u toku posljednjih pet godina do dospeljeća instrumenta izračunava se množenjem nominalnog iznosa subordinisanog duga na prvi dan posljednjeg 5-godišnjeg perioda do dana dospeljeća u skladu sa ugovorom podijeljen sa brojem kalendarskih dana u tom periodu i pomnožen sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeljeća instrumenta ili subordinisanog duga.

Na dan 31. decembra 2023. godine priznati iznos subordiniranog duga iznosi 26.127 hiljada BAM, a nominalni iznos 37.600 hiljada BAM. Nepriznati dio iznosi 11.473 hiljada BAM, iz razloga što je prvi dan posljednjeg 5-godišnjeg perioda nastupio 04. maja 2020. godine te su do 31. decembra 2023. godine nastupila još 8 datuma prvog dana 5-godišnjeg perioda.

U skladu sa Zakonom i Odlukom Agencije, banka mora u svakom trenutku ispunjavati minimum kapitalnih zahtjeva:

- 1) stopu redovnog osnovnog kapitala od 6,75%,
- 2) stopu osnovnog kapitala od 9%,
- 3) stopu regulatornog kapitala od 12%.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.7. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Stope kapitala izračunavaju se na sljedeći način:

- 1) stopa redovnog osnovnog kapitala kao odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
- 2) stopa osnovnog kapitala kao odnos osnovnog kapitala banke i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
- 3) stopa adekvatnosti regulatornog kapitala kao odnos regulatornog kapitala banke i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Ukupni iznos izloženosti riziku izračunava se kao zbir:

- kreditnog rizika,
- tržišnog rizika (devizni rizik, rizik namirenja, robni rizik),
- operativnog rizika.

Rizikom ponderisana aktiva (kreditni rizik) je bilansna i vanbilansna rizična aktiva umanjena za rezervisanja po regulatornom zahtjevu i ponderisana propisanim ponderom u svrhu utvrđivanja kapitalnog zahtjeva. Kod utvrđivanja kreditnog rizika primjenjuju se propisane tehnike smanjenja kreditnog rizika (kolaterali i sl.).

Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunava se kao 15% trogodišnjeg prosjeka pokazatelja iz bilansa uspjeha, odnosno prihoda i rashoda koji se prema Odluci Agencije uključuju u obračun pomnožen sa kapitalnim zahtjevom u iznosu od 8,33 (za 2022. godinu kapitalni zahtjev je iznosio 12,5).

Banka izračunava kapitalni zahtjev za devizni rizik ako zbir njene ukupne neto otvorene devizne pozicije prelazi 2% njenog regulatornog kapitala. Metodologija izračunavanja neto otvorene devizne pozicije propisana je Odlukom Agencije.

Pored minimalnih zahtjeva za održavanje stope adekvatnosti redovnog osnovnog, osnovnog i regulatornog kapitala, banke imaju obavezu da održavaju i zaštitne slojeve kapitala.

U skladu sa Odlukom Agencije zaštitni sloj za očuvanje kapitala jeste regulatorni kapital koji banka mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Zaštitni sloj za očuvanje kapitala predstavlja dio redovnog osnovnog kapitala iznad propisanog minimuma od 6,75% ukupnog iznosa izloženosti riziku. Ovaj zahtjev dovodi do povećanja i ostale dvije stope adekvatnosti kapitala.

Osim propisanih stopa adekvatnosti kapitala banka je dužna da održava stopu finansijske poluge (leverage ratio) najmanje u iznosu od 6%. Stopa finansijske poluge predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa ukupne izloženosti banke. Na dan 31. decembra 2023. godine stopa finansijske poluge iznosi 7,84% (2022. godina: 7,21%).

Prema konačnim izvještajima koji su dostavljeni Agenciji za bankarstvo RS, stopa finansijske poluge, poslije uključene revidirane dobiti za 2023. godinu iznosila je 9,66%.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.8. Fer vrijednost finansijske aktive i obaveza**

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti.

Po mišljenju Uprave Banke, iznosi finansijskih sredstava i obaveza iskazani u priloženim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena za prodaju sredstva ili plaćena za prenos duga redovnom transakcijom između učesnika na tržištu na datum mjerenja. Na osnovu podataka o tehnikama vrednovanja koji se koriste za mjerenje fer vrijednosti, finansijska imovina i finansijske obaveze kategorizovane su pod tri nivoa hijerarhije fer vrijednosti:

Kotirane cijene na aktivnim tržištima (Nivo I)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima najbolje se utvrđuje putem kotiranih cijena identičnih finansijskih instrumenata gdje te kotirane cijene predstavljaju tržišne vrijednosti/cijene korištene u redovnim transakcijama. To se koristi prvenstveno za vlasničke instrumente kojima se trguje na aktivnom tržištu, dužničke instrumente kojima se trguje na međubankovnom tržištu i kotirane derivative.

Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara (Nivo II)

Ako nema kotiranih cijena za pojedinačne finansijske instrumente, tržišne cijene uporedivih finansijskih instrumenata ili prihvaćeni modeli mjerenja koji primjenjuju direktno ili indirektno uočljive cijene ili parametre (kamatne stope, krivulje prinosa i kreditni rasponi) moraju se koristiti za utvrđivanje fer vrijednosti. Ovaj nivo uključuje većinu OTC derivativa i nekotiranih dužničkih instrumenata. Finansijski instrument je klasificiran u Nivo II ako su svi značajni podaci u vrednovanju uočljivi na tržištu.

Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara (Nivo III)

Ova kategorija uključuje finansijske instrumente za koje nema uočljivih tržišnih stopa ili cijena.

Fer vrijednost se stoga utvrđuje korištenjem modela mjerenja i neuočljivih podataka (obično interno dobijenih kreditnih raspona) koji su adekvatni za odnosni finansijski instrument. Ovi modeli koriste pretpostavke Uprave i procjene u zavisnosti od transparentnosti utvrđivanja cijena i složenosti finansijskog instrumenta. Finansijski instrument klasificiran je u nivo III ako jedan ili više značajnih podataka nisu direktno uočljivi na tržištu.

Modeli vrednovanja redovno se revidiraju, potvrđuju i kalibriraju.

Finansijski instrumenti čija je fer vrijednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospjeća (do 3 mjeseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrijednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrijednosti. Ova pretpostavka se takođe odnosi na depozite po viđenju, štedne depozite bez roka dospjeća i finansijske instrumente sa varijabilnim kamatnim stopama.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koje se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti, se procjenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente na osnovu kotiranih cijena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cijene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivoj prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospjeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrijednosti

Finansijski instrumenti, kao što su hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, se vrednuju po fer vrijednosti baziranoj na dostupnim tržišnim informacijama, odnosno korišćenjem kotirane tržišne cijene na dan izvještavanja.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.8. Fer vrijednost finansijske aktive i obaveza (nastavak)****31. decembar 2023. godine**

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	BAM hiljada Ukupno
Finansijska imovina po amortizovanom trošku				
Obveznice Republike Srpske	-	252.501	-	252.501
Korporativne obveznice	-	12.962	-	12.962
Ukupno	-	265.463	-	265.463
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha				
Hartije od vrijednosti za trgovanje	15.217	-	-	15.217
Ukupno	15.217	-	-	15.217
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat				
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	-	-	961	961
Obveznice Republike Srpske	-	217.374	-	217.374
Ukupno finansijska imovina	-	217.374	961	218.335

31. decembar 2022. godine

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	BAM hiljada Ukupno
Finansijska imovina po amortizovanom trošku				
Obveznice Republike Srpske	-	55.194	-	55.194
Korporativne obveznice	-	14.568	-	14.568
Ukupno	-	69.762	-	69.762
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha				
Hartije od vrijednosti za trgovanje	12.888	-	-	12.888
Ukupno	12.888	-	-	12.888
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat				
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	-	-	949	949
Obveznice Republike Srpske	-	330.639	-	330.639
Ukupno finansijska imovina	-	330.639	949	331.588

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.8. Fer vrijednost finansijske aktive i obaveza (nastavak)**

Finansijska imovina i obaveze koja se ne vrednuju po fer vrijednosti prikazane su u sledećoj tabeli:

31. decembar 2023. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	BAM hiljada Ukupno
Finansijska imovina				
Ulaganja u zavisna i pridružena društva	-	-	11.007	11.007
Kredit i potraživanja po kreditima	-	-	1.653.125	1.653.125
Ukupno	-	-	1.664.132	1.664.132
Finansijske obaveze				
Depoziti komitenata	-	-	2.207.878	2.207.878
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	276.087	276.087
Ukupno	-	-	2.483.965	2.483.965
31. decembar 2022. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	BAM hiljada Ukupno
Finansijska imovina				
Ulaganja u zavisna i pridružena društva	-	-	11.007	11.007
Kredit i potraživanja po kreditima	-	-	1.545.617	1.545.617
Ukupno	-	-	1.556.624	1.556.624
Finansijske obaveze				
Depoziti komitenata	-	-	2.207.816	2.207.816
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	279.277	279.277
Ukupno	-	-	2.487.093	2.487.093

41. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi koji su korišćeni za kursiranje bilansnih pozicija denominiranih u stranoj valuti na 31. decembar 2023. i 2022. godine u Konvertibilnu marku (BAM) su bili sljedeći:

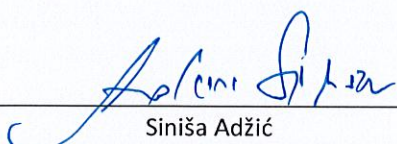
	2023.	2022.
EUR	1,95583	1,95583
USD	1,76998	1,83371
CHF	2,11213	1,98622

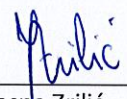
42. DOGAĐAJI POSLIJE DANA BILANSIRANJA

Banka je u toku januara 2024. godine, odnosno nakon datuma izvještavanja realizovala računovodstveni otpis u iznosu od 4,7 miliona BAM po osnovu izloženosti koje se ispunile uslove koji su definisani Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

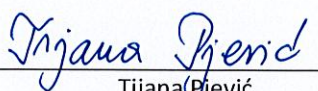
Takođe, u toku istog mjeseca Banka je putem naplate u novcu zatvorila značajan iznos nekvalitetnih izloženosti, što je dovelo do smanjenja ukupnog nivoa nekvalitetnih izloženosti, a iznos već formiranih očekivanih kreditnih gubitaka raspoređen je na ostalim izloženostima u nivo kreditnog rizika 3, a koje se individualno procjenjuju.

Potpisano u ime Nove banke a.d. Banja Luka:

Siniša Adžić
Predsjednik Uprave Banke

Jasna Zrilić
Član Uprave Banke

Tijana Djević
Direktor sektora za finansije i računovodstvo

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

Izvjestaj o poslovanju organizacionog dijela banka, koje obavlja poslove sa hartijama od vrijednosti kao kastodi banka

Izvjestaj na dan: 31.12.2023
Za period od: 01.01.2023

31.12.2023

Izvjestaj o prihodima i rashodima od kastodi poslova

R.br.	Pozicija	2022		2023	
		Kumulativno	Prethodna godina Tekući period	Kumulativno	Tekuća godina Tekući period
I	Poslovni prihodi	149.081,03	0,00	183.155,18	0,00
1	Prihodi od otvaranja i vođenja kastodi računa	41.321,33		48.765,94	0,00
2	Prihodi od provizija za saldiranje transakcija sa hartijama od vrijednosti	13.954,81		14.268,49	0,00
3	Prihodi od izdavanja obavještenja i izvještaja klijentima	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Prihodi od korporativnih aktivnosti	0,00	0,00	0,00	0,00
5	Prihodi od poslova depozitna IF	71.097,64		75.909,92	
6	Ostali prihodi	22.707,25	0,00	44.210,83	0,00
II	Finansijski prihodi	0,00	0,00	0,00	0,00
III	Ukupni prihodi (I + II)	149.081,03	0,00	183.155,18	0,00
IV	Poslovni rashodi	152.637,77	0,00	113.980,60	0,00
IV1	Troškovi naknada i provizija	26.952,97		18.731,91	0,00
IV2	Ostali operativni troškovi	125.684,80		95.248,69	0,00
V	Finansijski rashodi	0,00	0,00	0,00	0,00
VI	Ukupni rashodi (IV + V)	152.637,77	0,00	113.980,60	0,00
VII	Rezultat poslovanja (III- VI)	-3.556,74	0,00	69.174,58	0,00

Potpisano u ime Nove banke a.d. Banja Luka:

Siniša Adžić
Predsjednik Uprave Banke

Nataša Smiljanić

Direktor Sektora za sredstva

Jasna Zrilić
Član Uprave Banke

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

Izvještaj o promjenama u kapitalu Banke

Izvještaj na dan: 31.12.2023

Red. br	Pozicija	31.12. prethodne godine	Povećanje	Smanjenje	Stanje na kraju izvještajnog perioda
1.	Osnovni kapital	184.637.768	0	0	184.637.768
2.	Premija na emitovane akcije	0	0	0	0
3.	Rezerve iz dobiti	8.439.612	2.051.188	0	10.490.800
4.	Zadržana dobit	0	0	0	0
5.	Dobitak ili gubitak tekuće godine	60.947.421	53.477.095	0	114.424.516
6.	Dividenda (udjeli u dobiti)	0	0	0	0
7.	Revalorizacija rezerve	-71.270	38.865	0	-32.405
8.	Emisija akcija povećanje/smanjenje kapitala	0	0	0	0
9.	Efekt promjena računovodstvenih politika	0	0	0	0
10.	Efekt ispravke grešaka	0	0	0	0
11.	Ukupno direktno povećanje/smanjenje zadržane dobiti	0	0	0	0
12.	Ukupno kapital	253.953.531	55.567.148	0	309.520.679

Potpisano u ime Nove banke a.d. Banja Luka:

Siniša Adžić
Predsjednik Uprave Banke

Nataša Smiljanić
Direktor Sektora za sredstva

Jasna Zrilić
Član Uprave Banke